

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM "POJĎ S NÁMI"

ŠVP byl vytvořen podle RVP ZŠS

Adresa školy: **Speciální základní škola Poděbrady, příspěvková organizace,**
se sídlem U Bažantnice 154/19, Poděbrady III, 290 01 Poděbrady

IČO: 70 837 091 IZO: 600021912

Telefon: 325 517 930-1 Fax: 325 517 952

Email: podebrady@spec-skola.cz www.spec-skola.cz

Ředitelka školy: Mgr. Pavlína Mladá, kontakt 602 540 913

Koordinátor ŠVP: Mgr. Lenka Říhová, kontakt 724 503 927

Zřizovatel: Středočeský kraj, Zborovská 11, Praha 5, 150 21

Tel: 257 280 111 Fax: 257 280 203 email. podatelna@kr-s.cz

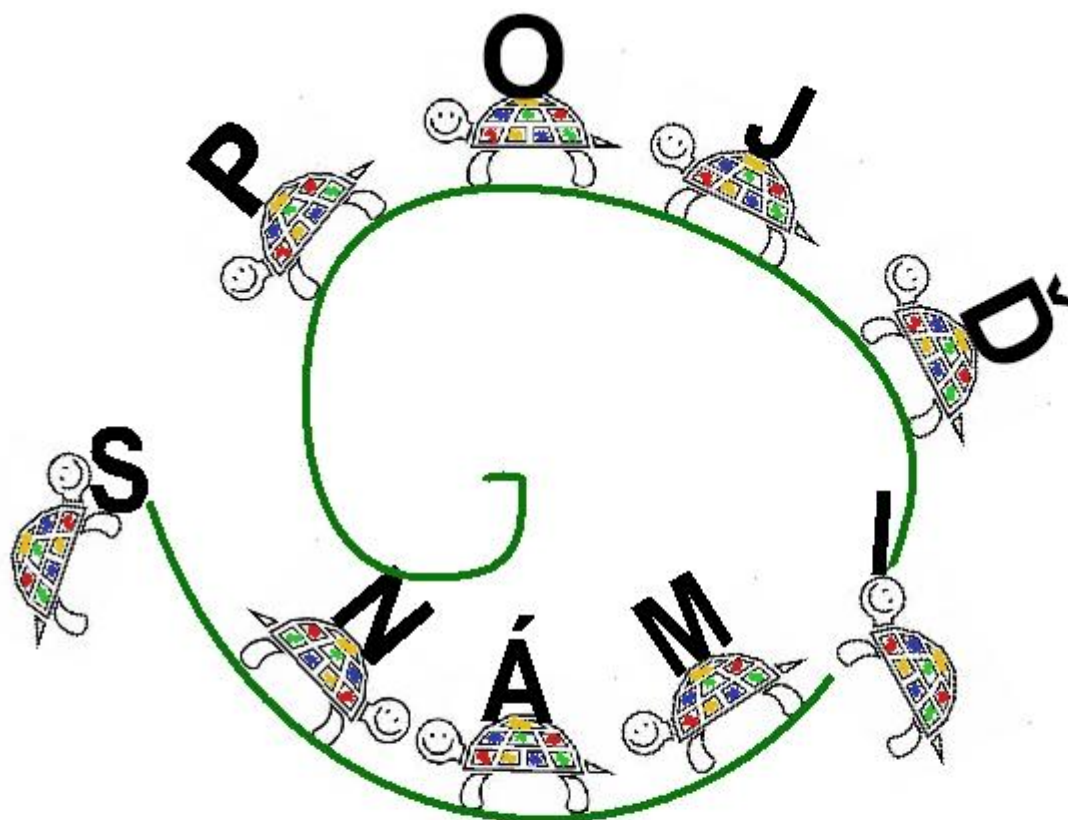
www.kr-stredocesky.cz

podpis ředitelky

platnost dokumentu od: 1. 9. 2018

razítko školy

ŠVP byl projednán Radou školy dne: 31.8.2018

**Že se želva zvolna loudá
naší školní zahradou?
V dešti, blátě
- a tak dále -
postupuje vytrvale
s jistotou a rozvahou.**

Děti, které se vzdělávají v naší škole, nemají cestu životem příliš jednoduchou. A naším přáním i úkolem je, abychom jim poskytli nejen znalosti, které budou pro život potřebovat a víru ve vlastní schopnosti, ale také zkušenost, že spolupráce, ohleduplnost a vzájemná pomoc nejsou jen prázdná slova. Chceme jim dát jistotu vstřícného a přátelského prostředí s pochopením pro potřeby jich samotných i jejich rodin.

Obsah:

Obsah:	
Obsah:	4
Charakteristika školy	5
Charakteristika ŠVP:	9
Učební plán:	20
Učební osnovy:	22
ČLOVĚK A SVĚT	22
SMYSLOVÁ VÝCHOVA.....	34
ČTENÍ A PSANÍ.....	38
KOMUNIKAČNÍ VÝCHOVA.....	45
MATEMATIKA.....	53
INFORMATIKA.....	59
HUDEBNÍ VÝCHOVA.....	64
PRACOVNÍ A VÝTVARNÉ ČINNOSTI	68
TĚLESNÁ VÝCHOVA (B).....	78
ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA	83
Vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami	88
Charakteristika ŠVP.....	88
KOMPETENCE PRACOVNÍ:	89
KOMPETENCE K UČENÍ:.....	90
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ.....	90
Učební plán.....	91
ČLOVĚK A SVĚT	92
HUDEBNÍ VÝCHOVA.....	101
PRACOVNÍ A VÝTVARNÉ ČINNOSTI	105
BAZÁLNÍ STIMULACE.....	108
FYZIOTERAPIE.....	111
ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA	116
Kritéria a pravidla hodnocení – pro část B, C	120
Evaluační škola a její evaluační činnost	131

Charakteristika školy

Speciální základní škola v Poděbradech je určena dětem se speciálními vzdělávacími a výchovnými potřebami. Poskytujeme základní vzdělání a základy vzdělání formou různých vzdělávacích programů žákům ve věku od 5ti do 18ti let. Našimi žáky jsou děti, kterým z různých důvodů nevyhovuje docházka na běžné ZŠ:

- děti se zvýšenou impulsivitou a sníženou schopností soustředění
- děti s nerovnoměrně vyvrátlou CNS
- děti s vývojovými poruchami učení těžšího stupně (dyslexie, dysgrafie, dysortografie, dyskalkulie)
- děti s výchovnými problémy
- děti s neurotickými poruchami
- děti se smyslovým a tělesným postižením
- děti zdravotně oslabené
- děti s mentální retardací všech stupňů
- děti autistické a s autistickými rysy
- děti s poruchami komunikace a těžší poruchou řeči, děti nemluvící

Hlavní účel a předmět činnosti organizace je vymezen zákonem č. 561/2004 Sb, o předškolních, základních, středních, vyšších odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění (dále jen zákon č. 561/2004Sb.) a prováděcí předpisy.

Sdružuje tyto součásti :

- **Základní škola praktická** – hlavní účel a předmět činnosti školy je vymezen § 44 zákona č.561/2004Sb., a prováděcími předpisy. Kapacita 55 žáků.
- **Základní škola speciální** - hlavní účel a předmět činnosti je vymezen § 44 a § 48 zákona č.561/2004Sb.,a prováděcími předpisy. Kapacita 35 žáků
- **Přípravný stupeň základní školy speciální** - hlavní účel a předmět činnosti školského zařízení je vymezen § 120 zákona č.561/2004Sb., a prováděcími předpisy. Kapacita 18 žáků
- **Školní družina** - hlavní účel a předmět činnosti školského zařízení je vymezen § 118 zákona č.561/2004Sb., a prováděcími předpisy. Kapacita 20 žáků
- **Školní jídelna – výdejna** - hlavní účel a předmět činnosti školského zařízení je vymezen § 119 zákona č.561/2004Sb., a prováděcími předpisy. V rámci hlavního účelu a předmětu činnosti toto školské zařízení poskytuje s účinní od 1.ledna 2005 závodní stravování pro zaměstnance škol a školských zařízení zřizovaných Středočeským krajem. Kapacita 46 žáků

Statutárním orgánem příspěvkové organizace je ředitel školy jmenovaný Radou Středočeského kraje na základě konkurzního řízení. Ředitel vystupuje jménem organizace, zastupuje ji při všech jednáních. Jeho základní pravomoci jsou vymezeny zejména § 164 a § 165 zákona 561/2004 Sb. Při své činnosti se ředitel řídí zákony, dalšími právními předpisy a dále směrnicemi a pokyny Středočeského kraje.

- úplnost a velikost školy

Škola je plně organizovaná a má tyto třídy, do kterých jsou děti rozděleny podle věku i podle způsobu vzdělávání:

- Rehabilitační třídy
- Přípravný stupeň
- Třídy speciální školy všech stupňů
- Třídy pro děti s autismem
- Třídy pro děti s kombinovanými vadami
- Třídy praktické školy /1. - 9. ročník/

Škola se snaží ke každému žákovi přistupovat individuálně, všichni žáci, kteří to potřebují mají individuální vzdělávací program. Velký důraz je kladen na pohybový rozvoj.

Celková kapacita školy je 108 žáků. Školu navštěvují žáci z oblasti Poděbradska, Nymburska, Městecka, Pečecka, Kolínska i ze vzdálenějších míst Mělnicka, Novobydžovska a Kutnohorska. Ve škole jsou 2 oddělení školní družiny.

- vybavení školy (materiální, prostorové, technické, hygienické)

Škola se nachází v klidné, okrajové části Poděbrad, v samostatné, rekonstruované budově v majetku Středočeského kraje. Má vlastní školní zahradu, která je využívána k tělovýchovným i odpočinkovým aktivitám. Také je zde upravený, zpevněný prostor pro samostatný pohyb vozíčkářů, průlezky a trampolína vhodná i pro imobilní žáky. Vstup do školy a celé přízemí je bezbariérově řešeno, první patro je pro imobilní žáky dostupné pomocí schodolezu. Ve všech prostorách je kladen velký důraz na estetické, příjemné, vlnivé a čisté prostředí. Vybavení školy je barevné, veselé, inspirující. Prostory školy tvoří dvě budovy.

Budova A: V přízemí je tělocvična, pracovna fyzioterapeutky, rehabilitační třída s multirelaxační místností (snoezelen) a tři další učebny. Jedna je přepažena, aby ji mohly využívat dvě třídy. V další učebně je vestavěna místnost pro logopedii, individuální vzdělávání a biofeedback. Dále se zde nachází sociální zařízení pro dívky, chlapce, personál a samostatné WC pro imobilní žáky. Žáci a učitelé využívají jídelnu-výdejnu pro školní a závodní stravování. Obědy jsou dováženy smluvně z kuchyně jiné školy zřízené krajem. V době přestávek žáci využívají prostornou chodbu, jídelnu, tělocvičnu. V prvním patře je pět atypických podkrovních tříd, počítačová učebna, cvičný byt, knihovna, sborovna a ředitelna.

Budova B: provoz zahájen v září 2008, zahrnuje čtyři učebny, sborovnu, dílnu, prostory pro práci s keramikou a prostornou chodbu, která je využívána i jako prostor pro Tv a sociální zařízení.

- charakteristika pedagogického sboru (velikost sboru, kvalifikovanost)

Škola má v průměru 40 zaměstnanců, (učitele, vychovatele, asistenty učitele, kuchařky, uklízečky, hospodářku, účetní a školníka). Někteří zaměstnanci pracují jen na zkrácený úvazek. Velká většina pedagogů má speciálně pedagogické vzdělání (VŠ, VOŠ, SŠ), zbývající část pedagogů si doplňuje vzdělání studiem na VŠ v kombinovaném, rozšiřujícím nebo doplňkovém studiu. Část učitelů se věnuje studiu jazyků, specializují se na environmentální výchovu, někteří učitelé nebo vychovatelé mají zároveň zdravotnické vzdělání. Ve škole pracuje výchovná poradkyně a metodička prevence sociálně patologických jevů. Všichni pracovníci jsou dobře orientováni v oblasti informačních a komunikačních technologií, z toho velká část na pokročilé úrovni. Celý pedagogický sbor průběžně doplňuje svou odbornost podle nabídky organizací, zabývajících se dalším vzděláváním učitelů.

dlouhodobé projekty, spolupráce

Při škole pracuje od roku 2001 Občanské sdružení Přístav. OS pomáhá škole zlepšovat život žáků s handicapem, pomáhá i rodinám našich žáků. Získává finanční prostředky z grantů, projektů a sbírek. Díky těmto aktivitám má škola nadstandardní vybavení. Pedagogové vzájemně spolupracují na školních projektech. Pořádáme kulturně-vzdělávací, ozdravné pobyty. Třídní kolektivy vyjíždějí na řadu exkurzí, poznávají kamarády z jiných škol při projektu SETKÁNÍ. Škola umožňuje praxe studentům z různých typů a stupňů škol.

Projekt SETKÁNÍ

Cíl: seznámení veřejnosti s problematikou života dětí s postižením, společné integrační aktivity dětí zdravých i s postižením

Cílová skupina: žáci 7. tříd běžných ZŠ a odpovídajícího ročníku víceletých gymnázií z Poděbrad a okolí

Program

1. seznámení s problematikou života dětí s postižením před návštěvou školy – využití prezentačního CD, možná návštěva pedagogů ve Spec.šcole s prohlídkou a instruktáží nebo návštěva speciálního pedagoga v běžné ZŠ
2. vlastní průběh SETKÁNÍ – po příchodu kolem osmé hodiny rozdělení žáků do tříd, kde tři vyučovací hodiny pomáhají jako asistenti jednotlivých dětí ze spec.tříd a účastní se jejich běžného programu, čtvrtá hodina je věnována shrnutí dojmů, zodpovězení případných dotazů speciálním pedagogem a možnosti využití některých speciálních zařízení školy
3. následuje další využití tématu v hodinách v domovské škole, případně další iniciativy, vycházející ze zájmu žáků

Projekt UCELENÁ REHABILITAČNÍ PÉČE

Cíl: zvýšení kvality života dětí a mládeže s handicapem prostřednictvím komplexních rehabilitačních služeb v průběhu výchovně-vzdělávacího procesu a mimoškolních aktivit.

Projekt sleduje druhotně i integrační cíl - při jeho realizaci dochází k nenásilné integraci handicapovaných dětí mezi zdravé a naopak.

Dílčí cíle:

- a) sledovat a podle možností zařazovat nové možnosti rehabilitace prostřednictvím různých terapií
- b) využívat již ověřené pro děti velmi efektivní formy rehabilitace jako je Fyzioterapie, Aura-Soma (barevná terapie), Biofeedback, léčebné pedagogicko-psychologické ježdění na koni, Aquaterapie, Trampoterapie, Canisterapie, Psychomotorika
- c) zvýšit dostupnost rehabilitačních služeb všem handicapovaným dětem

Ucelená rehabilitace se skládá z těchto složek:

- Léčebné terapie
- Pracovní rehabilitace
- Sociální rehabilitace
- Rehabilitace pedagogicko-výchovná

Pouze vlivem komplexního působení na osobnost se dá dosáhnout maximálního rozvoje jak po stránce tělesné, rozumové, citové i sociální.

- spolupráce s rodiči žáků a jinými subjekty (školskou radou, školskými poradenskými zařízeními, místními a regionálními institucemi aj.)

je jednou z našich priorit, která pomáhá k naplňování myšlenky komplexního působení na jedince s postižením na všech úrovních. Při škole funguje školská rada, která je připravena řešit všechny podněty, které se k ní dostanou. Rodiče mohou školu navštěvovat kdykoliv po vzájemné dohodě s vyučujícím, v době konzultací, třídních schůzek, při dnech otevřených dveří, při společných akcích. Rodiče jsou o činnosti školy informováni osobně, prostřednictvím webových stránek, nástěnek, informačních letáků a zápisů v ŽK.

Spolupracujeme s poradenskými středisky v okolí – PPP Nymburk, SPC Kolín, klinickou logopedkou, dětskými lékaři i specialisty, kteří se zabývají jednotlivými žáky. Do školy pravidelně dojíždějí zástupci pražských SPC pro smyslová a tělesná postižení, se kterými konzultujeme práci s konkrétními dětmi. Od školního roku 2010-11 působí při škole odloučené pracoviště SPC Kolín, které se věnuje péči o žáky s kombinovaným postižením ve škole i o žáky s kombinovaným postižením, kteří jsou integrováni v okolních školách

Úzce spolupracujeme se základními i středními školami v okolí, Domem dětí a mládeže, skautským střediskem, Mateřským centrem, OS Centrum pro všechny, SPMP – Handicap Srdce. Pořádáme společné akce s cílem vzájemné integrace dětí a mládeže běžné populace s žáky s postižením.

Vážíme si spolupráce s Městským úřadem, místním oddělením Policie ČR, a Lázněmi, s poděbradským Rotary klubem a dalšími.

Vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením

Charakteristika ŠVP:

- **B: zaměření školy – ZÁKLADNÍ ŠKOLA SPECIÁLNÍ – žáci se střední mentální retardací**

Do základní školy speciální přicházejí žáci se středním mentálním postižením, buď přímo na doporučení odborného pracoviště nebo po diagnostickém pobytu v přípravném stupni nebo poté, co přestávají zvládat výuku v základní škole praktické. Součástí speciální školy jsou rehabilitační třídy pro děti s těžkým mentálním postižením, třídy pro děti s autismem a třídy pro děti s více vadami. Hlavním cílem školy je poskytnout žákům takové dovednosti a znalosti, aby se mohli co nejvíce a co nejsamostatněji zapojit do normálního života. Chceme je v rámci možností vybavit automatickým používáním běžných norem chování, upevňovat v nich pozitivní vztah ke svému okolí i k sobě samému. Náš vzdělávací program je založen především na učení prožitkem, které je pro žáky přirozené a pomáhá jim v orientaci v reálném světě. V neposlední řadě chceme pomoci i rodičům našich žáků, pro které není snadné vyrovnat se s postižením svého dítěte a zvládat náročnou celoživotní péči o ně.

Cíle vzdělávání

- všestranně rozvíjet osobnost žáků a individualitu každého z nich
- vést žáky k všestranné a účinné komunikaci
- podněcovat žáky k myšlení na podkladě názoru a k řešení problémů
- rozvíjet vztahy, založené na ohleduplnosti k ostatním lidem a spolupráci s nimi
- umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je k celoživotnímu učení
- připravovat žáky k tomu, aby si uvědomovali svá práva a naplňovali své povinnosti
- učit žáky chránit vlastní zdraví i zdraví jiných

Profil absolventa

- v mezích svých možností být co nejvíce samostatný v oblasti sebeobsluhy (osobní hygiena, oblékání, stravování,...)
- adaptovat se na změny prostředí a nové situace
- orientovat se v běžných mezilidských vztazích a normách chování, a tyto normy respektovat a sám praktikovat
- pozitivně vnímat sebe i okolí, v rámci sociálních norem uspokojovat své touhy a potřeby
- využívat takové způsoby komunikace, které odpovídají jeho možnostem a schopnostem
- vybudovat pracovní návyky na takové úrovni, aby mohl vést plnohodnotný život, případně se podílet na jednoduchých pracovních činnostech
- umět vyhledat sociální pomoc

Výchovné a vzdělávací strategie, kterými škola vytváří u žáků odpovídající klíčové kompetence (životní dovednosti)

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Na konci základního vzdělání by žák měl:

- **v rámci svých možností se srozumitelně vyjadřovat, umět sdělit své potřeby a myšlenky**
- **naslouchat sdělení druhých, rozpoznat smysl sdělení a vhodně na něj reagovat**
- **využívat komunikativní dovednosti k získávání informací a ke spolupráci s ostatními lidmi**
- **rozumět jednoduchým běžně užívaným textům a záznamům**
- **zvládat jednoduchou formu písemné komunikace**
- **ovládat a používat prostředky moderní komunikace (mobilní telefon, e-mail, PC, TV, ...)**

Absolvent 10. ročníku speciální školy
Bezpečně rozlišit způsob komunikace s dospělým a s vrstevníkem, se známým a neznámým člověkem a zvolit vhodný slovník
Umět navázat vhodný kontakt i s dosud neznámou osobou
Naslouchat sdělení druhých, umět vyslechnout jejich názor a vyjádřit se vhodně k situaci
Odpovědět na položenou otázku, říct svůj názor na věc, obhajovat svůj názor slušným způsobem a udržovat dialog
Srozumitelně sdělit jednoduchý příběh nebo popsat jednoduchou situaci
Najít v jednoduchém textu informace, zamyslet se nad jejich pravdivostí
Zapsat písemně (buď psacím nebo tiskacím písmem) jednoduchou informaci
Vědět o moderních komunikačních prostředcích a podle svých možností je používat (telefon, internet ...)

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované k rozvoji kompetence komunikativní:

- snažíme se žákům naslouchat, všimnout si nonverbálních signálů a přispívat k otevřené komunikaci atmosférou důvěry
- hledáme nejvhodnější komunikační kanál pro každého žáka, rozvíjíme všechny možnosti verbální i neverbální komunikace, u žáků s narušenou komunikační schopností těžšího charakteru využíváme náhradní komunikační prostředky a vedeme je k používání těchto prostředků
- podporujeme zájem o komunikaci vycházející z reálných potřeb žáků a vedeme je ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními lidmi ve škole i mimo ni
- procvičujeme na navozených modelových situacích základní komunikační obraty a tím zbavujeme žáky strachu z komunikace s okolím
- učíme žáky formulovat a obhajovat vlastní názor, zároveň respektovat názory druhých, a tím předcházet konfliktním situacím
- při výuce využíváme vhodné prostředky ICT

KOMPETENCE K UČENÍ:

Na konci základního vzdělání by žák měl:

- **ovládat základy čtení, psaní a počítání a využívat je ke svému životu i vzdělávání**
- **orientovat se v používání učebnice, učebních materiálů a pomůcek**
- **dodržovat naučené stereotypy v učení**
- **mít zájem o další učení a získávání nových poznatků**
- **ovládat elementární způsoby práce s počítačem**
- **uplatňovat získané zkušenosti v praktických situacích**

Absolvent 10. ročníku speciální školy

Mít zájem získávat nové poznatky o tématech, která ho zajímají

Zodpovědně a v co největší míře samostatně přistupovat k plnění zadaných úkolů

Požádat spolužáky nebo dospělé osoby o pomoc, když něčemu nerozumí

Přijímat podporu, radu, při vlastních chybách zjišťovat příčiny a hledat způsob nápravy

Vypracovat s pomocí učitele jednoduchý úkol s využitím různých informačních zdrojů

S pomocí učitele propojovat nové informace s předchozími zkušenostmi

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované k rozvoji kompetence k učení:

- zajišťujeme ve třídách takové prostředí, ve kterém žák může v atmosféře jistoty a bezpečí rozvinout všechny své schopnosti
- vytváříme takové situace, v nichž má žák radost z učení a zažívá úspěch
- individuální i skupinovou výuku přizpůsobujeme možnostem, schopnostem a aktuálním potřebám žáků
- vědomosti propojujeme s reálným životem, v konkrétních situacích blízkých chápání žáků a s bezprostřední zpětnou vazbou
- prostřednictvím integrované tématické výuky propojujeme učivo do vzájemných souvislostí, klademe důraz na mezipředmětové vztahy
- zařazujeme skupinovou práci s možností uplatnění silných stránek jednotlivců
- dbáme na nutnost opakování nabytých vědomostí v reálných situacích, spolupracujeme s rodiči při jejich upevňování, domácí úkoly mají sloužit k použití naučeného ve skutečném životě

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Na konci základního vzdělání by žák měl:

- vnímat problémové situace
- řešit známé a opakující se problémové situace na základě nápodoby a vlastních zkušeností s pomocí naučených stereotypů
- využívat naučená pravidla přiměřeně ke svým možnostem
- nenechat se odradit neúspěchem při řešení problému
- vědět, na koho se může obrátit s žádostí o pomoc při řešení problémů
- dle svých možností dokázat přivolat pomoc v případě ohrožení

Absolvent 10. ročníku speciální školy
Dokázat rozpoznat a pojmenovat problém
Posoudit zda problém může vyřešit sám
Pokusit se samostatně vyřešit problémovou situaci
Umět požádat o pomoc
Spoluvytvářet svůj denní režim a orientovat se v něm

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované k rozvoji kompetence k řešení problémů:

- vytváříme prostředí vzbuzující důvěru, jistotu, bezpečí, vhodně strukturujeme režim dne
- používáme speciální pomůcky
- upozorňujeme na problémové situace a vzbuzujeme zájem daný problém řešit
- zadáváme přiměřeně obtížné úkoly
- navozujeme jednoduché problémové situace a podporujeme samostatnost při jejich řešení
- snažíme se vést žáka k tomu, aby byl schopen poučit se z předchozích neúspěchů
- vedeme žáka k samostatné práci i k práci ve skupině
- podporujeme schopnost převzít odpovědnost za důsledky svého jednání

KOMPETENCE PRACOVNÍ:

Na konci základního vzdělání by žák měl:

- mít osvojené hygienické návyky a podle svých možností zvládat sebeobslužné činnosti
- ovládat pracovní dovednosti při jednoduchých činnostech
- pracovat podle naučeného pracovního postupu a plnit zadané jednoduché úkoly
- být schopen koncentrace na pracovní výkon a jeho dokončení
- respektovat pravidla práce v týmu a svými činnostmi ovlivňovat kvalitu společné práce
- přijmout posouzení výsledků své práce
- dodržovat zásady bezpečnosti, ochrany zdraví a hygieny práce při pracovních činnostech
- mít konkrétní představu o pracovních činnostech jednoduchých běžných profesí

Absolvent 10. ročníku speciální školy
Být nezávislý v sebeobsluze i osobní hygieně, snažit se pomáhat méně samostatným
Pracovat podle osvědčeného postupu, v případě problému požádat o pomoc, eventuálně pracovat s pomocí dospělého
Dokončit práci
S pomocí zhodnotit práci svou i ostatních
Pod vedením učitele dodržovat bezpečnostní pravidla při práci
Poznávat různé obory lidské práce

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované k rozvoji pracovní kompetence:

- snažíme se dostupnými metodami u žáka v co největší míře rozvíjet sebeobslužné činnosti
- využíváme praktických situací pro získání přehledu o různých oborech činností
- vedeme žáky k respektování práce druhých
- klademe důraz na vzájemnou pomoc a schopnost o ni požádat
- vedeme žáky k dokončení činnosti a úklidu pracoviště
- vnímáme důležitost vhodného hodnocení práce a výrobků, jejich prezentaci, poskytujeme všem žákům zážitek z úspěchu, pochvaly
- klademe důraz na dodržování bezpečnosti a hygieny práce při pracovních činnostech

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Na konci základního vzdělání by žák měl:

- mít základní představu o vztazích mezi lidmi a orientovat se v nich
- znát a uplatňovat základní návyky společenského chování (pozdrav, poděkování, oslovení, žádost)
- navazovat a udržovat vztahy mezi vrstevníky, respektovat druhé lidi
- znát a orientovat se v prostředí, ve kterém žije (domácnost, okolí domova, prostředí, ve kterém se nejvíce pohybuje)
- být schopný spolupráce, podílet se na jednoduchých sociálních aktivitách
- rozpoznat nevhodné a rizikové chování a uvědomovat si jeho možné důsledky
- uvědomovat si nebezpečí možného psychického i fyzického zneužívání vlastní osoby
- být schopen interakce v neznámém prostředí

Absolvent 10. ročníku speciální školy
Umět posoudit vhodné a nevhodné chování v různých situacích
Respektovat intimitu svou i ostatních
Zvládat prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky
Umět navázat a udržet vztah s jinou osobou stejného i opačného pohlaví
Snažit se vhodnou formou řešit problémy s vrstevníky
Chápat rizika komunikace s cizími lidmi
Spolupracovat ve dvojici nebo ve skupině na jednoduchém úkolu

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované k rozvoji sociální a personální kompetence:

- učíme žáky vhodnou formou vyjadřovat své požadavky, potřeby, žádosti, vyjadřovat své city
- vedeme žáky k pozitivnímu hodnocení své osoby i k přijetí druhých lidí
- vedeme žáky k samostatnosti, zejména v sebeobsluze
- seznamujeme žáky i s jiným než školním prostředím
- učíme žáky komunikovat v různých situacích, s různými osobami
- učíme žáky posuzovat a hodnotit situaci a adekvátně na ni reagovat
- zapojujeme žáky do vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel
- seznamujeme žáky s možnými nebezpečími, které je mohou potkat a trénujeme reakci v nepředvídaných situacích

KOMPETENCE OBČANSKÁ

Na konci základního vzdělání by žák měl:

- **mít povědomí o základních právech a povinnostech občanů**
- **dodržovat osvojené návyky a dovednosti v oblasti základních společenských norem a pravidel**
- **umět vyhledat pomoc na kompetentních místech (sociální odbor, ÚP, obecní úřady) a být schopen sdělit svůj problém**
- **chránit své zdraví, chápat význam zdravého životního stylu a důležitost ochrany životního prostředí**
- **chovat se v krizových situacích a v situacích ohrožujících život a zdraví podle pokynů kompetentních osob**

Absolvent 10. ročníku speciální školy

S pomocí dospělého formulovat základní pravidla soužití ve třídě, škole a ve společnosti, snažit se pravidlům porozumět, pravidla dodržovat a přijímat důsledky jejich porušování.

Respektovat základní ekologická pravidla (třídít odpad, neplýtvat přírodními zdroji a surovinami všeobecně). Mít povědomí o svých vlastních potřebách

Mít povědomí o chování v krizových situacích a umět v těchto situacích poslouchat bez zmatku pokyny kompetentních osob.

Snažit se v rámci možností potlačit svoje ego a sobeckost v soužití s ostatními a nevyvolávat konfliktní situace.

Vyhledat pomoc dospělého a pod jeho vedením zařídit jednodušší věci ve styku s úřady, vhodně vystupovat i komunikovat.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované k rozvoji občanské kompetence:

- podněcujeme žáky k formulování vlastních pravidel chování ve třídě, škole vedeme k jejich dodržování
- vytváříme prostředí vzájemné důvěry, ve kterém se žáci učí uplatňovat svá práva a plnit své povinnosti
- podporujeme vstřícný přístup k ostatním, respektování individuálních rozdílů mezi žáky, smysl pro spravedlnost a odmítavý postoj k násilí
- nabízíme možnost seberealizace ve školních i mimoškolních zájmových činnostech, ve kterých by žáci mohli uplatnit své silné stránky
- zařazujeme praktické aktivity, při kterých se žáci seznamují s kompetentními úřady a institucemi na místní i státní úrovni a upevňujeme v nich dovednost vyhledat pomoc v sociální a právní oblasti
- společnými aktivitami při vytváření prostředí třídy a školy vedeme žáky k péči o osobní i společný majetek a respektu k výsledkům lidské práce všeobecně

zabezpečení výuky žáků s dalšími speciálními vzdělávacími potřebami – autismem, kombinovaným postižením

Žáci jsou podle způsobu vzdělávání, mentálních schopností a věku rozděleni do jednotlivých tříd, tak aby byla zohledněna jejich specifika. V případě žáků s autismem je kladen důraz na zásady vycházející s TEACH programem a spolupráci s poradenským pracovištěm. Více v části B.

začlenění průřezových témat

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSV)

OSV patří mezi nejdůležitější průřezová témata vůbec, protože jeho hlavním prvkem je sám žák, jeho bližší a vzdálenější okolí a každodenní životní situace, do nichž se dostává. A právě z důvodu individuality každého jedince, jeho potřeb, předpokladů i úrovně rozumových schopností, nelze uplatnit jednotný, přesně daný postup, jakým má být toto téma aplikováno v jednotlivých předmětech.

Hlavním cílem OSV je:

- pomoci každému jedinci hledat svou vlastní cestu k sobě samému a tím přispívat ke zkvalitnění vlastního života.
- napomáhat k zvládnání vlastního chování
- budovat u žáků vlastní postavení v současném světě,
- Učit zvládat různé životní situace
- Zdokonalovat vzájemnou komunikaci a spolupráci
- Utvářet vlastní náhled a názor na dění kolem sebe
- vést k seberozvoji a sebezdokonalování

Osobnostní rozvoj Sociální rozvoj Morální rozvoj

Všechny tematické okruhy OSV se prolínají jak ve všech ostatních průřezových tématech a projektech, tak i v každém předmětu a běžném každodenním životě ve škole. Jeho jednotlivé složky jsou neoddelitelnou součástí osobnosti každého člověka. Ve zvýšené míře to platí v období školního věku, kdy formování osobnosti žáka zasahuje výrazně do jeho současného i budoucího života.

Název PT: Osobnostní a sociální výchova										
Všechny tematické okruhy jsou integrovány do vzdělávacích obsahů vyučovacích předmětů a budou realizovány ve všech projektech veškerých PT.										
Název tematického okruhu	1. stupeň						2. stupeň			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	10. ročník
Osobnostní rozvoj (poznávání, sebepoznání, sebepojetí, seberegulace, psychohygienu, kreativita)	Smyslová výchova, speciálně pedagogické terapie, Komunikační výchova , HV, PVV, TV, Projekt SETKÁNÍ, projekt UCELENÁ REHABILITAČNÍ A TERAPEUTICKÁ PÉČE						Čtení a psaní, ČaS, Komunikační výchova, Matematika, HV, PVV, TV Projekt SETKÁNÍ, projekt UCELENÁ REHABILITAČNÍ A TERAPEUTICKÁ PÉČE			
Sociální rozvoj (poznávací schopnosti, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace, soutěživost)	Čtení a psaní, Matematika, Člověk a svět, Smyslová výchova, speciálně pedagogické terapie, Komunikační výchova , HV, PVV, TV, Projekt SETKÁNÍ, projekt DEN PRO ŽELVU						Čtení a psaní, ČaS, Komunikační výchova, Matematika, HV, PVV, TV Projekt SETKÁNÍ, projekt DEN PRO ŽELVU			
Morální rozvoj (řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika)	Čtení a psaní, Matematika, Člověk a svět, Smyslová výchova, Smyslová výchova, speciálně pedagogické terapie, Komunikační výchova , HV, PVV, TV Projekt SETKÁNÍ						Čtení a psaní, ČaS, Komunikační výchova, Matematika, HV, PVV, TV Projekt SETKÁNÍ			

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA (MuV)

Multikulturní výchova se prolíná do mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou. MuV umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi, hodnotami, tak aby si lépe uvědomovali i svoji vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty. Smyslem začlenění MuV do výuky naší školy, v níž se setkávají žáci nejen z nejrůznějšího sociálního a kulturního zázemí, ale i s různými zdravotními handicapy, je navodit takové klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně.

MuV souvisí se všemi vzdělávacími oblastmi, především v tématech, která se dotýkají vzájemných vztahů mezi příslušníky různých národů a etnických skupin.

Cíle MuV v naší škole:

- Napomáhat k uvědomění si vlastní identity
- Vést žáky k poznání vlastní kulturní sounáležitosti a porozumění odlišným kulturám, rozvíjet smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci
- Podporovat úspěšnost žáků minoritních skupin, rozvíjet jejich kulturní specifika
- Rozvíjet toleranci k odlišnostem fyzickým, mentálním i kulturním, vést žáky k pochopení, že každý člověk má svou hodnotu

Tématické okruhy

Kulturní rozdíly

- jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, člověk jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení, respektování zvláštností různých etnik

Lidské vztahy

– právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; vztahy mezi kulturami, uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti

Etnický původ

– rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa

Název PT: Multikulturní výchova									
Název tématického okruhu	1. stupeň						2. stupeň		
	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Kulturní diference	INT/KV , HV, VV								
Lidské vztahy	INT/ČaS Projekt SETKÁNÍ								
Etnický původ	INT/ČaS, KV , HV Projekt POZNÁVÁME EVROPU (Comenius a eTwinning)								

ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA (EV)

Enviromentální výchova jako průřezové téma, je do školního vzdělávacího programu zařazena na 1. i 2. stupni a do konce 10. ročníku se seznámí všichni žáci se všemi tematickými okruhy. EV je realizována především formou integrace v jednotlivých vyučovacích předmětech, dále formou školních projektů, exkurzí, výletů a dalších akcí. Ve výuce budou využívána střediska a centra ekologické výchovy z okolí. Je žádoucí, aby děti poznávaly okolní prostředí formou vycházek a výletů s využitím naučných stezek. V rámci školních akcí bude EV uplatňována při pobytu dětí ve školní družině, na škole v přírodě a školních výletech. Dalším důležitým bodem je ekologizace provozu školy, která spočívá v úpravě školního prostředí a okolí školy, v šetření energiemi a materiály a v hospodaření s odpady. Na těchto aktivitách se budou žáci v rámci svých možností aktivně podílet. Integrace tematických okruhů do jednotlivých předmětů:

Ekosystémy

Tematický okruh je integrován do předmětu Člověk a svět. Na 1. stupni v oblasti Rozmanitosti přírody a na 2. stupni se seznámí se základními ekosystémy (les, pole, voda, lidské sídlo),

Základní podmínky života

Tematický okruh je integrován do předmětu Člověk a svět. Na 1. stupni v oblasti Rozmanitosti přírody a na 2. stupni Základy Fyziky, Chemie a Přírodopisu, v 9. a 10. Ročníku v oblasti Člověk a zdraví.

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Vztah člověka k prostředí

Tematický okruh je integrován do předmětu Člověk a svět ve všech ročnících a do PVV ve smyslu propracovaného systému nakládání z odpady ve škole. Žáci 9.-10. Ročníku mají tuto tematiku v rámci předprofesní přípravy a výchovy ke zdraví.

Název PT: Enviromentální výchova										
Název tematického okruhu	1. stupeň						2. stupeň			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	10. ročník
Ekosystémy					ČaS	ČaS	ČaS	ČaS	ČaS	ČaS
Základní podmínky života					ČaS	ČaS	ČaS	ČaS	ČaS	ČaS
Lidské aktivity a problémy životního prostředí					ČaS, PVV	ČaS, PVV	ČaS, PVV	ČaS, PVV	ČaS, PVV	ČaS, PVV
Vztah člověka k prostředí	ČaS, PVV Projekt PŘÍRODA A MY	ČaS, PVV Projekt PŘÍRODA A MY	ČaS, PVV Projekt PŘÍRODA A MY	ČaS, PVV Projekt PŘÍRODA A MY	ČaS, PVV Projekt PŘÍRODA A MY	ČaS, PVV Projekt PŘÍRODA A MY	ČaS, PVV Projekt PŘÍRODA A MY	ČaS, PVV Projekt PŘÍRODA A MY	ČaS, PVV Projekt PŘÍRODA A MY	ČaS, PVV Projekt PŘÍRODA A MY

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – PROJEKTY, PROJEKTOVÉ DNY				
Název PT	Tématický okruh	1. stupeň / ročník Název projektu	2.stupeň /ročník Název projektu	Poznámky
OSV	Osobnostní rozvoj Sociální rozvoj Morální rozvoj	SETKÁNÍ DEN PRO ŽELVU	SETKÁNÍ DEN PRO ŽELVU ABILYMPIÁDA	společný integrační projekt se 7. ročníky běžných ZŠ z okolí
MuV	Kulturní diference Lidské vztahy Etnický původ	SETKÁNÍ POZNÁVÁME EVROPU	SETKÁNÍ POZNÁVÁME EVROPU	program Comenius, eTwinning
EV	Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy ŽP Vztah člověka k prostředí	PŘÍRODA A MY DEN ZEMĚ NÁŠ KAMARÁD PES	PŘÍRODA A MY DEN ZEMĚ NÁŠ KAMARÁD PES	Podle místa školy v přírodě nebo místních podmínek Canisterapie a doprovodné aktivity

Projekty budou podrobně rozepsány a budou součástí aktualizované přílohy

Učební plán:

Vzdělávací oblast	Předmět	součásti	1.	2.	3.	4.	5.	6.	celkem	7.	8.	9.	10.	celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Čtení a psaní	čtení psaní +alt. formy	3	3	5	5	5	5	26	5	5	5	4	19
	Komunikační výchova	RV AAK	2	2	2	2	2	2	12	1	1	1	1	4
Matematika a její aplikace	Matematika		2	2	2	2	2	2	12	3	3	3	3	12
Informatika	Informatika						1	1	2	1	1	1	1	4
	Smyslová výchova		2	2	1	1	1	1	8					
čl.a jeho svět čl.a spol. čl.a přír. vých. ke zdr	Člověk a svět I		2	2	2+1	3	3+1	4	16+2					
	Člověk a svět II	čl.a spol.								2	2	2	2	8
		čl.a přír. vých. ke zdr									3	3	3	3
										+1	+1	1	1	2+2
Umění a kultura	Hudební výchova		2	2	2	2	2	2	12	1+1	1+1	1+1	1+1	4+4
	Výtvarné a pracovní činnosti	Výtvarné č.	1	1	1	1	1	1	6	1	1	1	1	26+5
		Pracovní č.	3	3	3	4	4	4	21	5+1	5+1	6+1	6+2	
TV a výchova ke zdraví	Tělesná výchova	TV	3	3	3	3	3	3	18	3	3	3	3	12
		ZTV												
	Disponibilní časová dotace								10					11
	minimální počet hodin v ročníku		20	20	21	21	22	22		25	25	27	27	
	maximální počet hodin v ročníku		22	22	26	26	26	30		30	32	32	32	
	Naše dotace		20	20	22	23	25	25	135	28	28	29	29	114

Poznámky k učebnímu plánu:

1. stupeň

- Součástí Čtení a psaní mohou být skupinové i individuální hodiny speciálně pedagogické péče, zaměřené na žáky s problémy v této oblasti, případně práce s žáky, dorozumívající se formou alternativní (augmentativní) komunikace (AAK). Tyto předměty mohou být vyučovány jako samostatná hodina nebo v menších časových celcích dle uvážení učitele.
- Komunikační výchova má složku Řečová výchova a Alternativní a augmentativní komunikace (v případě žáků s vážně narušenou komunikační schopností). Řečová výchova má podle skladby žáků složku logopedickou, s možností nácviků pro žáky s vývojovými poruchami učení nebo žáky s narušenou komunikační schopností a složku dramatickou. Část hodinové dotace je využívána k pravidelné aktivitě komunikační kruh.
- Člověk a svět (ČaS I) je realizován jako jeden předmět a je posílen o 2 hodiny z disponibilní dotace v 3. a 5. ročníku. **Navýšené hodiny jsou věnovány praktickému prožití a ztvárnění probíraných témat formou projektů, výtvarných činností, praktických vycházek, exkurzí apod.**
- 8 hodin z disponibilní dotace je určeno na předmět speciálně pedagogické péče - Smyslovou výchovu, který může být realizován jako samostatná hodina nebo v kratších časových celcích podle uvážení učitele. Hodiny dále slouží k zařazení terapií z nabídky školy (plavání, snoezelen, solná jeskyně, canisterapie, hipoterapie, léčebně pedagogicko psychologické ježdění, trampolínig...)

2. stupeň

- Člověk a svět (ČaS II) je integrován ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost a Člověk a příroda. Touto integrací je plněna základní idea ŠVP – předávat žákům informace komplexně a v logických celcích. Konkrétní členění témat je v kompetenci třídního učitele a takto vytvořený tematický plán je závazný pro všechny vyučující v ročníku.
V 7. 8. ročníku je posílen 1 hodinou z disponibilní dotace a v 9. 10. ročníku je jeho součástí výchova ke zdraví, dotovaná 1 hodinou. Tyto hodiny mohou být využity na zařazení vhodných terapií podle nabídky školy (plavání, solná jeskyně ...)
- 1 hodinou týdně z disponibilní dotace je v každém ročníku 2. stupně dotována Hudební výchova.
- Žáci s dobrými pohybovými předpoklady mohou být na hodiny TV integrováni napříč ročníky mezi žáky praktické školy. V případě těžšího tělesného postižení jsou žáci zařazeni ještě do individuální rehabilitační TV a toto je upraveno v jejich individuálním plánu.
- Pracovní činnosti jsou posíleny v 6.-9. ročníku o 1 hodinu z disponibilní dotace, v 10. ročníku o 2 hodiny. V 10. ročníku je dotace využita zejména na předprofesní přípravu a plynulý přechod do samostatnějšího života. Žáci mohou být podle schopností integrováni na tyto hodiny mezi žáky praktické školy nebo mohou využít nabídku volitelných předmětů praktické školy.

Učební osnovy: ČLOVĚK A SVĚT

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Předmět Člověk a svět (ČaS) je základním prostředkem jak propojit a integrovat výuku všech ostatních předmětů do smysluplných celků. Touto integrací je plněna základní idea ŠVP – předávat žákům informace komplexně, v souvislostech a logických celcích (integrovaná tématická výuka). Důležitá je přiměřenost věku, přímá zkušenost a konkrétní pojmy. Přímý výklad je prokládán ostatními metodami práce (objevování, kooperativní skupinová práce, řešení problémových situací, zkoumání konkrétních věcí a jevů), důležité je **činnostní a praktické prožití** probíraných témat formou projektů, výtvarných činností, praktických zkušeností, exkurzí apod.

Na druhém stupni je tento předmět (ČaS II) vytvořen integrací vzdělávací oblasti Člověk a společnost a Člověk a příroda a svým obsahem navazuje na předmět Člověk a jeho svět I. Obsah učiva je propojen do tematických celků a za pomoci učitelů žáci objevují svět z různých úhlů pohledu.

Cílem předmětu Člověk a svět je všestranně utvářet a rozvíjet osobnost žáků, formovat jejich sociální dovednosti a postoje k důležitým oblastem lidského života a vybavit je schopností orientace ve společnosti i v přírodě. Zároveň dává žákům příležitost poznávat společenské i přírodní zákonitosti jako systém, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Poznatky vycházejí z osobních zkušeností a znalostí žáků, rozvíjejí jejich specifické zájmy. Svě poznatky se žáci zároveň učí uplatňovat v praktickém životě.

Obsahové časové a organizační vymezení:

Obsah učiva je rozpracován do tematických celků a odvíjí se od něj většina činností v jednotlivých třídách. **Výstupy jsou formulovány pro jednotlivá období** a k nim přiřazené učivo se **cyklicky nabaluje** v jednotlivých ročnících tak, aby bylo umožněno žákům postupně si rozšiřovat vědomosti a dovednosti. **Konkrétní podoba výstupů a učiva se objeví v každoročních tematických plánech**, které zároveň plní funkci **časového plánu** a určují, kdy bude který výstup plněn. Skutečné konkrétní úkoly a prostředky k jejich zvládnutí jsou odpovědností učitele, který dokonale zná každého žáka a může jej průběžně sledovat a hodnotit.

Výuka probíhá v kmenových třídách i v reálných prostředích podle záměru vyučujících. Důležitá je přiměřenost věku, přímá zkušenost a konkrétní pojmy, přímý výklad je obohacován jinými postupy jako jsou proces objevování, kooperativní skupinová práce, řešení problémových situací, zkoumání konkrétních věcí a činností. Do výuky jsou zařazovány krátkodobé i dlouhodobější projekty v jednotlivých ročnících i napříč školou. Žáci se zúčastňují výletů, exkurzí a činností v přírodě podle témat a uvážení vyučujících, mají k dispozici různé zdroje informačních materiálů. V předmětu jsou zároveň zahrnuta všechna průřezová témata a jejich okruhy. Jejich prostřednictvím jsou naplňovány cíle přinášet ucelený pohled na svět ve 21. století a podle možností se v něm orientovat.

Klíčové kompetence a výchovné a vzdělávací strategie jsou totožné se strategiemi zpracovanými na úrovni školy a v předmětu Člověk a svět dochází k jejich praktickému naplňování.

Předmět Člověk a svět je členěn do těchto tematických okruhů:

1. stupeň:

Místo, kde žijeme
Lidé kolem nás
Lidé a čas
Rozmanitost přírody
Člověk a zdraví

2. stupeň:

ČLOVĚK A SPOLEČNOST
- Historie našeho národa
- Člověk ve společnosti
- Poznatky o společnosti
- Péče o občana

ČLOVĚK A PŘÍRODA
- Základní poznatky z fyziky
- Základní poznatky z chemie
- Základní poznatky z přírodopisu
- Základní poznatky ze zeměpisu
+ Výchova ke zdraví (Člověk a zdraví)

Hodinová dotace:

ČLOVĚK A SVĚT				
I. stupeň	Hodinová dotace		Disponibilní hodiny	Celkem
1. ročník	2			2
2. ročník	2			2
3. ročník	2			2
4. ročník	3		1	4
5. ročník	3		1	4
6. ročník	4			4
II. stupeň	Čl.a.příroda	čl.a společnost	čl. a zdraví	
7. ročník	2	3		5
8. ročník	2	3		5
9. ročník	2	3	1	6
10. ročník	2	3	1	6

V 4. a 5. ročníku je předmět posílen 1 hodinou z disponibilní dotace. V 9. a 10. ročníku je součástí předmětu téma Výchova ke zdraví, které je včetně dvouhodinové dotace převedeno ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví.

Výchovné a vzdělávací strategie jsou totožné se strategiemi zpracovanými na úrovni školy a v předmětu Člověk a svět dochází k jejich praktickému naplňování.

Doporučené materiály: v příloze

Školní výstupy Žák podle svých schopností:	Učivo	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
<p>1.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zná název své obce ▪ Orientuje se v budově školy ▪ Umí pojmenovat rodinné příslušníky a blízké příbuzné, ▪ Zná jména spolužáků a svých učitelů ▪ Pozná nejběžnější druhy domácích zvířat ▪ Pojmenuje některé druhy ovoce a zeleniny ▪ Pojmenuje počasí, které je venku ▪ Pojmenuje některé části lidského těla ▪ Používá toaletu, má základní hygienické návyky <p>2.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zná adresu svého bydliště ▪ Orientuje se v okolí svého bydliště a bezprostředním okolí školy ▪ Rozlišuje stáří rodinných příslušníků (mladý, starý, mladší, starší) ▪ Zná rozvržení svých denních činností (režim dne) ▪ Rozlišuje roční období podle charakteristických znaků ▪ Pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat ▪ Rozliší základní druhy ovoce a zeleniny ▪ Popisuje počasí podle obrázků (déšť, sníh, bouřka, vítr) ▪ Pojmenuje hlavní části lidského těla 	<p>Místo, kde žijeme Domov a jeho okolí Orientace v obci, adresa bydliště dle schopností žáka</p> <p>Škola – prostředí školy, život ve škole a jejím okolí, základy pravidel chování ve škole, základy dopravní výchovy</p> <p>Lidé kolem nás Rodina a společnost – jména členů rodiny, role členů rodiny, práva a povinnosti v rodině, příbuzenské vztahy, život a funkce rodiny</p> <p>Správně rozpoznává a používá vhodné chování k rodičům, k sourozencům</p> <p>Základní pravidla společenského chování a jednání v obchodě, na poště, u lékaře</p> <p>Osobní bezpečí – chování v rizikovém prostředí</p> <p>Lidé a čas Orientace v čase – ráno, poledne, večer, roční období, den, týden, měsíce, rok, kalendář</p> <p>Vyjmenovat roční období a znát jejich charakteristiku</p>	<p>Texty z témat ČaS jsou využívány v ČJ</p> <p>Hv – lidové písně krajové M – hry se stavebnicemi - škola (třídění) Tv – tématické vycházky po okolí</p> <p>Hv – hra na kuchyňské nádobí, zpěv písní dle témat M – porovnávání, počítání do 5</p> <p>Pv - stolování</p> <p>VV - svátky Vánoce, Velikonoce</p> <p>M - určování času, práce s kalendářem</p>	<p>Veškeré učivo je propojeno s tématy EV</p> <p>Vztah člověka k prostředí - naše obec, kultura, ochrana obce</p> <p>Základní podmínky života – ochrana přírody..</p> <p>OSV vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; VDO - občanská společnost a škola Školní pravidla</p> <p>OSV – sociální rozvoj Mezilidské vztahy</p> <p>VDO – občan, občanská společnost a stát MuV – mezilidské vztahy Společenské chování, pravidla</p> <p>OSV – morální rozvoj psychohygiena</p>

<p>3.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Dokáže sdělit své zdravotní potíže a pocity ▪ Je samostatný v základní sebeobsluze ▪ Popíše a zvládá cestu do školy ▪ Má osvojené základy společenského chování (pozdravit, poprosit, poděkovat) ▪ Ví, jak se chovat při setkání s neznámými lidmi ▪ Vnímá role rodinných příslušníků a jejich příbuzenské vztahy ▪ Pojmenovává nejběžnější povolání a pracovní činnosti ▪ Zvládá jednoduchou orientaci v čase ▪ Ovládá základní pravidla bezpečnosti při cestě do školy ▪ Popisuje viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích ▪ Popíše vzhled některých živočichů a určí jejich význam pro člověka ▪ Pozná některé rostliny ▪ Uplatňuje základní zásady chování v přírodě ▪ Uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu ▪ Dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své i zdraví jiných (při hrách, výletech, koupání) ▪ Uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro chodce ▪ Seznamuje se s ošetřením drobných poranění 	<p>Rozmanitost přírody Příroda v ročních obdobích – znaky ročních období, chování živočichů v závislosti na ročním období a péče o volně žijící zvířata a ptáky</p> <p>Živočichové – druhy a způsob života Životní podmínky; výživa, stavba těla u vybraných druhů a jejich význam pro člověka</p> <p>Plody přírody – pozná základní druhy ovoce a zeleniny</p> <p>Sezónní práce na zahradě a na poli</p> <p>Ochrana přírody – chování k přírodě; péče o životního prostředí; třídění odpadů a jejich likvidace; živelné pohromy a ekologické katastrofy Vést kalendář přírody</p> <p>Člověk a zdraví Péče o zdraví, zdravá výživa – denní režim; zdravá strava a pitný režim; význam aktivního pohybu; osobní a intimní hygiena</p> <p>Lidské tělo – části lidského těla, hlavní orgány, rozdíly mezi mužem a ženou</p> <p>Běžné nemoci a prevence, chování v době nemoci, základní péče o nemocného;</p> <p>Drobné úrazy a poranění, předcházení úrazům</p> <p>Osobní bezpečí – bezpečné chování v silničním provozu</p>	<p>Vv – zpracování přírodních materiálů</p> <p>M-porovnávání živočichů, jejich odlišnosti</p> <p>Pv – roční období, využití přírodních materiálů</p> <p>Hv – hra na tělo M - měření tělesné teploty, Tv – procvičování svalových skupin M - počítání částí lidského těla, porovnávání</p>	<p>Vztah k přírodě OSV – osobnostní rozvoj Význam třídění odpadu OSV – morální rozvoj EV – základní podmínky života EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí Ekosystém zahrada, pole Péče o zdraví OSV – osobnostní rozvoj psychohygiena OSV – sociální rozvoj Vzájemné vztahy OSV – morální rozvoj Vztahy mezi pihalvími, odpovědnost</p>
---	--	---	---

Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
<p>Žák podle svých schopností:</p> <p>4.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Začlení svou obec k nejbližšímu významnému městu ▪ Dodržuje pravidla pro soužití v rodině, ve škole, mezi kamarády ▪ Sdělí zážitky z vlastních cest ▪ Pojmenovává nejběžnější pracovní činnosti ▪ Pozná běžně se vyskytující květiny a stromy ▪ Provádí jednoduché pokusy se známými látkami ▪ Pozná kolik je hodin (celé hodiny) ▪ Zná roční období a měsíce ▪ Správně třídí základní druhy odpadu ▪ Pojmenovává nejdůležitější části těla <p>5.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Seznamuje se s regionem, ve kterém bydlí, jeho pamětihodnostmi, zvláštnostmi a zajímavostmi ▪ Poznává a pojmenovává státní symboly ▪ Dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci ▪ Rozpozná projevy nevhodného chování vrstevníků a dospělých ▪ Uvědomuje si, kde hledat pomoc v případě ohrožení vlastní osoby ▪ Rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti ▪ Pozná rozdíly mezi stromy a keři, rozliší listnaté a jehličnaté stromy 	<p>Místo, kde žijeme Moje obec a okolí, místní region Obec – poloha v krajině, minulost a současnost obce, význačná místa, části obce Okolní krajina – charakteristické znaky krajiny, regionální zvláštnosti, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu, významné orientační body Česká republika – orientace na mapě ČR, hlavní město Praha, vybraná města v okolí, typy krajin Praktická cvičení s dostupnými kartografickými materiály</p> <p>Lidé kolem nás Vytvoření třídních pravidel, seznamování se se školním řádem, dodržování bezpečného chování</p> <p>Odkud pocházím, rodina a širší společenství, rodina a společnost – role členů rodiny, práva a povinnosti v rodině, příbuzenské vztahy, život a funkce rodiny, mezilidské vztahy, základní pravidla společenského chování; poučení o základních právech a povinnostech dítěte</p> <p>Nárok na právo a spravedlnost x protiprávní jednání (krádež, šikanování, zneužívání, týrání) a jeho postih</p>	<p>HV – písně lidové vázané k regionu a kraji</p> <p>TV – vycházky do okolí</p> <p>VV – mapa, pláněk města</p> <p>M – věk žáků ve třídě, věk členů rodiny</p> <p>VV – strom života</p> <p>PV - návštěva kulturního zařízení</p>	<p>OSV – sociální rozvoj Zapojení do místní komunity</p> <p>VMEGS - objevujeme Evropu a svět Poznávání okolních států</p> <p>VDO–občanská společnost a stát Uvědomění si důležitosti dodržování pravidel</p> <p>MUV – lidské vztahy Já a ti druzí</p> <p>OSV – morální rozvoj Odpovědnost a vztahy</p> <p>OSV – osobnostní rozvoj</p> <p>Pojmy spravedlnost, právo, bezpečí</p>

<p>6.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozliší některá volně žijící zvířata ▪ Uvědomuje si význam dodržování pravidel pro chodce ▪ Třídí správně odpad ▪ Pojmenovává nejdůležitější části a orgány těla ▪ Orientuje se v jednoduchém plánu ▪ Zná některá významná místa naší republiky ▪ Projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků i dospělých lidí ▪ Reaguje na pokyny dospělých při mimořádných událostech ▪ Rozezná rozdíl mezi životem dnes a způsobem života v minulosti podle obrázků ▪ Zná významné události a pověsti, které se vztahují k regionu a kraji ▪ Pojmenuje některé stromy a keře ▪ Pojmenuje některé listnaté a jehličnaté stromy ▪ Pozná nejběžnější volně žijící zvířata ▪ Uvědomuje si škodlivé vlivy na životní prostředí ▪ Zná základní pravidla silničního provozu pro chodce i pro cyklisty ▪ Chápe funkci a význam nejdůležitější lidských orgánů ▪ Zvládá první pomoc při drobných úrazech a přivolá pomoc ▪ Reaguje na pokyny dospělých při mimořádných událostech 	<p>Lidé a čas Počátky lidské společnosti, legendy o stvoření světa</p> <p>Významná místa mého okolí z hlediska historie, historické objekty, regionální pověsti, tradiční lidové svátky St. Svátky a významné dny</p> <p>Rozmanitosti přírody Ekosystémy</p> <p>Zvládá péči o pokojové rostliny a zná způsob péče o drobná domácí zvířata</p> <p>Ekologická témata</p> <p>Jednoduché pokusy podle návodu Zásady ochrany přírody a životního prostředí</p> <p>Člověk a zdraví Bezpečí na silnici – bezpečné chování v silničním provozu</p> <p>Péče o zdraví + zdravý životní styl, intimní hygiena,</p> <p>Běžné nemoci a prevence, chování v době nemoci, základní péče o nemocného; drobné úrazy a poranění, předcházení úrazům, první pomoc Návykové látky a zdraví, návykové látky a způsoby odmítání Osobní bezpečí – chování v rizikovém prostředí Chování krizových situacích</p> <p>Školní terapie</p>		<p>VDO – občan, občanská společnost a stát</p> <p>EV - ekosystémy Lidské sídlo</p> <p>EV – základní podmínky života EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>OSV - sociální rozvoj</p> <p>VDO- občan, občanská společnost a stát</p> <p>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti.- sociální role..</p> <p>Spolupráce a soutěživost – dovednosti pro spolupráci</p> <p>OSV - sociální rozvoj</p>
--	---	--	---

Školní výstupy Žák podle svých schopností:	Učivo	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
<p>Člověk a společnost</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozlišuje pojmy minulost, přítomnost, budoucnost ▪ Pozná rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí ▪ Má základní poznatky z období počátku českého státu ▪ Ví o význačných osobnostech našich dějin ▪ Má představu o významných historických událostech v naší zemi ▪ Má základní informace o rodinném životě, rozlišuje role rodinných příslušníků ▪ Respektuje pravidla společenského soužití ▪ Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých situacích ▪ Rozlišuje projevy nepřiměřeného chování 	<p>Historie našeho národa 7.-8. Ročník - staré pověsti české, regionální pověsti - pravěk, život v pravěku - zajímavosti a významné osobnosti, kulturní a přírodní památky v regionu, národní zvyky a obyčeje</p> <p>9.-10. Ročník - významné události a osobnosti, které proslavili naši vlast, státní svátky (jiřík z poděbrad, karel iv, t.g. masaryk..) - historické události mající vztah k našemu regionu (staří slované...)</p> <p>Člověk ve společnosti 7.- 8. Ročník Funkce a struktura rodiny, odpovědnost rodičů za výchovu dětí, vztahy v rodině, vznik rodiny</p> <p>9.-10. Ročník Mezilidské vztahy, komunikace ve společnosti, základní pravidla společenského chování, úcta k člověku, rovnoprávné postavení žen, mužů a národnostních menšin</p> <p>Prevence rizikového chování, problematika týrání a zneužívání Etická výchova (ohleduplnost a tolerance) - oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních</p>	<p>ČT – texty k probíraným tématům PS – texty k probíraným tématům PVV – výtvarné ztvárnění témat HV – využití písní a hudebních děl k tématice</p>	<p>VDO – občan a občanská společnost a stát Vlastenectví</p> <p>MV – kulturní rozdíly – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti</p> <p>MV - etnický původ</p> <p>odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost</p> <p>VDO – občan, občanská společnost a stát ;úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému VDO – morální rozvoj</p> <p>občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva</p>

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zná hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi ▪ Zná symboly našeho státu a jeho hlavní představitele ▪ Seznamuje se základními právy a povinnostmi občana ▪ Uvědomuje si rizika a důsledky protiprávního jednání ▪ Dokáže vyřizovat své osobní záležitosti, požádat o radu ▪ Rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy ▪ Ví o možnostech sociální péče a umí využívat služeb pomáhajících organizací ▪ Umí vhodně reagovat při nebezpečí a mimořádných událostech 	<p>pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci Reflektovat situaci druhých a adekvátně poskytnout pomoc</p> <p>Poznatky o společnosti 7. - 8. Ročník Česká republika, prezident republiky, státní symboly Práva a povinnosti občanů</p> <p>9. – 10. Ročník Vláda ČR, parlament, úřady státní správy, Veřejný pořádek a bezpečnost občanů, lidská práva (zneužívání, týrání, šikana, diskriminace)</p> <p>Péče o občana 7. – 8. Ročník Praktické možnosti samostatného nakupování, cestování, návštěvy úřadů, získávání informací Soustava vzdělávání Lidská práce, různé druhy profese, problematika vandalství, rasismu, zneužívání Peníze a jejich funkce</p> <p>9. – 10. Ročník Vzdělávací soustava v ČR, profiorientace, Systém zdravotní a sociální péče a jejich orgány, pomáhající organizace, Hospodaření s penězi Ohrožení a prevence rizikového chování Volno časové aktivity Reakce v situacích ohrožení</p>		<p>a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku)</p> <p>VMEGS – Evropa a svět nás zajímá</p> <p>naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy</p> <p>OSV – morální rozvoj</p> <p>Řešení problémů v mezilidských vztazích</p> <p>Hodnoty, praktická etika</p>
--	---	--	---

Školní výstupy Žák podle svých schopností:	Učivo	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Člověk a příroda <ul style="list-style-type: none"> ▪ Pozná, zda je těleso v klidu či pohybu vůči jinému tělesu ▪ Rozezná zdroje tepla ▪ Rozezná zdroje zvuku ▪ Ví o vlivu nadměrného hluku na životní prostředí ▪ Rozezná zdroje světla ▪ Je informován o zdrojích elektrického proudu ▪ Zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji ▪ Rozpozná jednotlivá skupenství ▪ Má povědomí o pohybech země a jejich důsledcích ▪ Pozná podle etikety chemické výrobky používané v domácnosti ▪ Rozlišuje základní vlastnosti látek ▪ Rozlišuje druhy vody ▪ Ví o kyslíku jako složce vzduchu 	Základní poznatky z fyziky 7.- 8. Ročník Jednoduché stroje a přístroje, které usnadňují práci (v domácnosti, ve škole...) Bezpečnost při zacházení s elektrickými přístroji a spotřebiči Zvuková a světelná znamení v dopravě Skupenství plynné, kapalné, pevné 9.- 10. Ročník Základní fyzikální vlastnosti látek – hmotnost, teplota, pohyb... Druhy energií (tuhá paliva, tepelná, větrná, vodní, jaderná energie, plyn elektrárna) a jejich využití Ozvěna, hudební nástroje, škodlivost nadměrného hluku, Zrcadla, optické přístroje, pohyb země kolem své osy a kolem slunce, měsíční fáze (den x noc, roční období, úplněk) Základní poznatky z chemie 7.- 8. Ročník Základní vlastnosti látek (hustota, rozpustnost, vliv teploty a mechanického pohybu na rychlost rozpouštění) Chemie v potravě (bílkoviny, tuky, cukry, vitamíny a jejich význam ve výživě) Stavební pojiva, cement, vápno, sádra, užití v praxi Voda v přírodě, pitná, užitková, odpadní 9.- 10. Ročník Nebezpečné látky a přípravky v domácnosti, jejich značení a užívání		EV – základní podmínky života propojenost složek prostředí vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí EV – vztah člověka k životnímu prostředí Základní podmínky života – energie (využití, druhy, zdroje), voda (vlastnosti, význam, ochrana), vzduch (význam, ochrana, čistota)

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Získává základní vědomosti o léčivech a návykových látkách ▪ Orientuje se v dění v přírodě během ročních období ▪ Zná vybrané zástupce rostlin a způsoby péče o ně během roku ▪ Zná vybrané zástupce živočichů a způsob péče o ně v průběhu roku ▪ Uvědomuje si význam hospodářsky důležitých rostlin a jejich pěstování ▪ Zná význam lesa a lesní společenství ▪ Zná a pojmenuje jednotlivé části lidského těla ▪ Ví o základních funkcích lidského těla ▪ Ví, které činnosti přírodnímu prostředí pomáhají a které škodí ▪ Dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody ▪ Ví jak chránit přírodu na úrovni jedince a prakticky to provádí 	<p>Zásady bezpečné práce s chemikáliemi v běžném životě První pomoc při popálení, poleptání, hořlaviny Plasty, použití, likvidace, třídění odpadů Význam vody pro život, ochrana vodních zdrojů, znečišťování Kyslík a jeho význam pro život, čistota ovzduší, smog Léčiva a návykové látky, jejich zneužívání.</p> <p>Základní poznatky z přírodopisu 7.- 8. Ročník Kalendář přírody a počasí, orientace v čase</p> <p>Stavba, tvar a funkce vybraných rostlin Zástupci vybraných skupin živočichů Základní poznatky o lidském těle, nemoci a úrazy, péče o zdraví Základy sexuální výchovy, období dospívání Ekologie, praktické třídění odpadu v rodině a ve škole</p> <p>9.- 10. Ročník význam jednotlivých částí těla rostlin, využití hospodářsky významných rostlin, chráněné, léčivé a jedovaté rostliny</p> <p>Významní zástupci vybraných skupin živočichů podle životního prostředí, jejich ochrana Hospodářsky významná zvířata, ohrožené druhy</p> <p>Stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla Sexuální výchova, vztahy, odpovědnost v sexuálním životě, nebezpečí pohlavních chorob, sexuálního zneužití Ochrana zdraví, projevy a příznaky nemocí Ochrana životního prostředí, chráněná území, praktické poznávání přírody, zásady bezpečného pohybu v přírodě</p>		<p>EV – základní podmínky života EV – vztah člověka k životnímu prostředí EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>EV – ekosystémy lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)</p> <p>OSV – osobnostní rozvoj OSV – sociální rozvoj OSV – morální rozvoj</p>
---	--	--	---

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Orientuje se v plánu, na mapě města ▪ Má povědomí o přírodních a kulturních zajímavostech regionu ▪ Zná možnosti regionální dopravy, dopravy na území ČR i do zahraničí ▪ Orientuje se na mapě podle barev ▪ Orientuje se na mapě ČR ▪ Najde na mapě světa ČR, její hranice a sousední státy ▪ Uplatňuje zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě ▪ Snaží se adekvátně jednat v nebezpečných situacích ▪ Uvědomuje si význam soužití mezi vrstevníky i členy rodiny ▪ Respektuje zdravotní stav svůj i ostatních, snaží se popsat své zdravotní problémy a potíže ▪ Chápe základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím ▪ Zná správné stravovací návyky a v rámci svých možností dodržuje a uplatňuje zásady správné výživy ▪ Učí se způsobům bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při 	<p>Základní poznatky ze zeměpisu</p> <p>7.- 8. Ročník Orientace v místě bydliště a školy, jednoduché plány a mapy Vodstvo, horstvo, nížiny na mapě Vlaková, autobusová letecká a automobilová doprava, osobní a nákladní doprava Pravidla silničního provozu, dopravní značky</p> <p>9.- 10. Ročník Kraj podle bydliště či místa školy, velká města Významné body na mapě města Přírodní a kulturní zajímavosti regionu a jejich ochrana Zeměpisná poloha ČR, státní hranice, členitost, sousední státy Světadíly, moře, oceány, státy EU Jízdní řád – vyhledávání, využití internetu, Cestování, turismus, stanování</p> <p>Živelní pohromy, ochrana zdraví a života</p> <p>Člověk a jeho zdraví</p> <p>7.- 8. Vztahy a soužití v prostředí rodiny, školy Etapy života – dětství, puberta, dospívání Výživa a zdraví Zásady osobní a intimní hygieny, zdravý způsob života, režim dne Bezpečné chování, komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi Znalost a dodržování pravidel bezpečného chování ve škole, při různých aktivitách (sportu, pracovních činnostech), Ochrana člověka za mimořádných událostí</p>		<p>VMEGS – jsme Evropané</p> <p>kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie;</p> <p>OSV – morální rozvoj</p> <p>OSV – osobnostní rozvoj rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci</p>
---	---	--	--

<p>komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a ví, kde hledat pomoc</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Snaží se používat osvojené sociální dovednosti v kontaktu s rizikovým chováním ▪ Odmítá všechny formy brutality a násilí ▪ Má povědomí o souvislostech mezi konzumací návykových psychoaktivních látek a poškozováním zdraví ▪ Umí používat důležitá telefonní čísla v případě potřeby ▪ Umí se řídit pokyny odpovědných osob při mimořádných situacích 	<p>9.-10. Ročník Vrstevnické skupiny, Bezpečné chování, komunikace s vrstevníky Sexuální dospívání, prevence rizikového sexuálního chování, antikoncepce, těhotenství</p> <p>Prevence onemocnění, ochrana před pohlavními nemocemi Zásady první pomoci, relaxační techniky</p> <p>Problematika násilí, zneužívání, sexuální kriminalita, pomáhající organizace, praktické dovednosti osobní ochrany</p> <p>Ochrana člověka za mimořádných událostí</p>		<p>OSV – sociální rozvoj rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci</p> <p>OSV – morální rozvoj vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování</p> <p>EV – základní podmínky života EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>
--	---	--	--

SMYSLOVÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Předmět Smyslová výchova patří mezi předměty speciálně-pedagogické péče. Obsah předmětu je pracovní rozdělen do tématických celků na základě psychických funkcí, které rozvíjí. Toto rozdělení je pouze teoretické, neboť jednotlivé druhy smyslového vnímání spolu těsně souvisejí a mají komplexní charakter.

- *Rozvíjení zrakového vnímání*
- *Rozvíjení sluchového vnímání*
- *Rozvíjení hmatového vnímání*
- *Prostorová a směrová orientace*
- *Rozvíjení čichového a chuťového vnímání*
- *Speciálně-pedagogické terapie*

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Předmět je dotován z disponibilní časové dotace – dvěma hodinami v 1. a 2. ročníku a jednou hodinou ve 3.-6. ročníku - a prolíná všemi předměty z hlediska obsahového a organizačního. Podle uvážení vyučujícího a skladby žáků může být realizován samostatně nebo v kratších časových celcích. Získané zkušenosti slouží jako základ pro získávání dalších dovedností a poznatků ve všech ostatních předmětech v průběhu celého vzdělávání. Do obsahu předmětu jsou zařazeny také terapie, které škola nabízí a které žáci využívají s ohledem na aktuální nabídku. Podle možností je to aquaterapie, pobyt v solné jeskyni, trampolining, snoezelen, psychomotorika, canisterapie, ...

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Vedeme žáka k vytváření vztahů smyslového vnímání, myšlení a řeči
- Smyslová cvičení zařazujeme prostřednictvím hry (canisterapie, psychomotorika)
- Pomocí propracované metodiky Trampolingu stimuluje spolupráci obou mozkových hemisfér

Kompetence k řešení problémů

- Učíme žáka reagovat na různé stimuly
- Smyslové vnímání procvičujeme vždy v konkrétních situacích
- Pomocí speciálně-pedagogických terapií rozvíjíme volní vlastnosti žáků

Kompetence komunikativní

- Učíme žáka rozlišovat okolní zvuky a verbálně i neverbálně na ně reagovat
- využíváme všechny dostupné komunikační kanály
- nabízíme hry, procvičující reakci na smyslové stimuly

Kompetence pracovní

- Učíme žáka rozlišovat různé materiály
- Vedeme žáka k podílení se na jednotlivých činnostech

Kompetence sociální a personální

- Zprostředkováváme sociální zážitky, být nablízku a spolupracovat
- Vytváříme pocit důvěry
- Vedeme žáky k respektování osobního prostoru
- Pomocí terapií rozvíjíme citový a sociální potenciál (canisterapie, snoezelen, psychomotorika..)

Předmět: SMYSLOVÁ VÝCHOVA

Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
<p>Žák podle svých schopností:</p> <p>1. Úroveň</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zvládá třídít předměty podle jednoho kritéria ▪ Třídí podle barvy, tvaru, velikosti ▪ Rozlišuje přírodní zvuky a hlasy zvířat ▪ Rozlišuje zvuky hudebních nástrojů ▪ Poznává známé předměty podle hmatu (míč, panenka, klíč...) ▪ Poznává podle chuti základní potraviny, jednotlivé druhy ovoce a zeleniny ▪ Rozlišuje vůně – voní – páchne ▪ Staví kostky podle předlohy ▪ Zvládá napodobit polohy a pohyby předvedené učitelem, na obrázku <p>2. Úroveň</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zvládá třídění různě velkých a různě odlišných předmětů ▪ Třídí podle barvy, tvaru, velikosti ▪ Pojmenovává reálné předměty zleva doprava ▪ Rozlišuje přírodní zvuky a hlasy zvířat a dokáže je napodobit ▪ Rozlišuje a pojmenuje zvuky hudebních nástrojů ▪ Rozlišuje hlasy spolužáků ▪ Poznává první hlásku ve slově ▪ Poznává předměty podle vůně – květina, mýdlo, cibule, česnek ▪ Vnímá a poznává části těla, opakuje jeden a více cviků podle předlohy 	<p>Zrakové vnímání Diferenční cvičení</p> <p>Třídění podle vlastností</p> <p>Jmenování předmětů</p> <p>Hledání odlišností a shodných prvků</p> <p>Sluchové vnímání Poznávání zdrojů zvuku</p> <p>Vlastnosti tónu</p> <p>Věty a slova</p> <p>Cvičení hmatu Poznávání a rozlišování předmětů podle hmatu</p> <p>Práce se stavebnicí</p>	<p>M Řv M</p> <p>Čt Hv</p> <p>ČaS</p> <p>Tv</p> <p>Tv</p>	<p>OSV – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium</p> <p>EV Rozmanitosti přírody a význam její ochrany</p>

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Skládá tvary a předměty z tyček, špejlí, plošných tvarů, různých druhů stavebnic ▪ Používá správně některé pojmy prostorové orientace ▪ Správně umístí/uje předměty podle předlohy a diktátu <p>3. Úroveň</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zvládá třídit předměty podle různých kritérií ▪ Zvládá třídění podle vlastností zrakem i hmatem ▪ Pojmenovává předměty na obrázku zleva doprava ▪ Rozpoznává zdroj zvuku, určí směr zvuku ▪ Určuje vysoký - nízký tón, slabý - silný ▪ Zvládá dělení vět na slova, dělení slov na slabiky, skládá slova ze slabik ▪ Rozlišuje hmatem vlastnosti předmětů (suché – mokré, tvrdé – měkké, hranaté – kulaté, hladké – drsné, teplé - studené) ▪ Poznává a rozpoznává chutě sladké – slané, kyselé – hořké, ▪ Řadí předměty zleva doprava do dvou a více řádků ▪ Zvládá cvičení asymetrických cviků ▪ Používá správně pojmy nahoře – dole, vpředu – vzadu, první – poslední ▪ Napodobuje směr pohybu předmětů podle šipky ▪ Orientuje se v knize a na stránce ▪ Určuje a používá směrové pojmy vpravo – vlevo- uprostřed, před - za 	<p>Cvičení čichu a chuti Rozlišování chutí a vůně</p> <p>Poznávání předmětů podle chuti a vůně</p> <p>Vizuomotorická cvičení Nápodoba poloh a pohybů</p> <p>Napodobování polohy předmětů na ploše a v prostoru</p> <p>Cvičení zaměřená na koordinaci pohybů ruky a oka</p> <p>Kinestezie Vnímání vlastního těla, cvičení rovnováhy</p> <p>Prostorová orientace Rozlišování umístění předmětů, umístování předmětů na ploše i v prostoru</p> <p>Orientace v knize a na stránce</p> <p>Pravolevá orientace</p> <p>Terapie</p>	<p>Čas</p> <p>Ps</p> <p>Tv</p> <p>M</p> <p>Čt</p> <p>M</p>	<p>OSV</p> <p>– cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium</p> <p>dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládnutí stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích</p>
---	--	--	--

ČTENÍ A PSANÍ

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Čtení a psaní je důležitou činností žáků v cestě za poznáním, velmi úzce spolu souvisí a vzájemně se podmiňuje. Výuku chápeme jako prostředek k rozvoji dorozumívání, komunikace s okolním světem, velmi úzce se prolíná s řečovou a smyslovou výchovou. Prostřednictvím čtení a psaní si žák rozvíjí a upevňuje slovní zásobu a zároveň se učí základům čtení. Dětem s těžce narušenou komunikační schopností otvírá schopnost čtení a psaní možnost domluvit se se svým okolím jinak než orální formou komunikace, která pro ně v těžších případech může být velmi obtížná až nemožná.

Podle skladby žáků má učitel možnost volit různé metody a formy výuky a rozvoje čtenářských schopností. Využíváme jak metodu analyticko-syntetickou, tak i metodu genetickou, globální, splyvavé čtení, sfumato, sociální čtení... Vzhledem k žákům s narušenou komunikační schopností těžšího stupně, případně žákům nemluvicím využíváme metody alternativní a augmentativní komunikace (AAK). Z důvodu využívání různých metodik ve výuce čtení a psaní, jsou výstupy a učivo členěny do období a k nim jsou rozpracovány příslušné **metodiky s časovým vymezením**+ vhodné učební materiály (v příloze).

Na 1. stupni je naší prioritou vytvořit žákům vzdělávací nástroje – čtení a psaní. Přitom klademe důraz na čtení s porozuměním. Na 2. stupni školní docházky se základní dovednosti (čtení, psaní, komunikace) procvičují zejména jako důležité prostředky pro další učení a získávání informací v předmětu Člověk a svět, nikoliv odděleně jako cíl sám o sobě. Žáci tak mohou lépe chápat význam těchto dovedností pro svůj další rozvoj.

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Obsah je rozdělen do těchto složek:

Čtení vede žáky k rozvíjení slovní zásoby, řečových schopností a komunikačních dovedností, k vnímání a chápání různých jazykových sdělení. Hlavním úkolem je naučit žáky správně a srozumitelně se vyjadřovat, osvojit si správnou techniku psaní, napsat krátká sdělení a číst s porozuměním.

Psaní podporuje a doplňuje výuku čtení. Přednostně se žáci učí psát velkými hůlkovými písmeny, později podle individuálních předpokladů zvládají písmo psací. Součástí je procvičování psaní prostřednictvím PC, které u některých žáků slouží i jako kompenzační nástroj.

Organizačně je výuka členěna do většinou ranního dvouhodinového bloku, kde s individuálními přestávkami probíhá výuka triví. Činnosti jsou kombinované s ohledem na nutnost střídání přímé práce s učitelkou nebo asistentkou a samostatné práce.

Čtení a psaní je integrováno i do ostatních předmětů (člověk a svět, matematika, výtvarná výchova...). Prostory třídy jsou koncipované tak, aby v dětech povzbuzovaly zájem o čtení. V třídní knihovničce jsou volně žákům k dispozici knížky a dětské časopisy, které jsou využívány při výuce i volných aktivitách.

Předmět je realizován ve všech ročnících, v 1. a 2. ročníku v rozsahu 3 hodiny týdně, v ostatních 5 hodin týdně. V 10. ročníku je využita 1 hodina z disponibilní dotace. Předmět je vyučován v kmenových třídách. Žáci, využívající metody AAK, mohou mít část této dotace individuální hodiny s logopedkou.

V předmětu se realizují tato průřezová témata a jejich kruhy: OSV a VDO.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků:

Kompetence k učení

- Motivujeme žáky pomocí praktických činností k využívání všech smyslů a schopnosti pozorovat
- Propojujeme získávání vědomostí s reálným životem při konkrétních situacích blízkých chápání žáků a s bezprostřední zpětnou vazbou
- Prostřednictvím integrované tematické výuky propojujeme učivo do vzájemných souvislostí, klademe důraz na mezipředmětové vztahy

Kompetence k řešení problémů

- Zadáváme přiměřeně obtížné úkoly
- Vedeme žáka k samostatné práci i práci ve skupině

Kompetence komunikativní

- Snažíme se žákům naslouchat, všimnout si nonverbálních signálů a přispívat k otevřené komunikaci atmosférou důvěry
- Hledáme nejvhodnější komunikační kanál pro každého žáka, rozvíjíme všechny možnosti verbální i neverbální komunikace, u žáků s narušenou komunikační schopností těžšího charakteru využíváme náhradní komunikační prostředky a vedeme je k používání těchto prostředků
- Podporujeme zájem o komunikaci vycházející z reálných potřeb žáků a vedeme je ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními lidmi ve škole i mimo ni

Kompetence pracovní

- Podporujeme schopnost žáků být aktivní, poznávat okolí a společnost, správně metodicky propracováváme výukové hodiny (motivace, smysluplnost a přiměřenost, výběr spojit s představami žáků a jejich aktivitou, využití internetu a CD romů, hledání nových možností a nových řešení)
- Vedeme žáky k dokončení činnosti a úklidu pracoviště
- Vnímáme důležitost hodnocení práce, její prezentaci, poskytujeme všem žákům zážitky z úspěchu, pochvaly

Kompetence občanské

- Vytváříme prostředí vzájemné důvěry, ve kterém se žáci učí uplatňovat nejenom svá práva, ale plnit své povinnosti
- Podporujeme vstřícný přístup k ostatním, respektování individuálních rozdílů mezi žáky, smysl pro spravedlnost a odmítavý postoj k násilí

Kompetence sociální a personální

- Učíme žáky vyjadřovat své požadavky, potřeby, žádosti
- Vedeme žáky k sebeuvědomění i uvědomění si ostatních, dosažení pocitu sebeuspokojení
- Vedeme žáky k samostatnosti, zejména v sebeobsluze
- Učíme žáky komunikovat v různých situacích, s různými osobami
- Využíváme vedle individuální výuky i skupinovou práci, učíme žáky dodržovat pravidla a spolupracovat s vrstevníky
- Učíme žáky při práci směřovat k cíli, ve skupině pracovat pro společný výsledek

Školní výstupy žák podle svých možností:	Učivo	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
<p>Čtení 1. -3.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Řeší problémové úlohy z oblasti zrakové a sluchové diferenciacie ▪ Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova ▪ Snaží se o správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání ▪ Čte a a i jako spojku mezi obrázky ▪ Tvoří a čte otevřené slabiky s m,l,t,v,s,j, případně globálně jednoduchá slova ▪ Čte slabiky a krátká slova, skládá slova ze slabik nebo s písmen ▪ S porozuměním čte slova a jednoduché věty z otevřených slabik, obsahujících procvičená písmena a samohlásky ▪ Čte globálně jednoduchá slova ▪ Tvoří věty podle obrázků ▪ Rozumí pokynům přiměřené složitosti a správně na ně reaguje ▪ Tvoří jednoduché věty a využívá je ke komunikaci ▪ Orientuje se na stránce i řádku <p>4. Ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zvládá čtení probraných písmen p,n,š,d ▪ Čte dvojslabičná i víceslabičná slova složená z otevřených slabik (případně globální metodou) ▪ Rozliší stejně znějící slova různého významu 	<p>1. Předčtenářské období Rozvoj jednotlivých oblastí podílejících se na schopnosti číst (lincovy tabulky...) Rozvoj zrakové percepce Rozvoj sluchové percepce Časoprostorová orientace Oblast řeči Oblast jemné motoriky Kineziologická a jiná cvičení na propojení funkce pravé a levé hemisféry, Podpora jazykového a myšlenkového rozvoje</p> <p>2. Vlastní čtení Využívání metod analyticko syntetických, globální, genetické podle příslušných metodik</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyvození hlásky a písmene podle obrázků, říkanek (řazení hlásek se může lišit podle použité metody) - využívání a, i jako spojky mezi obrázky - spojování do slabik a slov - čtení otevřených slabik s naučenými hláskami - čtení dvojslabičných slov z otevřených slabik - globální čtení - genetická metoda, hláskování, zapisování - formy alternativní a augmentativní komunikace (aak): znak do řeči, znaková řeč, využívání piktogramů, symbolů, komunikační knížky, speciální pc programy...) 	<p>ČaS</p> <p>HV – hry s rytmem</p> <p>VV – grafické zobrazení slabik a slov</p> <p>TV – pohybové ztvárnění písmen, kineziologická cvičení</p> <p>PV – rozvoj jemné motoriky</p> <p>informatika</p>	<p>OSV – osobnostní, sociální a morální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> •rozvíjí dovednosti dobré komunikace •cvičení smyslového vnímání, zapamatování, rozvíjí kreativitu •řeč zvuků a slov <p>Verbální a neverbální komunikace, pojmy předmětů a činností</p> <p>VDO – občanská společnost a škola</p> <ul style="list-style-type: none"> •prohlubuje empatii

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Orientuje se ve větě ▪ Čte s porozuměním jednoduché věty ▪ Přednáší krátké říkanky a básničky ▪ Soustředí se na poslech přiměřených textů <p>5.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zvládá čtení probraných písmen z,k,b,c ▪ Plynule čte dvouhlásky a slova s nimi ▪ Umí reprodukovat krátký text podle ilustrací a návodných otázek ▪ V mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči <p>6.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zvládá čtení probraných písmen r,č,h,ž ▪ S porozuměním čte delší věty a krátké celky ▪ Soustředí se na poslech přiměřených textů ▪ Dodržuje základní pravidla společenského kontaktu a rozhovoru ▪ Volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích 	<p>Rozvoj slovní zásoby, význam slova, slova stejného a opačného významu.</p> <p>Formy společenského styku – pozdrav, poděkování, omluva, oslovení, vzkaz, blahopřání</p> <p>Čtení a psaní textů souvisejících s tématy, probíranými v předmětu člověk a svět</p> <p>Sociální čtení</p>	<p>Komunikační a řečová výchova</p> <p>PV – rozvoj jemné motoriky</p>	
<p>Psaní:</p> <p>1. Období</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Dodržuje správné držení psacího náčiní ▪ Má rozvinuty psychomotorické schopnosti a jemnou pohybovou koordinaci nutnou k výuce psaní ▪ Vyvodí písmena podle obrázků ▪ Odlišuje délku samohlásek ▪ Ovládá hůlkovou nebo psací podobu písmen, probíraných ve čtení, případně využívá alternativní formu písma ▪ Píše velká hůlková písmena ▪ Píše a spojuje písmena a tvoří slabiky 	<p>Psaní</p> <p>Vytváření základních návyků, správné zacházení s psacím náčiním</p> <p>Průpravná cvičení</p> <p>Využívání psaní při upevňování poznatků ze čtení</p> <p>Opis, přepis, diktát písmen a slabik (přednostně hůlkové písmo, později podle schopností i psací) Opis slov</p> <p>Psaní číslic</p>	<p>Matematika</p> <p>Informatika</p>	

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním ▪ Napíše hůlkovým písmem své jméno <p>2. Období</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Píše písmena, která umí číst ▪ Opisuje a přepisuje slabiky a jednoduchá slova ▪ Ovládá psaní hůlkového písma ▪ Píše písmena a slabiky podle diktátu ▪ Opíše číslice ▪ Píše čitelně a správně všechna malá písmena, z velkých jen ta, která se neodlišují tvarem ▪ Opisuje a přepisuje slabiky, slova a krátké věty ▪ Píše slabiky a slova podle diktátu ▪ Snaží se o vhodnou úpravu svého písemného projevu 	<p>Orientace na klávesnici pc, rozvoj dovedností a zvyšování přesnosti a rychlosti psaní + metodiky v příloze</p> <p>Čtení a psaní textů souvisejících s tématy, probíranými v předmětu člověk a svět</p>		
--	---	--	--

Předmět: ČTENÍ A PSANÍ

7.-10. ročník

Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
<p>žák podle svých možností:</p> <p>Čtení</p> <p>7.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zvládá čtení probraných písmen f,g,ř,ch ▪ Čte zavřené slabiky a dvojslabičná slova ▪ Dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání ▪ Užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary slov ▪ Spojuje věty do jednodušších souvětí ▪ Rozvíjí fonemický sluch pro měkké a tvrdé slabiky a čte je ve slovech ▪ Rozumí pokynům přiměřené složitosti <p>8.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zná všechna písmena abecedy (dle možností malá, velká, tiskací i psací) ▪ S porozuměním čte věty přiměřené skladbou i obsahem ▪ Odpovídá na otázky k obsahu čteného ▪ Zvládá s porozuměním čtení krátkého jednoduchého textu ▪ Orientuje se ve čteném textu ▪ Dokáže se koncentrovat na poslech pohádek a krátkých příběhů ▪ Zapamatuje si obsah přečteného textu a umí reprodukovat snadný krátký text <p>9.-10.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Orientuje se v jednoduchých návodech podle obrázků ▪ Přednáší říkanky a básničky ▪ Získává pozitivní vztah k literatuře ▪ Dramatizuje jednoduchý příběh ▪ Učí se technice tichého čtení 	<p>7.-8.</p> <p>Rozvoj souvislého a gramaticky i obsahově správného vyjadřování</p> <p>Čtení jednoduchých textů vztahujících se k tématickým celkům</p> <p>Pojem slabika, slovo, Začátek a konec věty</p> <p>Čtení slabik dě- tě- ně- bě- pě- vě- mě- a slabik di- ti- ni-, dy- ty- ny</p> <p>Tvorba jednoduchých otázek a odpovědi na ně</p> <p>Popis jednoduchých předmětů a dějů</p> <p>Naslouchání – koncentrační cvičení</p> <p>Nácvik jednoduchých forem společenského styku – uvítání, rozloučení, blahopřání</p> <p>Reprodukce textu s pomocí otázek, dramatizace, přednes jednoduchých básní</p> <p>Nácvik tichého čtení,</p> <p>9.-10</p> <p>Čtení složitějších textů vztahujících se k tématickým celkům</p> <p>Věta jako jazykový celek, začátek a konec věty, pořádek slov ve větě</p> <p>Doplňování a obměna vět, reprodukce textu,</p> <p>Tvorba věty na daná slova, témata</p> <p>Samostatný popis situací a činností</p> <p>Složitější formy společenského styku – uvítání, rozloučení, blahopřání – ústně i písemně</p> <p>Čtení slov se skupinami- dě- tě- ně- bě- pě- vě- mě- a di- ti- ni-, dy- ty- ny</p> <p>Volná reprodukce textu, dramatizace pohádky, povídky nebo básně</p> <p>Orientace tichým čtením ve větě</p>	<p>HV</p> <p>ČaS</p> <p>PV – rozvoj jemné motoriky</p> <p>VV – grafické zobrazení slabik a slov</p>	<p>OSV – osobnostní, sociální a morální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> •rozvíjí dovednosti dobré komunikace •cvičení smyslového vnímání, zapamatování, rozvíjí kreativitu •řeč zvuků a slov <p>VDO – občanská společnost a škola</p> <ul style="list-style-type: none"> •prohlubuje empatii <p>Smyslové vnímání, dovednosti pro uče OSV – osobnostní, sociální a morální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> •rozvíjí dovednosti dobré komunikace •cvičení smyslového vnímání, zapamatování, rozvíjí kreativitu •řeč zvuků a slov <p>Verbální a neverbální komunikace, pojmy</p>

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozliší pojem kniha, noviny, časopis, ilustrace, text ▪ Vytvoří osnovu <p>Psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Dbá na čitelný písemný projev ▪ Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním ▪ Zná všechna písmena malé a velké abecedy ▪ Píše slabiky a jednoduchá slova podle diktátu ▪ Dodržuje pořadí písmen a úplnost slov ▪ Píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech ▪ Opíše slova a jednoduché věty ▪ Napíše nebo opíše jednoduché sdělení podle předlohy ▪ Přepíše krátký jednoduchý text ▪ Podepíše se psacím písmem ▪ Napíše nebo opíše běžné písemnosti – adresu, přání, dopis podle vzoru ▪ Píše číslice i podle nápovědy ▪ Ovládá psaní hůlkového písma ▪ Orientuje se na pc klávesnici ▪ Napíše jednoduchý text pomocí pc ▪ Vyplní jednoduchý dotazník a formulář 	<p>Témata sociálního čtení: obchod a nakupování, používání nápojových automatů, vaření, časová orientace, dopravní značky a další dopravní symboly...</p> <p>7.-8. Automatizace psacího pohybu, zvyšování rychlosti psaní, Všechna písmena malé abecedy, velká jen ta, která se od malých neodlišují tvarem Psaní slabik, slov, krátkých vět, psaní číslic Opis, přepis, diktát Nácvik neprobraných písmen velké abecedy Spojování písmen ve slabiky, slova, psaní krátkých vět Jednoduchý formulář, sdělení na pohlednici</p> <p>9.-10. Úprava – nadpis, okraje, vzdálenost mezi písmeny a slovy Psaní vět a souvislejších textů Opis, přepis, diktát Psaní velkých písmen na začátku věty, vlastní jména Sebekontrola napsaného textu Nácvik vyplnění formulářů</p> <p>Propojení poznatků z čj při psaní na počítači Využívání textů v souvislosti s tématy člověk a svět</p>	<p>VV – grafické zobrazení slabik a slov I – psaní na PC</p>	<p>předmětů a činností</p> <p>Řešení problémů v mezilidských vztazích Sebezpoznání, sebepojetí – informace o sobě</p> <p>VDO – občanská společnost a škola</p> <p>prohlubuje empatii ní</p>
--	--	--	---

KOMUNIKAČNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Předmět Komunikační výchova prolíná celým vyučovacím procesem. Jeho pojetí vychází z komunikačních specifíků žáků s postižením, které se obsah předmětu snaží kompenzovat. Cílem předmětu je rozvoj komunikačních dovedností v plné šíři a ve všech rovinách – po stránce porozumění řeči, rozvoji pasivní i aktivní slovní zásoby, gramatické stránce, rozvoji správné výslovnosti i sociální stránku komunikace (navazování sociálních kontaktů pomocí komunikace). Vzhledem k velkému počtu žáků s narušenou komunikační schopností těžšího stupně (sluchové vady, autismus, dysfázie, problémy v sociální komunikaci) má tři složky – **logopedickou péči, sociální komunikaci a alternativní a augmentativní komunikaci.**

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu:

Organizačně může být předmět čerpán na práci s jednotlivcem i skupinou žáků s využitím různých forem práce v závislosti na potřebách dětí a na možnostech, schopnostech a odborné kvalifikaci učitelů. Učivo není členěno podle ročníků, ale podle tří dosahovaných úrovní.

Hodinová dotace je stanovena podle ročníků. V 1.-6. ročníku 2 hodiny/týden a v 7.-10. ročníku 1 hodina/týden.

Logopedická péče je zajištěna speciálním pedagogem – logopedem, který pracuje s dětmi individuálně podle jejich potřeb na nápravě vad výslovnosti a rozvoji všech složek komunikace.

Sociální komunikace vede žáky ke schopnosti sebe prezentace, funkčnímu dorozumívání a navazování vztahů v různých situacích běžného života prostřednictvím zážitkových her, hraní rolí a nácvikům konkrétních komunikačních situací. Je primárně určena žákům s problémy v navazování sociálních vztahů a nejstarším žákům, kteří se připravují na přechod do středního stupně vzdělávání.

Alternativní a augmentativní komunikace (AAK) podporuje různými formami komunikační schopnost žáků, kteří z důvodu postižení mají problém domluvit se na odpovídající úrovni mluvenou řečí. Využíváme nejen speciální formy AAK, ale i cílené pohyby očí, mimiku, gestikulaci. Zásadou je vždy to, aby způsob dorozumívání byl co nejpřirozenější, jak je to jen v dané situaci možné.

Obsah předmětu

- Diagnostika úrovně řeči
- Gymnastika mluvidel
- Dechová cvičení
- Hlasová cvičení
- Řeč, zvukové prostředky řeči (tempo, melodie)
- Náprava vadné výslovnosti jednotlivých hlásek
- Rozvíjení sluchového vnímání
- Rozvíjení slovní zásoby
- Stavba věty, tvoření vět
- Otázky a odpovědi, vyprávění podle otázek
- Vyprávění podle obrázků
- Kultura mluveného projevu, konverzační cvičení
- Zdokonalování techniky čtení
- Dramatizace
- Pohybová a rytmická průprava
- Orientace v sociálních rolích
- Sebe prezentace
- Vztahová komunikace

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- Podněcujeme žáka k vyjádření potřeb a pocitů verbálními i neverbálními prostředky a prostředky AAK
- Uplatňujeme individuální přístup k žákům
- Využíváme možnosti kladného hodnocení
- Zapojujeme žáky do organizace hodiny
- Trénujeme typové úlohy zaměřené na čtení s porozuměním

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k tomu, aby vnímali problém a podle svých možností na něj verbálně či neverbálně upozornili
- Učíme žáka chápat souvislosti a řešit problémy
- Učíme žáka verbálním a neverbálním způsobem požádat o pomoc
- Navozujeme fiktivní situace, které se mohou přihodit dítěti v běžném životě

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k rozšiřování aktivní i pasivní slovní zásoby
- Učíme žáky naslouchat
- Umožňujeme žákům verbálně, neverbálně a pomocí pomůcek AAK se vyjádřit
- Vytváříme u žáků potřebu vyjádřit pozitivní i negativní city
- Zapojujeme jazykové hry (scrabble, kufr aj.), využíváme podstatu těchto her i pro tvorbu větších projektů s jazykovou a literární tematikou

Kompetence pracovní

- Přihlížíme k rozdílům a pracovnímu tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům pomáháme
- Oceňujeme úspěšnost jednotlivých žáků
- Podněcujeme chuť u žáků se vyjadřovat

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky využívat získané komunikační dovednosti k vytvoření vztahů
- Zadáváme žákům takové úkoly, které řeší buď ve skupinách nebo individuálně, výsledky pak prezentují ostatním (KK sociální a personální, komunikativní)
- Učitel zařazuje do výuky diskusi, žáci si zformulují pravidla pro diskusi, kterými se budou řídit, a vyhodnocují, jak se jim je daří dodržovat (KK komunikativní, občanská, sociální a personální)

Předmětem prolínají tato průřezová témata: OSV - osobnostní, sociální a morální rozvoj, Smyslové vnímání, Komunikace, řeč těla, výraz řeči, Cvičení vnímání, zapamatování, Komunikace v různých situacích, VDO – občanská společnost a škola, Seberegulace, organizace volného času

Školní výstupy	Učivo
<p>Žák podle svých schopností:</p> <p>1. úroveň</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zvládá slovní formy společenského styku – pozdrav, prosba, poděkování ▪ Reprodukuje jednoduché říkanky a básničky ▪ Dokáže se koncentrovat na poslech pohádek a krátkých příběhů ▪ Reprodukuje krátký text podle otázek ▪ Reprodukuje krátké texty podle jednoduché osnovy ▪ Vypráví zhlédnutý filmový nebo divadelní příběh podle otázek ▪ Vypráví jednoduchý příběh podle obrázku <p>2. úroveň</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Domluví se v běžných situacích ▪ Popíše osoby, předměty podle reálu nebo vyobrazení ▪ Reprodukuje krátké texty a vytvoří jednoduchou osnovu ▪ Vypráví zhlédnutý filmový nebo divadelní příběh (bez otázek) ▪ Vypráví příběh podle obrázku ▪ Dramatizuje jednoduchý příběh ▪ Snaží se o správnou a zřetelnou výslovnost 	<p>Dechová, hlasová a artikulační cvičení</p> <p>Výslovnost, intonace, rytmizace</p> <p>Edukace a reedukace řeči, rozvíjení Fonematického sluchu</p> <p>Rozvoj komunikace jako prostředku orientace v sociálních situacích, alternativní a augmentativní způsoby komunikace</p> <p>Přednes, vyprávění říkanky, krátké básničky, popisy obrázků</p> <p>Poslech předčítaného textu</p> <p>Reprodukce a dramatizace (říkanky, básničky, jednoduché příběhy)</p> <p>Komunikační situace: omluva, žádost, vzkaz, zpráva, pozdravy, prosba, poděkování, blahopřání</p> <p>Dialog (role mluvčího a posluchače)</p> <p>logopedická náprava výslovnosti</p>

Školní výstupy	Učivo
<p>Žák podle svých schopností:</p> <p>3. úroveň</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Popíše osoby, předměty podle reálu, domluví se v běžných situacích ▪ Reprodukuje texty a vytvoří osnovu podle vyobrazení ▪ Vypráví zhlédnutý filmový nebo divadelní příběh (bez otázek) ▪ Vypráví příběh podle obrázku ▪ Vypráví vlastní zážitky a popsat své pocity ▪ Zvládá mimojazykové prostředky řeči – mimiku, gesta ▪ Dbá na kulturu mluveného projevu ▪ Komunikuje vhodně v běžných situacích a zvládat základní pravidla komunikace ▪ Popíše děje, jevy a osoby na obrázcích ▪ Převypráví vyslechnutý, přiměřeně náročný příběh, divadelní nebo filmové představení ▪ Dramatizuje jednoduchý příběh nebo pohádku ▪ Snaží se o správnou a zřetelnou výslovnost 	<p>Rozšiřování slovní zásoby, základy techniky mluveného projevu – správné dýchání, výslovnost, intonace a rytmizace</p> <p>Edukace a reedukace řeči, rozvíjení fonemického sluchu</p> <p>Alternativní způsoby komunikace</p> <p>Základní komunikační pravidla, konverzační cvičení, tvorba otázek a odpovědí</p> <p>Mimojazykové prostředky řeči – mimika, gesta</p> <p>Volná reprodukce textu</p> <p>Dramatizace pohádky Dramatizace povídky nebo básně logopedická náprava výslovnosti</p>

<p>Školní výstupy</p> <p>Žák podle svých schopností:</p>	<p>Učivo</p>
<p>1. úroveň</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ učí se využít symboly ke komunikaci ▪ reaguje na sdělení ▪ dokáže naslouchat ▪ navazuje dialog (i neverbálně) ▪ rozlišuje komunikaci v různých situacích a s různými lidmi ▪ chápe účel komunikace jako výměnu informací ▪ umí si říct o pomoc <p>2. úroveň</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vyjádří svůj záměr srozumitelně a přesně ▪ učí se komunikovat v různých sociálních rolích ▪ dokáže vést dialog, respektuje střídání rolí ▪ učí se prosadit svůj oprávněný požadavek ▪ navazuje a udržuje vztahy prostřednictvím komunikace ▪ vhodným způsobem prezentuje svou osobu ▪ dokáže vést písemnou komunikaci 	<p>Nácvik komunikace pomocí:</p> <ul style="list-style-type: none"> - trojrozměrných předmětů - dvojrozměrných ilustrací (obrázky, fotografie, kresby) - psaným či tištěným slovem <p>komunikace s vizuální podporou komunikace v různých situacích a s různými lidmi Komunikační situace: omluva, žádost, vzkaz, zpráva, pozdravy, prosba, poděkování, blahopřání</p> <p>Dialog (role mluvčího a posluchače) Neverbální komunikace - vyjádřena mimikou, gesty, postojem, vzdáleností ...</p> <p>modelování rolí, zážitkové hry, role neverbální komunikace -situace z oblasti vrstevnických vztahů (přítel a přítel), z rodinného života (prarodič a vnuk), biologické role (žena a muž); - role socioprofesionální povahy ze školy (role žáka a učitele), z obchodu (zákazník a prodáváč), z jakéhokoli pracoviště (podřízený a šéf), z oblasti veřejného pořádku (policista a řidič), pohovor na úřadě... - asertivní formy komunikace při zvládnutí obtížných situací (odmítnutí, nesouhlas, agresivita, manipulace ...) - hry a aktivity na sebepoznání emailová komunikace Mediální gramotnost</p>

Předmět: KOMUNIKAČNÍ VÝCHOVA – alternativní a augmentativní komunikace

Školní výstupy	Učivo – formy AAK	Pomůcky
Žák podle svých schopností:		
<p>Všeobecná průpravná cvičení, rozvoj slovní zásoby</p> <ul style="list-style-type: none"> - cvičení zrakového vnímání – diferenciacie, pojmy stejný, jiný - rozvoj motoriky, říkanky s prsty, manipulace s měkkými míčky, drátěnkami, hry na rozvíjení jemných pohybů prstů, doplněná rytmickými říkadly - cvičení pohyblivosti artikulačních orgánů - vybírání, vyhledávání obrázků na slovní pokyn - upevňování pojmů v konkrétních situacích a ve spojení s činnostmi - povzbuzování snahy o jakoukoliv formu komunikace - využívání všech přístupných komunikačních kanálů – totální komunikace 		
<p>1. úroveň – objevování</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Reaguje na zrakové, hmatové a pohybové podněty ▪ Rozliší a přiřadí předmět k předmětu ▪ Přiřadí obrázek k předmětu, ▪ Chápe význam stejný – jiný ▪ Rozeznává různé obrázky a symboly v souvislosti s předmětem nebo činností 	<p>fáze „trilingu“ evaluace dítěte za účelem nalezení optimálního způsobu komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> - a) volba komunikační pomůcky (logoped) - b) způsob ovládání pomůcky (fyzioterapeut, ergoterapeut) - c) „hra“ s komunikační pomůckou – stádium objevování, pomůcka k dispozici nonstop, volba i náhodných shluků slov.... („žvatláni“) - umístění pomůcky v dosahu dítěte (vozík, chodítko, stoleček, na krku ...), aktivující spínače 	<p>Referenční předměty Piktogramy Komunikační řádek Komunikační knihy Tlačítka s hlasovým výstupem iPad</p>

<p>2. úroveň – interakce</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Pojmenuje (symbolem, znakem) různé předměty a činnosti ▪ Doprovází svou řeč domluvenými symboly ▪ učí se aktivně vyjadřovat, jaké pocity prožívá a jak se cítí ▪ učí se chápat a používat AAK ikony v papírové podobě ▪ Využívá obrázky, symboly, znaky ke komunikaci ▪ <p>3. úroveň – komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Využívá ke komunikaci schopnost čtení a psaní ▪ Využívá ke komunikaci prostředky ICT 	<ul style="list-style-type: none"> • rozhodovat se • plánovat • reflektovat <p>nacvik pochopení principu komunikace práce s emocemi využití všech způsobů komunikace</p> <p>komunikační řádek</p> <p>komunikační a zážitkové deníky pomůcka (knížka) se stránkami tematických okruhů</p> <p>třídní i-pad a nastavení komunikační stránky, která slouží všem dětem</p> <p>Technické pomůcky Tablety, počítače a speciální programy Využívání: Velkoplošné a senzorické klávesnice, dotykovou obrazovku, kryty na klávesnice, myš Kids Ball, adaptéry pro ovládání počítače pomocí spínačů,</p> <p>Interaktivní tabule - využívání speciálních programů - internet - schopnost vlastní práce</p> <p>iPad (tablety) – nacvik komunikace prostřednictvím speciálních aplikací iPad – aplikace pro rozvoj komunikace a speciální komunikační aplikace</p>	<p>Systémy bez pomůcek</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Cílené pohledy očí, mimika ○ Gesta, gestikulace, manuální znaky (znak do řeči, znaková řeč) <p>Spojení řeči s pohybem - jako pomoc při vybavování slov, podpora paměti pro vybavování či spojování slov ve větě</p> <p>Systémy s pomůckami</p> <ul style="list-style-type: none"> • Předměty, trojrozměrné symboly (lžička – symbolizuje lžičku samotnou i pojem jíst). • Fotografie <p>Mohou znázornit předměty, činnosti, osoby, místa, činnosti (dítě vidí konkrétní, "své" osoby, jsou zobrazeny jeho vlastní zážitky)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Systémy grafických symbolů - piktogramy • Komunikační tabulky <p>Forma komunikační tabulky vychází z potřeb uživatele a zohledňuje jeho jazykové potřeby - z obrázků, symbolů, psaných slov a vět</p> <ul style="list-style-type: none"> • Písmena a psaná slova <p>Symwriter - textový editor, v němž se při psaní textu automaticky objevují obrázkové symboly.</p> <ul style="list-style-type: none"> - vytváření obrázkových informačních materiálů - Logopedická podpora - Pracovní listy, básničky - Kontrola psaného textu
--	--	--

		<p>PC programy:</p> <p>Méd'a, barvy a tvary Méd'a a obrázky Brepta Altík</p> <p>Globální slabikář slouží jako nástroj pro usnadnění výuky AAK a globální metody čtení. Slovní zásoba je rozčleněna do těchto témat:</p> <ul style="list-style-type: none">- části těla, hygiena, osoby, oblečení, kalendář, rozvrh, pomůcky, barvy
--	--	---

MATEMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vzdělávací oblast Matematika je založena na praktických činnostech a dovednostech, které žáci využijí v běžném životě, posiluje schopnost logického myšlení a prostorové představivosti. Žáci si osvojují základní matematické pojmy, symboly, postupy a způsoby jejich užití. Součástí je i osvojení dovedností geometrie. Žáci poznávají základní geometrické tvary a tělesa, učí se pečlivosti a přesnosti při měření.

Matematika prolíná celým základním vzděláváním, učí vědomostem a dovednostem využitelným v praktickém životě. Významnou část předmětu tvoří „sociální učení“. Sociální matematiku chápeme jako poznávání, interpretace a přiměřené reagování na zřetelná znamení a symboly (číslice a čísla), které se objevují v okolním prostředí dítěte nebo širším kontextu, a to i bez toho, že by byly využívány všechny matematické pojmy a vztahy, operační znaky pro aritmetický záznam apod. (metodika sociálního učení v příloze).

Obsahové časové a organizační vymezení:

Obsah vzdělávacího oboru Matematika je rozdělen na tematické okruhy:

Řazení a třídění předmětů

Čísla a početní operace

Závislosti, vztahy a práce s daty

Základy geometrie

Předmět je realizován ve všech ročnících 1.stupně v rozsahu 12 hodin týdně, ve všech ročnících 2.stupně v rozsahu 12 hodin týdně.

V 1. až 6. ročníku jsou 2 vyučovací hodiny týdně.

V 7. až 10. ročníku jsou 3 vyučovací hodiny týdně.

Výuka probíhá v kmenové třídě, vyučující používají při výuce dostupné a konkrétní pomůcky. V předmětu je realizováno průřezové téma osobnostní a sociální výchova (OSV).

Doporučené učební materiály: v příloze

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- Uplatňujeme individuální přístup k žákům
- Vedeme žáky k samostatné práci s učebnicemi a učebními materiály
- Pracujeme s praktickými pomůckami
- Zařazujeme modelové situace
- Motivujeme žáky k dalšímu učení a získávání nových poznatků
- Učíme žáky vyhledávat informace
- Vedeme žáky k uplatňování získaných zkušeností v praktickém životě

Kompetence k řešení problému

- Vedeme žáky k samostatné práci, k práci ve dvojici a ve skupině
- Zadáváme úkoly přiměřeně možnostem žáků
- Rozvíjíme vytrvalost a koncentraci pozornosti při řešení problému
- Vedeme žáky k řešení problémů pomocí naučených stereotypů a získaných zkušeností
- Učíme žáky požádat o pomoc při řešení problémů

Kompetence komunikativní

- Rozvíjíme slovní zdůvodnění matematických postupů
- Využíváme všechny možnosti verbální i neverbální komunikace
- Zařazujeme práci s prostředky ICT

Kompetence sociální a personální

- Rozvíjíme logické myšlení
- Vedeme žáky k dosažení pocitu úspěchu, sebevědomí a sebeúcty
- Podporujeme vzájemnou pomoc žáků
- Učíme žáky základům práce v týmu

Kompetence občanské

- Učíme žáky kamarádskému chování
- Vyžadujeme plnění svých povinností
- Učíme hodnotit svoji práci i práci druhých

Kompetence pracovní

- Učíme žáky využívat matematické poznatky a dovednosti v reálném životě
- Volíme vhodné pracovní materiály
- Vytváříme vhodné pomůcky pro jednotlivé žáky

Školní výstupy Žák podle svých možností:	Učivo	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
<p>1. Rozumí pojmům všechno-nic, všichni-nikdo Orientuje se ve své lavici a ve třídě Řadí předměty zleva doprava Třídí předměty podle jednoho kritéria Chápe a užívá pojmy stejně, více, méně, velký-malý, krátký-dlouhý Čte, píše a používá číslice v oboru do 2 Chápe smysl znaménka + - Pozná některé geometrické tvary</p> <p>2. Rozumí pojmům větší-menší, kratší-delší, hodně-málo Třídí předměty podle více kritérií Čte, píše, porovnává číslice 1–4 Sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 4 Modeluje jednoduché situace podle pokynů s pojmy prostorové orientace Pozná a pojmenuje některé geom. tvary</p> <p>3. Sčítá a odčítá s užitím názoru do 5 Čte, píše a porovnává číslice v oboru do 5 Uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi Rozliší základní geometrické tvary na různých předmětech</p>	<p>Řazení a třídění předmětů Všechno – nic, hodně – málo, malý – velký, dlouhý – krátký, stejně – více – méně, široký – úzký Nad, pod, před, za, vedle, na začátku, na konci, nahore – dole Podle velikosti, barev, tvaru, obsahu</p> <p>Číslo a početní operace Číselná řada vzestupná a sestupná + , - , =</p> <p>Rozkládání a porovnávání čísel</p> <p>Diktát čísel Závislosti, vztahy a práce s daty Pod, nad, před, za, nahore, dole, vpředu, vzadu Manipulační činnosti s konkrétními předměty V oboru čísel do 10 Peníze</p> <p>Základy geometrie Čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník</p> <p>Různá délková měřidla Kratší – delší</p>	<p>Čj – čtení čísel čtení symbolů</p> <p>ČaS – Místo, kde žijeme Lidé kolem nás Lidé a čas</p> <p>HV – lidové a umělé písně</p> <p>VV – tvary a vnímání velikosti základní barvy</p> <p>PV – cvičení jemné motoriky stavebnice</p> <p>TV – cvičení hrubé motoriky základní povely</p> <p>I – využití PC programů práce na interaktivní tabuli</p>	<p>OSV (osobnostní rozvoj, sociální rozvoj, morální rozvoj)</p> <ul style="list-style-type: none"> •dovednost pro spolupráci •organizace času •dovednost pro kooperaci <p>Smyslové vnímání, dovednosti pro učení</p>

Předmět: MATEMATIKA

4.-6. Ročník

Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
<p>Žák podle svých možností:</p> <p>4. Orientuje se na ploše Porovnává množství a tvoří skupiny o daném počtu prvků do 10 Třídí předměty podle pořadí ve skupinách Přiřazuje předměty podle číselné řady Čte, píše a porovnává čísla i na čís. ose do 10 Sčítá, odčítá a rozkládá čísla do 10 Uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi</p> <p>5. Používá výrazy vpravo – vlevo Čte, píše a porovnává čísla i na číselné ose, numerace do 20 Rozkládá čísla do 20 bez přechodu přes desítku Sčítá a odčítá s názorem do 20 s přechodem přes desítku Reší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 Používá kalkulačtor Uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi Určí čas na celé hodiny</p> <p>6. Orientuje se v číselné řadě do 100, rozkládá a píše čísla do 100 Zvládá snadné příklady v oboru do 100 po desítkách Určuje čas s přesností na půl hodiny</p>	<p>Řazení a třídění předmětů</p> <p>Větší – menší, kratší – delší, širší – užší Vlevo – vpravo, uprostřed</p> <p>Číselná řada</p> <p>Číslo a početní operace Obor přirozených čísel do 100 Početní operace s nulou Rozklad a porovnávání čísel Sčítání a odčítání Kvantitativní vztahy</p> <p>Jednoduché slovní úlohy z praktického života Seznámení s kalkulačtorem</p> <p>Sociální počty</p> <p>Závislosti, vztahy a práce s daty Rok, měsíc, den Metr, kilogram Tabulky</p> <p>Úlohy na orientaci v prostoru a čase Peníze (bankovky, mince)</p> <p>Základy geometrie Křivé a přímé čáry Používání pravítka</p>	<p>Čj – čtení čísel čtení symbolů</p> <p>ČaS – Lidé kolem nás Místo, kde žijeme Rozmanitost přírody</p> <p>HV – Orffovy hudební nástroje hry s říkadly</p> <p>VV – tvary a vnímání velikosti</p> <p>PV – nákupy stavebnice</p> <p>TV – matematické představy</p> <p>I – využití PC programů práce na interaktivní tabuli</p>	<p>OSV (osobnostní rozvoj, sociální rozvoj, morální rozvoj)</p> <ul style="list-style-type: none"> •dovednost pro spolupráci •organizace času •dovednost pro kooperaci <p>Smyslové vnímání , paměť, pozornost</p>

Zná základní jednotky délky a hmotnosti (metr, kilogram) Doplňuje jednoduché tabulky posloupnosti čísel do 100 Uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi Používá pravítko			
---	--	--	--

Předmět: MATEMATIKA

7.-10.ročník

Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Žák podle svých možností: 7. Píše, čte a používá čísla v oboru do 100 Orientuje se na číselné ose Sčítá a odčítá písemně dvojciferné a jednociferné číslo do 100 bez přechodu přes desítku Chápe násobení číslem 2, 10 při praktických činnostech Řeší praktické početní příklady a jednoduché slovní úlohy Pracuje s kalkulátorem Určí čas na čtvrt hodiny Umí měřit s přesností na centimetry 8. Zná a užívá jednotky hmotnosti a objemu Zvládá praktické úkony s penězi do 100 Orientuje se v čase, určuje čas s přesností na půlhodiny Doplňuje údaje v jednoduché tabulce 9.	Číslo a početní operace Celá čísla – obor přirozených čísel do 1000 Číselná řada Číselná osa Písemné sčítání, odčítání do 100 Násobení čísel 2, 5, 10 Jednoduché slovní úlohy Práce s kalkulátorem Závislosti, vztahy a práce s daty Délky (cm, m), hmotnosti (kg), času (půlhodina, čtvrt hodina), objemu (1/2 litr, litr) Tabulky Základy geometrie Rovinné útvary: přímka, úsečka, kružnice, kruh,	Čj – čtení slovních úloh, zápis odpovědí ČaS – Historie našeho národa Člověk ve společnosti HV – rytmičtá VV – výtvarné techniky PV – měření, vážení TV – Atletika a sportovní hry	OSV (osobnostní rozvoj, sociální rozvoj, morální rozvoj) <ul style="list-style-type: none"> •dovednost pro spolupráci •organizace času •dovednost pro kooperaci Sebepojetí, sebepoznání – moje tělo, pravolevá orientace

<p>Sčítá a odčítá dvouciferná čísla do 100 bez přechodu Pozná a pojmenuje základní geometrické tvary Narýsuje a změří úsečku Měří na milimetry 10. Počítá po stovkách do 1000 Pomocí kalkulačky sčítá a odčítá do 100 s přechodem přes desítku Sčítá a odčítá příklady pod sebou Narýsuje základní rovinné útvary Chápe cenu bankovek a odhadne množství zboží, které si za ně může koupit Orientuje se v základních tabulkách</p>	<p>trojúhelník, čtverec, obdélník</p> <p>Prostorové útvary: krychle, koule, válec</p> <p>Sociální počty - umí přechít ceny v obchodech, rozpozná, které zboží je dražší a které levnější, dokáže si vzít na nákup dostatečně velký peněžní obnos, dokáže zaplatit přiměřenou bankovkou nebo mincemi, dokáže si přepočítat peníze vrácené nazpět Umí s penězi zacházet pečlivě a uchovávat je na bezpečném místě Plánek, jednoduchý jízdní řád, prodejní automat</p>		<p>Řešení problémů, rozhodovací dovednosti</p> <p>Kritické čtení a vnímání sdělení - sociální počty, praktické úlohy ze života</p>
---	---	--	--

INFORMATIKA

▪ Charakteristika vyučovacího předmětu:

Ve většině oblastí života současného světa se informační gramotnost stává nutností. Proto je nutné, aby práce s technologiemi prolínala velkou částí školního života a stala se prostředkem získávání dovedností a budování kompetencí nutných pro fungování v technologiemi přesyceném světě. Předmět Informatika umožňuje žákům osvojit si práci s technologiemi na elementární úrovni, seznámit se speciálními výukovými a zábavnými programy. Tyto znalosti umožňují žákům získávat potřebné informace, usnadňují jim způsob komunikace a naplňují jejich volný čas.

▪ Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu:

Žáci pracují s dotykovými tablety, jsou vedeni ke správné obsluze počítače, k práci s textovým a grafickým editorem, k práci s výukovými a zábavnými aplikacemi a programy, k vyhledávání informací pomocí internetu, ke správné obsluze televize, přehrávače, DVD, fotoaparátu a telefonu. **Získané znalosti a dovednosti využívají i v ostatních předmětech.**

Časová dotace je od 5. ročníku do 10. ročníku realizována po jedné hodině týdně. Předmět se vyučuje v odborné učebně, kde jsou k dispozici počítače, dále v kmenových třídách s využitím sady zařízení iPad pro práci se skupinou. **Významnou možností je využívání vlastních žákovských tabletů a chytrých telefonů, čímž dochází k propojení výuky ve škole i v domácím prostředí. Tablety se využívají také jako důležitá pracovní a kompenzační pomůcka při výuce trivii.**

Vzhledem k různé úrovni rozumových schopností i fyzických možností žáků a tím odlišnému tempu výuky, není učivo rozděleno do ročníků, ale je členěno podle úrovní. Každý žák tak má možnost pokračovat v získávání dalších dovedností svým individuálním tempem.

V předmětu Informatika se kromě vlastního vzdělávacího obsahu integrují části vzdělávacích průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova (Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, Morální rozvoj)

Výchova demokratického občana (Občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost a stát, Formy participace občanů v politickém životě)

Enviromentální výchova (Vztah člověka k prostředí)

- **Výchovně vzdělávací strategie**

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k dodržování bezpečnostních pravidel pro práci s technologiemi
- Umožňujeme žákům vyhledávat a zpracovávat informace z různých zdrojů
- Vedeme žáky k prezentaci výsledků své práce

Kompetence k řešení problémů

- Rozvíjíme u žáků schopnost aktivně získávat informace, porovnávání a hodnocení informací z různých zdrojů
- Podněcujeme žáky k tvořivému přístupu a k vlastnímu řešení při zadávání úloh a projektů, učíme je chápat, že v životě se při práci s Informační a komunikační technologií budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- Vedeme žáky dodržování postupů a pravidel při řešení problémů a poučení se z předchozích chyb při práci s technologiemi

Kompetence komunikativní

- Učíme žáky dodržovat konvence a pravidla při komunikaci na internetu (sociální sítě, elektronická pošta)
- Rozvíjíme možnosti elektronické komunikace (email, sociální sítě, chat), u žáků s řečovým postižením těžšího charakteru, také jako kompenzační prostředek
- Učíme žáky rozumět různým typům textů a záznamů, obrazovým materiálům, zvukům a jiným informačním a komunikačním prostředkům, tvořivě je využívat ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění

Kompetence k učení

- Podporujeme žáky k vyhledávání a třídění informací a na základě pochopení jejich využití v procesu učení
- Učíme žáky operovat s užívanými termíny, znaky a symboly, uvádět věci do souvislostí, propojovat do širších celků poznatky z různých oblastí
- Vedeme žáky zadávanými úkoly k samostatnému objevování možností využití ICT v praktickém životě
- Rozvíjíme u žáků tvořivé myšlení

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky ke kolegiální radě či pomoci, k práci v týmu, dovednosti rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram...
- Vedeme žáky k hodnocení svých výsledků i práce druhých
- Podporujeme u žáků zdravé sebevědomí, ale i ohleduplnost a takt k ostatním

Kompetence občanská

- Seznamujeme žáky s obecnými vazbami na legislativu a morálními zákony (softwarové pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů) a s tím, že je musí dodržovat
- Dbáme na dodržování dohodnutých pravidel a respektování zadaných povinností
- Vedeme žáky ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím internetu

Školní výstupy Žák podle svých možností:	Učivo	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
1. Úroveň <ul style="list-style-type: none"> • Zvládá základní obsluhu tabletu/PC • Dodržuje s dohledem pravidla bezpečné práce s elektronikou • Chápe základní pojmy týkající se zařízení • Ovládá základní gesta/ operace s myší s dopomocí • Najde na klávesnici známá písmena a napíše do otevřeného textového editoru • Pracuje s jednoduchými výukovými a zábavnými aplikacemi/ programy s pomocí a dohledem • Zvládá základní obsluhu fotoaparátu • Dokáže s pomocí spustit cd přehrávač a rádio 	<p>Postup zapnutí a vypnutí tabletu/počítače, spuštění jednoduchých aplikací/programů s podporou učitele</p> <p>Bezpečné zacházení s tabletem/počítačem, ochranný obal, pravidla používání</p> <p>Pracovní plocha, ikony, složky, klávesnice, myš, monitor, dotyková obrazovka, ovládání hlas. zvuku</p> <p>Dotek, tažení, poklepání, přetažení, švihnutí, otevření a zavření aplikace, vysunutí panelu rychlého ovládání, práce s vyhledávacím řádkem, zvětšování, zmenšování obsahu vybraných aplikací</p> <p>Práce s klávesnicí –psaní, důležité klávesy – Enter, Esc, Delete, Shift...</p> <p>První aplikace pro tvorbu obsahu (kreslení, vložení obrázku, koláž, jednoduché ozvučení obrázku...) Výukové aplikace (pro podporu čtení, matematiky..)</p> <p>Fotografování, nalezení a použití fotografie</p>	<p>PČ – rozvoj jemné motoriky</p> <p>ČJ – čtení, psaní</p> <p>M – matematické představy</p> <p>HV – poslech hudby</p>	<p>OSV, VDO</p> <p>Řešení problémů, rozhodovací dovednosti</p> <p>Vliv médií - digitální čas</p> <p>Psychohygiena</p>

Školní výstupy Žák podle svých možností:	Učivo	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
2. Úroveň <ul style="list-style-type: none"> • Zvládá základní obsluhu tabletu/ počítače, dodržuje bezpečnost orientačně se seznámí s pojmem HARDWARE a SOFTWARE ▪ umí používat fotoaparát, zvládá jednoduché úpravy obrázků ▪ pracuje s aplikacemi/ programy, umožňující nahrát zvukový záznam • Orientuje se na klávesnici, dokáže samostatně napsat jednoduchá slova, krátké věty, upravit text, malovat, vložit obrázek • Pracuje s vybranými jednoduchými výukovými a herními programy • Dokáže spustit internet a vyhledat předvolené stránky • Zvládá obsluhu televize, DVD • Pracuje s přednastaveným emailem • Zvládá základní funkce telefonu 	<p>Zapnutí a vypnutí, přihlášení do sítě, odhlášení Pravidla bezpečného používání</p> <p>Monitor, klávesnice, myš, reproduktory Programy a aplikace v tabletu i PC</p> <p>Focení pomocí tabletu, práce s obrázky, ořez, jednoduché úpravy, vkládání obrázku a zvuku do aplikace nebo dokumentu, koláže, ozvučení obrázku, uložení</p> <p>Aplikace, Textové editory – Poznámky (iPad), Word, Koláže v kombinaci text a obrázek pohyb v dokumentu (dotek/myš, klávesnice)</p> <p>Výukové a herní aplikace/programy pro vzdělávání a tvorbu obsahu,</p> <p>Ví kde ho najde, co to je, jakou má ikonu vyhledávání obrázku, stažení do tabletu/PC, uložení screen obrazovky v iPadu</p> <p>umí odeslat a přijmout dokument, obrázek z nastaveného emailu v tabletu založení a využívání vlastního emailu v PC přijetí hovoru, volání na předvolená čísla</p>	<p>PČ – rozvoj jemné motoriky</p> <p>ČJ – čtení, psaní</p> <p>M – matematické představy</p> <p>VV – jednoduché obrázky a grafika</p> <p>HV – poslech hudby</p>	<p>OSV,VDO, EV</p> <p>Fungování a vliv médií na společnost - na kulturu, ochrana na zneužití dat</p>

Školní výstupy Žák podle svých možností:	Učivo	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
3.úroveň <ul style="list-style-type: none"> ▪ samostatně si uspořádává data na svém/školním zařízení ▪ web používá jako zdroj informací, dokáže vyhledat stránku o určitém tématu ▪ z webovské stránky dokáže uložit obrázek ▪ vytvoří vlastní dokument nebo upraví existující a změny uloží ▪ umí změnit vlastnosti písma a odstavců, do dokumentů vloží obrázek ▪ využívá aplikace a programy k sebeučení, prezentaci svých zájmů a výukových témat ▪ ovládá práci s textovými a grafickými aplikacemi/editory ▪ učí se pracovat s multimédií ▪ zvládá práci s různými výukovými aplikacemi/programy 	<p>Soubory, ikony, aplikace</p> <p>Využívá školní PC, tablety, vlastní zařízení hypertextové odkazy, známá adresa, jednoduché vyhledávání</p> <p>textové editory v PC i tabletech, ikony pro úpravu textu, klávesové zkratky</p> <p>Postup vytvoření, otevření, přejmenování, kopírování, vkládání, změny a ukládání</p> <p>Pohyb v dokumentu (word, poznámky, pages), označení části textu, Enter, Esc, kurzorové šipky, ikony Pravé a levé tlačítko, klik, dvojklik, gesta v tabletu</p> <p>Obrázkové ozvučené karty, myšlenkové mapy, časové osy, interaktivní plakáty</p> <p>Tvorba obsahu s využitím možností kreslení, koláží, počítačové grafiky, interaktivních materiálů</p> <p>Práce s kamerou v iPadu/školní kamerou/vlastním zařízením. Natáčení a úprava videa, hudba, tvorba elektronických knih</p> <p>Konkrétní výukové aplikace a programy s vazbou na probíranou látku, využití pro posílení znalostí a dovedností</p>	<p>PČ – rozvoj jemné motoriky</p> <p>ČJ – čtení, psaní</p> <p>M – matematické představy</p> <p>ČaS – vyhledávání a zpracování informací</p> <p>VV – jednoduché obrázky a grafika</p> <p>HV – poslech hudby</p>	<p>OSV, VDO, EV</p>

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Cílem HV jako jednoho z esteticko-výchovných předmětů je vytvořit u žáků kladný vztah k hudbě, rozvíjet jejich hudebnost a schopnost emocionálního prožívání hudby. HV dává individuální možnosti pro sebevyjádření, vlastní tvorbu, vnímání a komunikaci. Prostřednictvím hudebních činností dochází k rozvíjení sluchu, motoriky mluvidel a řečových dovedností. Hudební činnosti pomáhají žákům k odreagování, odbourání napětí, překonání únavy, zlepšení nálady a podílejí se na koncentraci pozornosti.

Obsahové časové a organizační vymezení:

Vzhledem k různé věkové skladbě žáků ve třídě, k jejich nerovnoměrným schopnostem a možnostem, jsou výstupy členěny do období. V 1. – 3. ročníku se žáci učí dechovým a fonačním cvičením, správné výslovnosti, vnímání rytmu za pomoci rytmizace říkadél, poslechu a zpěvu zhudebněných říkadél nebo pětiténových lidových písní. Hudebně pohybová činnost je zaměřena na pohyb podle rytmického doprovodu nebo jednoduché pohybové hry a písně (př. zapojování znaku do řeči).

Ve 4. – 6. ročníku se žáci učí intonovat na základě sluchové analýzy, samostatné rytmizaci z pomoci Orffova instrumentáře, zpěvu jednoduchých písní s doprovodem melodického hudebního nástroje, poslechu Krátkých skladeb pro děti a jednoduchým rytmickým cvičením a tancům.

Na druhém stupni se žáci zdokonalují ve zpěvu písní, k čemuž přispívají především dechová a intonační cvičení. K samostatné rytmizaci mohou využívat nejen rukou a hlasu, ale také rytmických nástrojů Orffova instrumentáře. Poslechové skladby mohou být již složitější jak melodicky tak harmonicky. Lze využít i moderní populární písně, které žáci znají například z rádia a jsou jim proto bližší.

Předmět Hudební výchova je členěn do těchto tematických okruhů:

Vokální činnosti

Dechová a fonační cvičení

Rytmizace

Instrumentální činnosti

Poslechové činnosti

Hudebně pohybové činnosti

Časová dotace: 2 hodiny týdně - 1. - 6. ročník

2 hodiny týdně (1 hodina z disponibilní dotace) - 7. - 10. ročník

V předmětu Hudební výchova se kromě vlastního vzdělávacího obsahu integrují části vzdělávacích průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova (Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, Morální rozvoj)

Výchova demokratického občana (Občan, občanská společnost a stát)

Mediální výchova (Tvorba mediálních sdělení)

Multikulturní výchova (Kulturní rozdíly)

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- Hudbu využíváme k rozvoji individuality žáků
- žáka stimulujeme, aktivizujeme a uvolňujeme
- udržujeme pozornost a podporujeme paměť žáka
- zapojujeme všechny smysly žáka

Kompetence k řešení problémů

- Pomocí hudby rozvíjíme kreativitu, hravost a spontánnost
- zadáváme úkoly přiměřeně ke schopnostem a aktuálním výkonům žáka

Kompetence komunikativní

- rozvíjíme možnosti verbální i neverbální komunikace
- rozvíjíme schopnost naslouchat
- rozvíjíme motoriku mluvidel

Kompetence pracovní

- využíváme hudební a rytmické nástroje k doprovodu zpěvu žáka
- podporujeme žákovu přirozenou schopnost k tvůrčím činnostem

Kompetence sociální a personální

- zařazujeme skupinové činnosti – hru na hudební nástroje, tanec, pohybové hry
- podporujeme žáka k ocenění úspěchů ostatních
- návštěvy veřejných vystoupení (divadlo, koncert)
- začleňujeme žáky do procesu hudebního dění

Kompetence občanské

- dodržujeme dohodnutá pravidla
- klademe respekt na individuální rozdíly mezi žáky
- podporujeme žáky k ochraně společného majetku (hudební nástroje, audiovizuální přístroje)

Školní výstupy Žák podle svých schopností:	Učivo	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
<p>1. Období</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zpívá jednoduché melodie či písni přiměřené jeho individuálním schopnostem ▪ Užívá při hudebních aktivitách rytmické hudební nástroje ▪ Vnímá, rozlišuje a napodobuje různé nehudební i hudební zvuky ▪ Reaguje pohybem na hudbu ▪ Správně hospodaří s dechem a snaží se srozumitelně vyslovovat <p>2. Období</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Propojuje vlastní pohyb s hudbou, zvládá jednoduché taneční hry ▪ Rozlišuje hudební a nehudební zvuk, mluvený a zpívaný hlas, rozeznává tóny: krátké – dlouhé, vyšší – nižší ▪ Pozná vybrané rytmické hudební nástroje (orffův instrumentář) a užívá je při hudebních aktivitách ▪ Soustředí se na poslech jednoduché známé písni 	<p>Vokální a instrumentální činnosti Dechová a fonační cvičení</p> <p>Zpěv krátkých popěvků, lidových a umělých písní přiměřeného rozsahu s doprovodem melodického hudebního nástroje</p> <p>Pochopení a interpretace rytmu podle koordinace motorické, zrakové a sluchové Hra na jednoduché nástroje; nástroje orffova instrumentáře</p> <p>Rytmizace – rytmická cvičení, rytmizace říkadel Vlastnosti tónu, hra na tělo</p> <p>Hudebně pohybové činnosti Pohybový projev podle hudby – improvizace Hudebně relaxační techniky</p> <p>Pochod podle hudebního doprovodu Pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami</p> <p>Poslechové činnosti Výška, síla, délka tónu Rozpoznávání tempa a rytmu Zpěvní hlasy</p> <p>Zvuk hudebních nástrojů</p> <p>Melodie a skladby určené dětem</p>	<p>ČaS – texty vztahující se k tématům</p> <p>Čj, Řv – hry s rytmem</p> <p>Tv – hudebně pohybové činnosti</p> <p>I – využití prostředků ICT k poslechu hudby</p> <p>Vv, Pv – vyjádření dojmů z hudby kresbou nebo jinou tvorbou</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj OSV – Sociální rozvoj OSV – Morální rozvoj</p> <p>Komunikace – řeč těla, zvuků, výraz řeči - zpěvu</p> <p>Rozvoj schopnosti poznávání – smyslové vnímání</p> <p>Spolupráce, soutěživost – tanec jako sociální dovednost</p> <p>VDO – Občan, občanská společnost a stát</p>

Školní výstupy Žák podle svých schopností:	Učivo	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Využívá pěvecké návyky, podle individuálních schopností a dovedností ▪ Zvládá správné dýchání a výslovnost při zpěvu i mluveném projevu ▪ Interpretuje vybrané a vzhledem k individuální úrovni zvládnutelné lidové a umělé písně ▪ Doprovází podle svých schopností a dovedností písně na rytmické hudební nástroje ▪ Rozumí významu základních hudebních pojmů ▪ Soustředí se na poslech skladeb různých hudebních žánrů ▪ Rozlišuje sílu zvuku ▪ Zvládá základní kroky jednoduchého tance ▪ Mění pohyb podle tempových a rytmických změn 	<p>Vokální a instrumentální činnosti Upevňování správných pěveckých návyků; zřetelná výslovnost, správné dýchání – dechová a fonační cvičení</p> <p>Zpěv lidových i umělých písní</p> <p>Rytmická cvičení a rytmizace říkadel Rytmické hudební doprovody; hra na tělo, nástroje Orffova instrumentáře</p> <p>Seznámení s hudebními pojmy, nota, notová osnova, hudební klíč</p> <p>Poslechové činnosti Rozpoznávání zvuků vybraných hudebních nástrojů Poslech písní a skladeb různých hudebních žánrů a vybraných ukázek našich i zahraničních skladatelů a interpretů Seznámení s významnými hudebními skladateli</p> <p>Hudebně pohybové činnosti Základní taneční kroky jednoduchých tanců Hudebně pohybové hry</p> <p>Relaxační techniky, muzikoterapie Improvizovaný pohyb podle hudby</p>	<p>ČaS – texty vztahující se k tématům</p> <p>Čj, Řv – hry s rytmem</p> <p>I – využití prostředků ICT k poslechu hudby</p> <p>Tv – hudebně pohybové činnosti</p> <p>Vv, Pv – vyjádření dojmů z hudby kresbou nebo jinou tvorbou</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj OSV – Sociální rozvoj OSV – Morální rozvoj</p> <p>Sebepojetí, seberegulace – ovládání sebe</p> <p>Psychohygiena – pozitivní ladění</p> <p>MV Vliv médií – styly hudby...</p> <p>Spolupráce, soutěživost – individuální dovednosti pro spolupráci – při tanci, skupinové práci</p>

PRACOVNÍ A VÝTVARNÉ ČINNOSTI

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Předmět Pracovní a výtvarné činnosti je jednou ze stěžejních vzdělávacích oblastí ve vzdělávání žáků s mentálním postižením. **Vzhledem k prolínání forem a prostředků práce je vytvořen integrací Výtvarné a Pracovní výchovy.** Předmět zahrnuje široké spektrum manuálních činností, jejichž prostřednictvím dochází k získávání důležitých životních dovedností (rozvoj volných vlastností, estetické citění, schopnost spolupráce). Žáci se učí pracovat samostatně i v týmu a vážit si práce své i druhých. Seznamují se s různými materiály, s moderními technickými přístroji, s funkcí a užíváním vhodných pomůcek a náradí. Učí se udržovat pořádek na pracovišti, dbát hygienických a bezpečnostních pravidel.

Pracovní činnosti se cíleně zaměřují na rozvoj sebeobslužných, komunikačních, motorických a tvořivých schopností, formou provázání s dalšími předměty zdokonalují poznávací funkce, stimulují řeč a myšlení. Důležitým cílem je vytvořit u žáků pozitivní vztah k práci a přispívat k možnému pracovnímu uplatnění a integraci ve společnosti. Úkolem výtvarné výchovy je rozvoj estetického citění a kreativity. Učí žáky vyjádřit své pocity a prožívání prostřednictvím výtvarných technik a nabízí vhodnou náplň volnočasových aktivit.

V 9. a 10. ročníku je práce z velké části zaměřena na praktické činnosti, které se v životě žáka vyskytují a jejichž zvládnutí přispěje k co největší míře samostatnosti nejen v sebeobslužných činnostech a v zapojení do chodu domácnosti, ale také v možném pracovní zařazení v chráněných dílnách.

Obsahové časové a organizační vymezení:

Předmět pracovní a výtvarné činnosti je dotován v 1.-3. ročníku čtyřmi hodinami, v 5.-6. ročníku pěti hodinami. Na druhém stupni je k povinné dotaci šesti hodin v 7.-8. ročníku a sedmi hodin v 9.-10. ročníku přidána jedna hodina z disponibilní dotace. Tato hodina je, s přihlédnutím k individuálním schopnostem žáků a přednostně v 9.-10. ročníku, věnována pravidelným „prospěšným službám“ pro školu (viz obsah učiva). Realizace předmětu probíhá v kmenových třídách, cvičném bytě, dílně, školní zahradě a v přírodě.

V pracovních a výtvarných činnostech se kromě vlastního vzdělávacího obsahu integrují části vzdělávacích průřezových témat:

- Enviromentální výchova, Osobnostní a sociální rozvoj (Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, Morální rozvoj).

Obsah učiva souvisí s tematickými celky, které se prolínají celým vyučovacím procesem a je rozdělen do těchto skupin:

1. stupeň:

Sebeobsluha

Práce s drobným materiálem

Práce montážní a demontážní

Pěstitelské práce (závisí na podmínkách a možnostech školy)

Práce v domácnosti

Výtvarné osvojování skutečnosti - vede žáky k výchově estetického vnímání, představivosti a výtvarnému myšlení.

Dekorativní a prostorové práce - spojené s experimentováním.

Výtvarné umění a životní prostředí - kultivuje estetické cítění žáka.

2. stupeň:

Práce s technickými materiály

Práce montážní a demontážní

Pěstitelské práce (závisí na podmínkách a možnostech školy)

Práce v domácnosti

Výtvarné osvojování skutečnosti - vede žáky k výchově estetického vnímání, představivosti a výtvarnému myšlení.

Dekorativní a prostorové práce - spojené s experimentováním.

Výtvarné umění a životní prostředí - kultivuje estetické cítění žáka.

Předprofesní příprava

Výchovně vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- Motivujeme žáky pomocí praktických činností k propojování znalostí s praktickým využitím
- Využíváme schémata, piktogramy a návody a procvičujeme orientaci v nich
- Pomocí praktických činností prohlubujeme a procvičujeme znalosti žáků z jiných předmětů (tematické činnosti a výrobky)

Kompetence k řešení problémů

- Zadáváme přiměřeně obtížné úkoly a činnosti opakovaně a důkladně procvičujeme
- Snažíme se vést žáka k tomu, aby byl schopen poučit se z předchozích neúspěchů
- Využíváme terapeutickou funkci výtvarného vyjádření ke zpracování případných negativních pocitů a nálad

Kompetence komunikační

- Hledáme nejvhodnější komunikační kanál pro každého žáka, rozvíjíme všechny možnosti komunikace (schémata, piktogramy, návody)
- Vytváříme a obohacujeme slovní zásobu s ohledem na zařazované pracovní činnosti
- Plánováním skupinových činností podporujeme komunikaci ve dvojici, skupině

Kompetence sociální a personální

- Rozvíjíme schopnost vyjádřit své pocity výtvarnou formou
- Podporujeme vstřícný přístup k ostatním, respektování individuálních rozdílů mezi žáky, smysl pro spravedlnost
- Nabízenými pracovními a výtvarnými aktivitami podporujeme spolupráci ve skupině a odpovědnost za svůj díl práce

Kompetence pracovní

- Trváme na dodržování bezpečnostních a dalších pravidel při práci
- Na závěr činností využíváme aktivity směřující k nácviku hodnocení a sebehodnocení
- Vedeme k dokončení zadané práce a posilujeme volní vlastnosti nutné k odvedení užitečné práce

Školní výstupy Žák podle svých schopností:	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Sebeobsluha</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zvládá základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti ▪ Zvládá oblékání a svlékání oděvu, skládání a uložení oděvu, obouvání a zouvání ▪ Udržuje pořádek ve svých věcech i ve svém okolí <p>Práce s drobným materiálem</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Třídí různé druhy materiálu podle velikosti, tvaru, barev ▪ Zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými tradičními i netradičními materiály a pomůckami <p>Práce montážní a demontážní</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Pracuje podle slovního návodu ▪ Zvládá elementární dovednosti a činnosti při manipulaci se stavebnicemi <p>Pěstitelské práce</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Pozoruje přírodu v jednotlivých ročních obdobích ▪ Pečuje o nenáročné rostliny v bytě a 	<p>1. Používání kapesníku, používání WC, umývání a utírání rukou a obličeje, použití mýdla Otevírání a zavírání dveří Rozsvěcování a zhasínání světla Správné sezení u stolu, hygiena při svačině, používání lžice Samostatné svlékání a oblékání svrchního oděvu Obouvání a zouvání obuvi Práce s pískem, bábovky, přesypání Práce s jednoduchou prostorovou stavebnicí, kostkami Zpracování plastelíny oběma rukama, trhání Mačkání a trhání papíru Různé druhy drobného materiálu (přírodniny, kamínky, korálky, hračky,...), třídění Kresba – křídly, voskovky Správné držení tužky, nácvik jednoduchých tvarů barevné plochy Malba – hra s barvou, vodovky, tempery Prstové štětce a barvy, používání velkých štětců</p> <p>2. Samostatné použití mýdla a ručníku, hřebenu, čištění zubů Prostírání k svačině Samostatné stolování v jídelně, použití lžice Svlékání a oblékání cvičebního úboru Vázání uzlu Rozepínání a zapínání různých typů zapínání na velkém modelu Skládání a ukládání oděvu na určené místo</p>	<p>ČaS – člověk a jeho zdraví TV – zásady hygieny</p> <p>TV – hygiena při práci</p> <p>ČaS – rozmanitost přírody</p> <p>ČaS – rozmanitost přírody</p> <p>M – tvary a barvy</p> <p>ČaS – rozmanitost přírody</p> <p>TV – zásady hygieny</p>	<p>Pro všechny: OSV – osobnostní rozvoj, sociální a morální rozvoj</p> <p>Sebepojetí, sebepoznání – já, tematická práce, vyjádření</p> <p>Spolupráce, individuální dovednosti pro spolupráci</p> <p>VDO – občanská společnost a škola</p> <p>EVV – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí</p> <p>Vztah člověka k prostředí – tematické práce o přírodě..</p>

<p>na zahradě</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Používá lehké zahradní náčiní <p>Práce v domácnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Orientuje se v základním vybavení kuchyně ▪ Upravuje stůl pro jednoduché stolování ▪ Umí se vhodně chovat při stolování Zvládá drobné úklidové práce <p>Výtvarné činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kreslí měkkým grafickým materiálem ▪ Maluje různými druhy barev ▪ Modeluje z plastelíny ▪ Trhá a nalepuje papír ▪ Učí se pracovat s nůžkami ▪ Rozpoznává, pojmenovává a porovnává s dopomocí učitele barvy, tvary a objekty na příkladech z běžného života ▪ Výtvarně zpracovává přírodní materiál ▪ Výtvarně se vyjadřuje k lidovým svátkům 	<p>Zametání smetáčkem a lopatkou Utírání stolu Zalévání květin, Stavění bábovek, kopců, tunelů na pískovišti Práce s plošnými stavebnicemi Tvarování plastelíny, válení placky Lepení a překládání papíru Nácvik správného držení nůžek a technik stříhání Kresba – nácvik respektování linie (omalovánky, vybarvování) a vnímání velikosti Kresba tvarově nenáročných předmětů Malba – základní barvy, hra s vlastnostmi barev, používání štětců, vymývání, úklid</p> <p>3. Péče o osobní věci, školní pomůcky a celkové zachování čistoty Vzájemná pomoc při oblékání Šněrování bot, uzel, pokus o kličku Mytí a utírání nádobí po svačině Utírání prachu Práce v koutku živé přírody Tvoření válečků z plastelíny Trhání papíru na proužky, Stříhání proužků papíru, provázku Lepení mozaiky Kombinace různých materiálů Jednoduché pracovní postupy Práce s jehlou s tupým hrotem Jednoduché konstrukční stavebnice Práce podle slovního návodu i jednoduché předlohy Montáž a demontáž jednoduchých předmětů Kresba – nácvik linie, tvaru a vnímání velikosti Malba – hra s prostorem, jednoduché koláže, domalování prostoru... Tematické práce: Vánoce, Velikonoce</p>	<p>M – tvary PS – grafické zobrazení písmen</p> <p>M – barvy</p> <p>M - tvary</p> <p>PS – jemná motorika</p> <p>PS – jemná motorika</p> <p>ČaS – rozmanitost přírody</p> <p>HV – koledy</p>	
---	--	---	--

Školní výstupy Žák podle svých schopností:	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Sebeobsluha</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Pečuje o své tělo, svůj zevnějšek i své osobní věci <p>Práce s drobným materiálem</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Pracuje podle předlohy a vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z drobných materiálů ▪ Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu ▪ Udržuje pořádek na pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce <p>Práce montážní a demontážní</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zná funkci a užití jednoduchých pracovních nástrojů a pomůcek ▪ Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž ▪ Pracuje podle slovního návodu, předlohy ▪ Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce 	<p>4. Prohlubování činností osvojených v předchozích ročnících, mytí a sprchování celého těla, Samostatný úklid oblečení a obuvi v šatně Ukládání pomůcek ve třídě i do aktovky Péče o okolní prostředí – služby Správné užívání příboru Základy vaření – jednoduché úkony (čaj, čištění zeleniny, mazání chleba) Stříhání papíru bez předkreslené linie Skládání a překládání papíru, lepení Modelování tvarů Kresba předmětů vycházejících z kruhu, čtverce, obdélníku Kresba lidské postavy Malba vycházející z barevných skvrn, kombinace technik Rozlišování barevných odstínů Spojování materiálů špejlí, drátem, provázkem Rychlení rostlin v koutku živé přírody, pozorování klíčení Péče o rostliny ve třídě</p> <p>5. Péče o zevnějšek, úprava oděvu Péče o svůj stůl a pracovní místo ve třídě Pomoc s úklidovými pracemi ve třídě - služby Kultura stolování – používání ubrousků Základy vaření – jednoduché úkony (krájení zeleniny, loupání brambor</p>	<p>TV – zásady hygieny</p> <p>ČaS – rozmanitosti přírody</p> <p>TV – zásady hygieny a první pomoc</p> <p>M – barvy a tvary</p> <p>TV – zásady hygieny a první pomoc</p>	<p>Pro všechny: OSV – osobnostní rozvoj, sociální a morální rozvoj</p> <p>VDO – občanská společnost a škola</p> <p>EVV – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí OSV – osobnostní rozvoj, sociální a morální rozvoj</p> <p>Sebepojetí, sebepoznání – já, tématická práce, vyjádření</p> <p>Spolupráce, individuální dovednosti pro spolupráci</p> <p>VDO – občanská společnost a škola</p> <p>EVV – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí</p>

<p>Pěstitelské práce</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zná základní podmínky a postupy pro pěstování vybraných rostlin ▪ Ošetřuje a pěstuje nenáročné pokojové i venkovní rostliny ▪ Volí dle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní ▪ Disponuje povědomím o existenci léčivých i jedovatých rostlin ▪ Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce <p>Práce v domácnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Připravuje jednoduché pokrmy ▪ Uplatňuje zásady správné výživy ▪ Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování ▪ Zvládá práci s jednoduchými kuchyňskými nástroji ▪ Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch a dodržuje základy hygieny a bezpečnosti <p>Výtvarné činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Prohlubuje a zdokonaluje techniku kresby a malby z 1. Období ▪ Prohlubuje techniku manipulace s 	<p>Vázání uzlu a kličky Vystřihování papíru podle předkreslené linie Polepování papíru Modelování složitějších předmětů, pletení vánočky... Kresba lidské postavy a tvarově jednoduchých zvířat Dekorativní střídání prvků tvarově i barevně odlišných Seznamování s tvorbou některých známých malířů Práce se dřevem – opracování povrchu brusným papírem Sestavování modelů ze stavebnic Podzimní práce na zahradě, účast na úklidu Bažantnice</p> <p>6. Samostatná příprava na vyučování Udržování čistoty okolního prostředí Péče o zevnějšek, zásady účelného a vkusného oblékání Funkce a využití pracovních pomůcek a náčiní v kuchyni Hygiena a bezpečnost práce Výběr a nákup potravin s pomocí dospělého Základy vaření – krájení chleba, čištění zeleniny, jednoduchá jídla (pomazánka, pudink...) Třídění a ukládání různých materiálů, navlékání korálek, proplétání vlny, provázků... Skládání, překládání, lepení papíru - výrobky Vlastnosti materiálu a jeho užití Zdokonalování techniky správného střihání a nácvik rovného střihání Navlékání jehly, uzlík, práce s jehlou – provlékání bavlnky papírem podle předkreslené linie (záložky)</p>	<p>ČaS – rozmanitost přírody</p> <p>TV – zásady hygieny a bezpečnosti práce</p> <p>M – peníze, rozpočet</p> <p>TV – hygiena a bezpečnost práce</p> <p>PS – grafické zobrazení slabik a slov M – barvy HV – malování písničky PV – jemná motorika</p> <p>M – tvary a barvy</p>	<p>Vztah člověka k prostředí – tématické práce o přírodě..</p> <p>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - volby techniky, postupu..</p> <p>MV Interpretace vztahu medií a reality - obrázky, fotografie, prezentace</p>
--	---	--	---

<p>nůžkami z 1. Období</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozlišuje, porovnává, třídí a pojmenovává linie, barvy, tvary, objekty ▪ Používá další techniky zpracování přírodních materiálů ▪ Výtvarně se vyjadřuje k lidovým zvykům a svátkům 	<p>Kresba vycházející z barevných skvrn (květiny, čar a vlnovek (voda) Kombinované techniky</p> <p>Seznámení s obrazy známých malířů Seznámení s jednoduchým dílenským náradím, jeho využití (kladívko, pilník) Jednoduché práce na zahradě (pletí, hrabání)</p> <p>Tématické práce - vkusná výzdoba interiéru</p>	<p>ČaS – rozmanitost přírody</p> <p>HV – koledy</p>	
---	--	---	--

Školní výstupy Žák podle svých schopností:	Učivo	Téma	Průřezová témata
<p>Práce s technickými materiály</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozlišuje různé druhy materiálů ▪ Získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech ▪ Zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu ▪ Orientuje se v jednoduchých pracovních postupech a návodech ▪ Vybírá a správně používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky ▪ Dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady a ochrany při práci s nástroji a náradím <p>Práce montážní a demontážní</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Sestaví podle návodu, plánu jednoduchý model, zvládne jednoduchou montáž i demontáž ▪ Provádí údržbu jednoduchých předmětů ▪ Dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní 	<p>7. Práce s drobným materiálem – návaznost na předchozí období, stoupající náročnost Práce s papírem a kartonem – vystřihování podle předkreslené linie, Obkreslování šablony a vystřihování tvarů Práce se dřevem – povrchová úprava dřeva brusným papírem a pilníkem, zatloukání a vytahování hřebíků Sestavování modelů z konstrukčních stavebnic Předpěstování zeleniny a květin pro domácí použití Péče o školní živočichy (šneci, rybičky, želvy...) Prohlubování sebeobslužných schopností Péče o vlastní i školní věci Úklidové práce – zametání, vytírání podlahy (umět vyždímat hadr) Nakupování a příprava jednoduchých jídel (jablkový kompot, čaj, mléko, vajíčka, polévka ze sáčku...) Bezpečné ovládání sporáku Práce s jehlou – nácvik jednoduchého stehu Spontánní výtvarné činnosti - kresba a malba s náměty ze života Vyjadřování vlastních pocitů kresbou a malbou Kombinace technik a materiálů Modelování s využitím dalších materiálů (dřívěk, špachtlí</p> <p>8. Kombinované práce s využitím různých drobných</p>	<p>ČaS – rozmanitost přírody</p> <p>HV – výroba jednoduchých hudebních nástrojů</p> <p>TV – hygiena a bezpečnost práce</p> <p>M – barvy a tvary</p>	<p>Pro všechny: OSV – osobnostní rozvoj, sociální a morální rozvoj</p> <p>VDO – občanská společnost a škola</p> <p>EVV – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí OSV – osobnostní rozvoj, sociální a morální rozvoj</p> <p>Sebepojetí, sebepoznání – já, tématická práce, vyjádření</p> <p>Spolupráce, individuální dovednosti pro spolupráci</p> <p>VDO – občanská společnost a škola</p> <p>EVV – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí</p>

<p>předpisy</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Uplatňuje základní dovednosti při realizaci a prezentaci vlastní tvorby <p>Pěstitelské práce</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin ▪ Pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě ▪ Zná hlavní zásady pěstování zeleniny a vybraného ovoce ▪ Používá vhodné pracovní pomůcky při práci na zahradě ▪ Disponuje znalostmi o chovu drobných zvířat a zásadách bezpečného kontaktu se zvířaty ▪ Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce na zahradě <p>Práce v domácnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zvládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti ▪ Používá vhodné pracovní náčiní a prostředky při práci v domácnosti ▪ Používá základní kuchyňské vybavení a spotřebiče ▪ Připravuje pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami 	<p>materiálů Práce s papírem a kartonem – vystřihování ozdobných předmětů z přeloženého materiálu (dečky, záložky) Prostorové figurky Balení předmětů do papíru - dárky Práce se dřevem – sbíjení a slepování různých materiálů, povrchová úprava dřev barvami a laky Seznamování s dalšími druhy materiálů (drát, kov, sklo, plast), vlastnosti materiálů Jednoduché pracovní operace a postupy Seznamování s řemesly a tradicemi Demontování modelů, ukládání součástí do krabic Práce s keramickou hlinou – zpracování menšího kusu hlíny, válení placky, vykrajování tvarů Předpěstování zeleniny a květin pro domácí použití, práce s kolečkem a lopatou Péče o školní živočichy (šneci, rybičky, želvy...) Hygiena a bezpečnost práce Prohlubování sebeobslužných schopností Mytí a utírání nádobí, praní a sušení osobního prádla Vaření polévky, brambor, bramborové a krupicové kaše Vaření příloh k masu (rýže, těstoviny) Základy šití – přišívání knoflíků Manipulace s elektrospotřebiči, kuchyňské náčiní a prostředky Obsluha pračky, myčky, práce s vysavačem Ošetřování drobných poranění Spontánní výtvarné činnosti - kresba a malba s náměty ze života Vyjadřování vlastních pocitů kresbou a malbou Ukázky ilustrací známých ilustrátorů dětských knih Kombinace technik a materiálů</p>	<p>TV – základy hygieny a první pomoc</p> <p>ČaS – rozmanitosti přírody</p> <p>M – barvy HV– výtvarné vyjádření dojmů z hudby</p> <p>TV – pravidla M – prostorové pojmy</p> <p>PV – prolínání technik</p> <p>HV – koledy</p>	<p>Vztah člověka k prostředí – tématické práce o přírodě..</p> <p>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - volby techniky, postupu..</p> <p>MV Interpretace vztahu medií a reality - obrázky, fotografie, prezentace</p>
---	---	--	--

<p>zdravé výživy</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Dodržuje základní principy stolování Dodržuje základní hygienická a Bezpečnostní pravidla a předpisy při Zacházení s používanými prostředky a Elektrospotřebiči <p>Výtvarné činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Uplatňuje základní dovednosti při realizaci a prezentaci vlastní tvorby ▪ Vytváří společné kompozice v prostoru ▪ Uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy ▪ Výtvarně se vyjadřuje k lidovým zvykům a svátkům 	<p>9.-10 Školní pracovní příprava Upevňování hygienických návyků Péče o čistotu těla a oděvu Praní ruční i v pračce, žehlení Šití – přišívání knoflíků, sešívání látek zadním stehem, vyšívání – základní stehy Úklid v domácnosti – pravidelně zařazovat zemetání, luxování, mytí podlahy, utírání prachu Nákupy a uchovávání potravin Stolování, prostírání stolu, mytí nádobí Příprava jednoduchých teplých a studených jídel <i>Práce v dílně</i> Spojování dřeva hřebíky a vruty Řezání dřeva pilou, povrchová úprava dřeva Měření Vrtání ručním vrtákem Práce s drátem – ohýbání, štípání, splétání Pravidla bezpečnosti při práci v dílně Výměna žárovky, baterie v přístroji</p> <p>Předprofesní příprava <i>Pravidelné pomocné služby:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Příprava popelnic na odvoz - Vynášení separovaného odpadu do kontejnerů - Pravidelný úklid dílny - Pravidelný úklid cvičného bytu - Pomoc ve školní výdejně (odstraňování zbytků z talířů, rovnání nádobí do myčky, utírání stolů, prostírání, pomoc při krmení malých dětí) - Pomoc v odpolední družině - Pěstitelské a chovatelské práce - Shrabání a odvoz posekané trávy, údržba kopečku na zahradě – vytrhávání plevelů, zalévání 	<p>TV – první pomoc M – peníze, rozpočet</p>	
--	--	--	--

TĚLESNÁ VÝCHOVA (B)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Tělesná výchova vede k poznání vlastních pohybových možností a omezení. Pomáhá uvědomovat si je, respektovat je a využívat je k cílenému ovlivňování tělesného a duševního stavu. Žáky tento předmět (ve shodě s jejich věkem, somatickým a mentálním postižením) vede od spontánního a hrového pojetí pohybu k řízené pohybové aktivitě a soutěžím. V některých případech až k vlastní pohybové seberealizaci v pohybové aktivitě nebo sportu. Kladný vztah k pohybu lze rozvíjet v atmosféře porozumění a radostného prožitku. Důvěra k učiteli a splnitelnost konkrétních úkolů je velmi důležitá k povzbuzení žáka. Kladný vztah k tělesné výchově se projeví v jakékoli pohybové aktivitě i v běžném životě.

Obsahové, organizační, časové vymezení

V rámci školy je TV organizačně rozdělena a všechny její složky jsou vzájemně prostupné vzhledem k potřebám žáků:

TV varianta A	žáci 1. stupně praktické školy, žáci 1.-10. ročníku speciální školy bez tělesného postižení
TV varianta B	žáci 2. stupně praktické školy
ZTV	žáci s pohybovým omezením, napříč vzdělávacími programy
Fyzioterapie	žáci rehabilitačního programu, individuální terapie

Předmět Tělesná výchova - varianta A - je vyučována jako samostatný předmět v 1.-10. ročníku. Podle skladby skupiny a potřeb jednotlivých žáků učitelé pravidelně zařazují prvky ZTV. Z osnov ZTV také vycházejí IVP pro žáky, kteří to vzhledem ke svým pohybovým možnostem potřebují. Starší žáci s dobrými pohybovými a mentálními předpoklady mohou být zařazeni do TV (B) společně se žáky praktické školy
Hodinová dotace činí tři hodiny týdně v každém ročníku.

Funkce vyučovacího předmětu

- **Diagnostická:** poznávání pohybových možností a potřeb žáka
- **Vzdělávací a rozvojová:** formování nových pohybových dovedností, utváření organizačních a režimových návyků, ovlivňování bioenergetické kapacity organismu žáka, hledání vazeb mezi pohybem a denními činnostmi
- **Kompenzační a zdravotně preventivní:** souvisí s vlastním postižením, ovlivňování tělesné i psychické zátěže, korekce svalových dysbalancí
- **Socializační:** naplňování a utváření nových vztahů a rolí
- **Informační:** poskytování podnětů a námětů pro pohybové činnosti i mimo TV
- **Propagační:** stav pohody ve spojení s vhodnými pohybovými činnostmi
- **Ochranná:** navykání na bezpečnou a zdravou pohybovou činnost ve vhodných podmínkách a prostředí

TV souvisí s těmito průřezovými tématy :

OSV - osobnostní rozvoj, sociální rozvoj, morální rozvoj

VDO - občanská společnost a škola

MuV - lidské vztahy

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí:

Kompetence k učení

- Učitel poskytuje žákům pocit úspěchu
- Zařazujeme aktivity, které vedou k prohloubení schopnosti soustředění
- Podněcujeme žáky k vlastním aktivitám a tvořivému řešení problémů

Kompetence k řešení problémů

- Zařazujeme činnosti vedoucí k rozvoji volných vlastností (sebeovládání, sebenasazení, vytrvalost, samostatnost, odpovědnost...)
- Sportovními a soutěživými hrami posilujeme schopnost rychlého rozhodování
- Vedeme žáky ke schopnosti posouzení problému a jeho řešení

Kompetence komunikativní

- Učitel hledá pro každého žáka nejvhodnější komunikační kanál
- Rozvíjí všechny možnosti verbální a neverbální komunikace
- Učí žáky naslouchat a porozumět obsahu sdělení

Kompetence sociální a personální

- Prostřednictvím sportovních aktivit učíme žáky podřídit se zájmu kolektivu
- Zapojujeme žáky do organizování některých aktivit

Kompetence občanské

- Učíme žáky fair play jednání v duchu sportovních tradic
- Vedeme k přizpůsobení se autoritě
- K plnění svých povinností
- K zodpovědnosti

Kompetence pracovní

- Vede žáka k dodržování obecných pravidel
- Ke schopnosti týmové práce
- K přizpůsobivosti
- K zodpovědnosti

Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
<p>Žák podle svých schopností</p> <p>1.-3.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Seznámí se s prostředím školy a adaptuje se na nároky, které přechod do školy na žáky klade • Získává kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám • Zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost • Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti • Má osvojeny základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů • Účastní se rytmicky pohybových aktivit za hudebního doprovodu • Dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách <p>4.-6.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vhodně reaguje na informace o počasí a tomu přizpůsobuje tělesné aktivity • Zvládá podle pokynu přípravu vlastního těla na pohybovou činnost a jeho zklidnění po ukončení činnosti • Uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu • Při přípravě na TV je samostatný • Chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a snaží se začleňovat pohyb do svého denního režimu 	<p>Činnosti ovlivňující zdraví</p> <p>Hygiena při pohybových činnostech (hygiena, vhodné oblečení, obutí)</p> <p>Bezpečnost při veškerých pohybových aktivitách</p> <p>První pomoc</p> <p>Rozcvičení (rozklus, strečink)</p> <p>Závěrečné uvolnění (výklus, strečink)</p> <p>Rozvoj schopností (rychlost, vytrvalost, síla, koordinace)</p> <p>Prevence a korekce svalových dysbalancí (průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, vyrovnávací, relaxační cvičení)</p> <p>Látky poškozující zdraví (drogy, alkohol)</p> <p>Činnost ovlivňující úroveň pohybových dovedností</p> <p>Pohybové hry</p> <p>Pohybové činnosti jednotlivců, dvojic, skupin</p> <p>S různým zaměřením a využitím tradičního i netradičního náčiní, či bez</p> <p>Motivační, tvořivé a napodobivé hry</p> <p>Vytváření modifikací osvojených pohybových her</p> <p>Základy sportovních her</p>	<p>ČaS (místo, kde žijeme a člověk a jeho zdraví)</p>	<p>OSV (osobnostní rozvoj, sociální rozvoj, morální rozvoj)</p> <p>Sebepojetí, sebepoznání</p> <p>Psychohygiena</p> <p>Komunikace – verbální, neverbální</p> <p>Spolupráce, soutěživost - sociální dovednosti</p> <p>VDO (občanská společnost a škola)</p> <p>MuV (lidské vztahy)</p> <p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí - sport a vztah k přírodě</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Zdokonaluje své základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností • Reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti • Dodržuje pravidla jednoduchých her a jedná v duchu fair play, vzájemné spolupráce a přirozené soutěživosti • Zvládá vítězství a úspěch, porážku a neúspěch <p>7.-8.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cíleně se připravuje na pohybovou činnost • Cíleně se připravuje na ukončení pohybové činnosti • Zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla • Umí využívat cviky na odstranění únavy • Uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady při pohybové činnosti • Zná základní zásady poskytování první pomoci a zajištění odsunu raněného • Usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví • Využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy • Odmítá drogy a jiné škodliviny neslučitelné se zdravím a sportem <p>9.-10.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zvládá v souladu s individuálními předpoklady, osvojované pohybové 	<p>Průpravné hry Základní manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti základní herní činnosti jednotlivce Hry se zjednodušenými pravidly</p> <p>Základy gymnastiky Průpravná cvičení Jednoduchá akrobatická cvičení Cvičení s náčiním a na náradí</p> <p>Základy atletiky Průpravné atletické činnosti Běhy (sprint, vytrvalost, kužele) Skoky (do dálky, snožmo, po jedné DK, přeskoky) Hod míčkem (do dálky, na cíl)</p> <p>Průpravná úpolová cvičení Přetahy, přetlaky, odpory</p> <p>Turistika a pobyt v přírodě Chování v přírodě Ochrana přírody Chůze v terénu Cvičení během dne Pobyt v letní a zimní přírodě</p> <p>Rytmická a kondiční cvičení Vyjádření rytmu pohybem Sladění jednoduchého pohybu s hudbou Jednoduché tanečky</p> <p>Další pohybové činnost a netradiční sporty Trampolíning Psychomotorika Cvičení na gymbalónech</p>	<p>M – pojmy prostorové orientace</p> <p>Člověk a příroda</p> <p>HV</p>	<p>OSV II./4 SR Spolupráce a soutěživost</p>
--	--	---	---

<p>dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</p> <ul style="list-style-type: none"> • Posuzuje provedení osvojované pohybové činnosti, označuje příčiny nedostatků • Dohodne na spolupráci a jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva • Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti dle role hráče, rozhodčího, diváka • Spolurozhoduje hry a soutěže • Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkonů a vyhodnocuje je • Získá kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám • Užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka • Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky 	<p>Cvičení s overbaly Prostorové velkostavebnice Měsíční vozítka Šipky</p> <p>Plavání Hry ve vodě Základní plavecké dovednosti Jeden plavecký způsob Potápění</p> <p>Činnosti podporující pohybové učení</p> <p>Komunikace v TV(terminologie, povely, signály, Značky, gesta, vzájemná komunikace) Historie a současnost sportu (fair-play, olympionismus, významné Soutěže a významní sportovci) Organizace prostoru a pohybových činností Zásady chování (v různých prostředích a Činnostech) Pravidla (her, soutěží, závodů) Měření výkonů</p>	<p>Hv – hudebně pohybové činnosti</p>	
--	---	---------------------------------------	--

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

- **Charakteristika vzdělávacího předmětu**

Vzdělávací obor Zdravotní tělesná výchova je součástí vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví**. ZTV prostupuje vzdělávacími programy školy praktické, speciální i rehabilitačního programu. Jejím cílem je nabídnout žákům s těžším zdravotním postižením alternativu Tělesné výchovy.

Zdravotní tělesná výchova je určena a vytvářena pro všechny žáky a přizpůsobována jejich zdravotnímu stavu. Umožňuje žákům aktivně využívat nebo ovlivňovat vlastní pohybové možnosti i zdravotní a pohybová omezení. Ve shodě s věkem a pohybovými možnostmi je vede od spontánního pojetí pohybu k řízené pohybové aktivitě a vlastní pohybové seberealizaci.

Činnosti, poznatky a návyky získané v předmětu by měl mít žák možnost si ověřovat, doplňovat a obohacovat v dalších formách pohybových aktivit v průběhu výuky jiných předmětů i mimo vyučování.

- **Obsahové časové a organizační vymezení předmětu:**

Obsahově vychází ZTV z postižení a individuálních potřeb žáka. Jejím cílem je udržení, případně zlepšení aktuálního zdravotního stavu žáka. Při ZTV dochází ke vnímání prožitků z pohybové činnosti, což může vést ke zmírňování důsledků mentálního postižení a rozvoji mentálních schopností.

Pro pohybové vzdělávání žáků je důležité nejen rozvíjení pohybového nadání, ale zároveň i korekce zdravotních oslabení v běžných i specifických formách pohybového učení. Korektivní a speciální vyrovnávací cvičení mohou být preventivně zařazována a využívána v hodinách ZTV všech žáků nebo jsou využívána pro žáky se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení. Žákům s trvale nebo i přechodně změněným zdravotním stavem škola současně nabízí Fyzioterapii pod vedením fyzioterapeuta či rehabilitačního pracovníka.

Cílem ZTV je odstranění nebo alespoň zmírnění zdravotního oslabení a celkové zlepšení zdravotního stavu. Probíhá skupinově, pod vedením pedagoga. Časový plán cvičení závisí na časové dotaci a programu školy praktické, speciální i rehabilitačního programu. Dále pak na organizačních možnostech školy. Využívá všech dostupných pomůcek a zařízení, které má škola k dispozici.

Předmět je realizován ve všech ročnících 1. – 10.

Dívky i chlapci dohromady, v tělocvičně či v přírodě.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí:

Kompetence k učení

- Uplatňujeme individuální přístup ke každému žáku dle jeho speciálních potřeb
- Uplatňujeme motivaci v souladu s individuálními pohybovými zájmy a předpoklady žáků
- Podporujeme schopnost soustředění
- Zapojujeme žáky do přípravy a vyhodnocování pohybových soutěží
- Podporujeme vzájemnou spolupráci v kolektivu

- Začleňujeme do výuky sociálně interakční formy, které umožňují zažít úspěch samostatně i v rámci týmu
- Vytváříme příležitosti a časový prostor pro dostatečné osvojení pohybových dovedností

Kompetence k řešení problému

- Vzbuzujeme zájem o sportovní aktivity
- Zadáváme přiměřeně obtížné úkoly
- Učíme předcházet problémům a konfliktním situacím, zapojujeme žáky do jejich řešení
- Pěstujeme u žáků zdravou soutěživost a ctíždost stále se zlepšovat
- Učíme žáky sebeovládání, samostatnosti, odpovědnost a vytrvalost

Kompetence komunikativní

- Při činnostech vyžadujících spolupráci kladně hodnotíme schopnost se domluvit ve skupině (i alternativně)
- Rozvíjíme všechny možnosti verbální a neverbální komunikace
- Vedeme žáky ke vhodné komunikaci s okolím, ke sdělování vlastních zážitků a zkušeností, k předcházení konfliktních situací
- Učíme žáky naslouchat a porozumět obsahu sdělení

Kompetence pracovní

- Podporujeme aktivní přístup žáka k činnosti, ke schopnosti týmové práce, k přizpůsobivosti, k zodpovědnosti
- Pěstujeme u žáků smysl pro povinnost, zodpovědnost za své chování, vytrvalost a dodržování obecných pravidel
- Vyžadujeme u žáků pravidelnou a automatickou přípravu i úklid sportovního náčiní a nářadí s přihlédnutím k jejich možnostem

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k dodržování dohodnutých pravidel a respektování povinností, s důrazem na vstřícný přístup k ostatním a odmítavý postoj k násilí
- Motivujeme žáky k využití sportovních aktivit jako možnost volnočasové aktivity, čímž předcházíme sociálně patologickým jevům
- Učitel vede žáka k přizpůsobení se autoritě a k plnění svých povinností, k zodpovědnosti

Kompetence sociální a personální

- Vyžadujeme, aby žáci vnímali pedagoga jako autoritu i jako partnera
- Vedeme žáky ke zdravému sebevědomí, dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty, ale i k umění přiznat chybu
- Chceme žáky naučit základům týmové práce a schopnosti ocenit práci ostatních a k ohleduplnosti a empatii

Školní výstupy	Učivo
<p>žák podle svých možností:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zná význam tělesné zdatnosti pro zdraví a snaží se začleňovat pohyb do svého denního režimu ▪ Zvyšuje si samostatnost ▪ Má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách ▪ Dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech ▪ Zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost ▪ Zvládá podle pokynů zklidnění po ukončení činnosti ▪ Zdokonaluje si základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností 	<p>Činnosti ovlivňující zdraví <i>Význam pohybu pro zdraví – pohybový režim, délka a intenzita pohybu, spontánní pohybové činnosti a hry</i></p> <p><i>Příprava na hodinu ZTV – samostatné svlékání, oblékání, ukládání oděvu</i></p> <p><i>Osobní hygiena, hygiena cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí</i></p> <p><i>Bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí, první pomoc při úrazech</i></p> <p><i>Příprava organismu – příprava před pohybovou činností</i></p> <p><i>Zklidnění organismu – zklidnění po pohybových činnostech</i></p> <p><i>Rozvoj rychlostních, vytrvalostních, silových a koordinačních schopností</i></p> <p>Zdravotně zaměřené činnosti <i>Správné držení těla</i> <i>Průpravná</i> <i>Koordinační</i> <i>Kompenzační</i> <i>Relaxační</i> <i>Psychomotorická</i> <i>Dechová</i> <i>Vnímání svého těla při cvičení</i> <i>Vnímání pocitů při cvičení</i></p> <p>Cvičení zaměřená na: <i>Správné držení postury (hlavy, ramen, pánve, kyčlí, kolen, kotníků)</i></p>

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech ▪ Zaujímá správné základní cvičební polohy ▪ Zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením ▪ Zvládá základní techniku speciálních cvičení, koriguje techniku cvičení podle pokynů učitele nebo nápodobou ▪ Účastní se jednoduchých relaxačních činností ▪ Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti ▪ Zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla ▪ Má osvojeny základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů a svého handicapu ▪ Posuzuje provedení osvojované pohybové činnosti, označuje příčiny nedostatků 	<p><i>Zlepšení fyziologického rozsahu (pletence ramenního, kolenního, kyčelního a hlezenního kloubu a páteře ve všech směrech)</i></p> <p><i>Protažení svalů zkrácených (šijových, prsních, rameních, ohybačů lokte, drobných na ruce, bederních, vzpřimovačů páteře, ohybačů kyčle, zadní strany steh, lýtkových, drobných svalů nohy)</i></p> <p><i>Posílení svalů oslabených (šijových, pažních, mezilopatkových, vzpřimovačů trupu břišních, hýžd'ových, stehenních, lýtkových)</i></p> <p><i>Relaxační cvičení (celková a lokální)</i></p> <p><i>Dechová cvičení (správný dechový stereotyp, rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů, zlepšení hrudního a bráničního dýchání, lokalizované dýchání)</i></p> <p><i>Rovnovážná a koordinační cvičení</i></p> <p><i>Vyrovňávání svalové nerovnováhy</i></p> <p><i>Vyrovňávání funkční adaptability pohybového, srdečně-cévního a dýchacího systému (při větší tělesné zátěži, koordinace srdečního, dýchacího a pohybového rytmu)</i></p> <p><i>Rozvíjení pohybové a prostorové koordinace</i></p> <p><i>Rovnovážných postojů (sluchového, zrakového a taktilního vnímání)</i></p> <p><i>Orientaci v prostoru (zrakovou, sluchovou, taktilní lokalizaci)</i></p> <p><i>Pohybové činnosti v návaznosti na obsah zdravotní tělesné výchovy s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení</i></p> <p><i>Soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení</i></p> <p><i>Rytmická a kondiční cvičení</i></p> <p style="padding-left: 20px;"><i>- Vyjádření rytmu pohybem</i></p>
--	--

Vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami

Charakteristika ŠVP

- **C: Zaměření školy – ZÁKLADNÍ ŠKOLA SPECIÁLNÍ – žáci s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami**

Vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami je vedeno snahou o to, vybavit žáky souborem elementárních klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná. Žáci jsou vzděláváni formou individualizovaného vyučování, režim dne je rozdělen na pravidelné střídání výuky, odpočinku a hry, které odpovídá možnostem zatížení. Vlastním obsahem vzdělávání u žáků s nejtěžšími formami postižení je zejména sebeobsluha, hygiena a stravování.

Výchovně vzdělávací činnost je zaměřena na vytváření návyků potřebných k uplatnění v praktickém životě a na rozvíjení psychických i tělesných schopností žáků založeném na důsledném respektování jejich individuálních zvláštností. Jedná se především o rozvoj hybnosti a komunikačních dovedností, které jim umožní navazovat kontakt s okolím tak, aby dosáhli co nejvyšší míry samostatnosti a pohyblivosti. Dalším důležitým úkolem je kultivace osobnosti žáků, rozvíjení jejich estetického citění, vyhledávání a rozvíjení jejich zájmů, zejména hudebnosti, výtvarných schopností a jednoduchých pracovních dovedností.

Cíle vzdělávání

- vést žáky k osvojení základních hygienických návyků a činností týkajících se sebeobsluhy
- rozvíjet pohyblivost žáků a snažit se o dosažení co nejvyšší možné míry jejich samostatnosti a orientace ve vztazích s okolím
- vést žáky k rozvíjení komunikačních dovedností využíváním systémů alternativní a augmentativní komunikace
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat s blízkými osobami a vykonávat jednoduché úkony
- vést žáky k vytváření pozitivních vztahů ke spolužákům a k začleňování se do kolektivu
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako samostatné osobnosti
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city
- rozvíjet žákovu pozornost, vnímavost a poznání

Výchovné a vzdělávací strategie, kterými škola vytváří u žáků odpovídající klíčové kompetence (životní dovednosti)

Vzhledem k závažnému postižení kognitivních funkcí je kladen důraz zejména na kompetence komunikativní, pracovní, sociální a personální

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Na konci základního vzdělání by žák měl:

- **reagovat na své jméno**
- **poznat známé osoby a dorozumívat se s nimi alternativními a augmentativními způsoby komunikace**
- **reagovat na jednoduché pokyny, vyjadřovat souhlas či nesouhlas**
- **vyjádřit své pocity a potřeby verbálními nebo nonverbálními formami komunikace**
- **diferencovat známé zvuky**

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované k rozvoji kompetence komunikativní :

- vyhledáváme nejvhodnější komunikační kanál pro každého žáka
- využíváme vhodné prostředky ICT
- rozvíjíme všechny možnosti verbální i nonverbální komunikace
- podporujeme zájem o komunikaci vycházející z reálných potřeb žáků a jejich psychického a fyzického stavu

KOMPETENCE PRACOVNÍ:

Na konci vzdělání by žák měl:

- **zvládat nejjednodušší úkony sebeobsluhy a základy osobní hygieny**
- **poznat a používat předměty denní potřeby**
- **rozlišovat předměty různé velikosti a tvarů**
- **uchopovat a manipulovat s předměty**
- **využívat jednoduché pracovní techniky při práci s různými materiály**
- **spolupracovat při jednoduchých činnostech**

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované k rozvoji kompetence pracovní :

- klademe důraz na vzájemnou pomoc či schopnost si o ni alternativním způsobem říci
- poskytujeme všem žákům zážitek z úspěchu
- hledáme nové postupy a řešení veškerých činností
- podporujeme přirozenou schopnost dětí být aktivní a činní, poznávat okolí

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Na konci vzdělání by žák měl:

- **uvědomovat si své tělo**
- **znát členy své rodiny a osoby ze svého nejbližšího okolí**
- **rozlišovat osoby různého pohlaví (chlapec, dívka)**
- **dorozumívat se podle svých možností**

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované k rozvoji kompetence sociální a personální :

- probouzíme zájem žáka, usměřujeme jeho aktivitu
- speciálními metodami podporujeme smyslové vnímání (bazální stimulace, snoezelen..)
- využíváme všech vhodných nonverbálních a alternativních způsobů komunikace

KOMPETENCE K UČENÍ:

Na konci základního vzdělání by žák měl:

- **rozumět jednoduchým znakům a symbolům**
- **napodobovat různé předvedené pohyby a činnosti**
- **používat některé kompenzační pomůcky**

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované k rozvoji kompetence k učení :

- při komunikaci využíváme verbální i nonverbální způsoby sdělování (aplikujeme prvky alternativní a augmentativní komunikace)
- vytváříme takové situace, v nichž má žák radost z učení a zažívá úspěch
- metodicky postupujeme od senzomotorického vnímání k rozumovému chápání a citovému prožitku
- nabízíme podněty, které umožňují získat informace o sobě samém i okolním světě (bazální stimulace)
- nabízíme a stálým opakováním učíme používat různé kompenzační pomůcky

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Na konci vzdělávání by žák měl:

- **řešit známé situace na základě nápodoby či opakování**
- **plnit jednoduché příkazy**
- **přizpůsobovat se změnám v časovém režimu dne**
- **překonávat pocity strachu**

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované k rozvoji kompetence k řešení problémů:

- vedeme žáka k vlastní aktivitě
- stálým opakováním fixujeme řešení základních situací
- používáme speciální kompenzační pomůcky
- využíváme strukturovaného režimu dne

Učební plán

Název předmětu	součásti	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	Naše dotace	Minimální dotace
Komunikační výchova	Řečová výchova AAK	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20	20
Člověk a jeho svět	Smyslová výchova	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	70	40
	Rozumová výchova	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3		30
Zdravotní tělesná výchova	Ztv + plavání	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40	40
	Fyzioterapie												
Hudební výchova	Pohybová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	30	20
	Hudební výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		10
Pracovní a výtvarné činnosti	Pracovní výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	30	20
	Výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		10
Bazální stimulace		2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20	
	Disponibilní časová dotace												20
	minimální počet hodin v ročníku	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18		
	maximální počet hodin v ročníku	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24		
	Naše dotace	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	210	210

Poznámky k učebnímu plánu:

- Předmět Člověk a svět je vytvořen integrací oboru Smyslová výchova a Rozumová výchova s patřičnou hodinovou dotací.
- Předmět Komunikační výchova zahrnuje dvě složky - řečovou výchovu a program AAK.
- Předmět Fyzioterapie zahrnuje individuální rehabilitační tělesnou výchovu s fyzioterapeutem a zdravotní TV podle možností jednotlivých žáků. Podle zdravotního stavu žáků může být součástí předmětu aquaterapie, pobyt v solné jeskyni a další terapie podle možností školy.
- Obor Pohybové činnosti a Hudební výchova je sloučen do oboru Hudební výchova (HV), včetně veškeré povinné hodinové dotace k těmto oborům.
- Obory Pracovní a Výtvarná výchova tvoří integrovaný předmět Pracovní a výtvarné činnosti.
- Disponibilní hodiny jsou využity k vytvoření nového vzdělávacího oboru Bazální stimulace (BS), každý ročník je dotován 2 hodinami.
- Žákům, kteří se vzdělávají podle vzdělávacího programu tohoto typu v jiné než rehabilitační třídě, může být učební plán upraven v souladu s jejich možnostmi s učebním plánem třídy, do které jsou integrováni.

ČLOVĚK A SVĚT

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Člověk a svět vznikl integrací oboru Rozumová a Smyslová výchova. Jejím hlavním úkolem je rozvoj smyslového vnímání, kognitivních funkcí (myšlení, paměti, záměrné pozornosti...), volných vlastností a komunikačních dovedností. Člověk a svět využívá každodenních a pozorovatelných činností v průběhu dne, orientuje se na manipulaci a poznávání předmětů každodenního života, na jejich správné pojmenování a chápání významu, na označování běžných činností, jejich charakteristiku, průběh a časovou následnost, na rozvíjení paměti a její soustavné cvičení pomocí říkanek, básniček, písniček a krátkých textů. Smyslové vnímání je rozvíjeno vždy v konkrétních situacích a ve vztazích s myšlením a řečí a je základním prostředkem vnímání a poznávání okolního světa.

Obsahové časové a organizační vymezení

Výuka je uspořádána do tří forem:

- individuální práce se žákem probíhá v lavici, ve speciální židli či v polohovacím vaku
- práce s malými skupinkami (2-3 žáci) je realizována na koberci nebo v herním koutku
- společná práce s celou skupinou probíhá v kruhu na koberci

Je tvořena tématickými bloky:

- diferenciační cvičení
- sluchová cvičení
- poznávání předmětů hmatem
- prostorová a směrová orientace
- cvičení chuti a čichu

Formy výuky nelze jednoznačně ohraničit a vždy je nutné je obměňovat a střídat. Žáci relaxují na vodním lůžku, houpací síti nebo kuličkovém bazénu. Při volbě výukové formy vycházíme z konkrétní situace, která je dána rozsahem postižení a aktuálním stavem žáka a je dominantní pro určení úrovně elementárních vědomostí a dovedností. Na základě speciálně pedagogické diagnostiky a s využitím **tabulky úrovní** je vypracován individuální vzdělávací plán, který reflektuje dosaženou úroveň v jednotlivých oblastech a určuje další směřování rozvoje žáka.

Časová dotace : Předmět je vyučován 7 hodin týdně v každém ročníku.

Orientační tabulky dosažené úrovně

Poznávací schopnosti, vnímání, myšlení	
úroveň 1	reaguje na podněty z okolí, otáčí se za zvukem, poznává známou osobu pozoruje nabízený předmět, sleduje pohyblivý objekt
úroveň 2	manipuluje s hračkou, rozeznává laskavý a přísný tón, vytrvale se snaží něco získat, (neúspěch hned nevzdává) upustí předmět, aby si vzal jiný, reaguje na vlastní obraz v zrcadle, prožívá pocit potencionálního nebezpečí (reaguje strachem) chápe, co znamená „NE“, na příkaz zastaví činnost, chápe jednoduché pokyny projevuje náznak vlastnického myšlení (můj, mně) s pomocí, na výzvu a po předchozím procvičení plní jednoduché úkoly napodobuje jednoduché manipulační činnosti, zná užitkovou hodnotu různých předmětů (co se jí, co se obléká)
úroveň 3	orientuje se ve známém a bezpečném prostředí, chápe a plní jednoduché pokyny zná některé barvy a geometrické tvary, třídí podle jednoho kritéria, dokáže zobecnit a zvládne jednoduchou abstrakci pojmů podle obsahu pozná některá písmena a chápe jednoduché matematické pojmy (málo, mnoho, více, méně...)

Socializace	
úroveň 1	je schopno sociálního úsměvu (reakce na spatření obličeje) upřednostňuje kontakt s lidmi před věcmi směje se na vlastní obraz v zrcadle je vázané na nejbližší osoby
úroveň 2	odlišuje cizí osoby, objevují se počátky separační úzkosti z odloučení má strach z cizích lidí je vázané na nejbližší osoby zapojuje se do hry s dospělým
úroveň 3	prosazuje svá přání a záměry, občas je negativistické, odmítá splnit pokyny pozná a pojmenuje vlastní obraz v zrcadle chce všechno dělat „samo“ dožaduje se pozornosti dospělých využívá formy společenského styku (pozdrav, prosba, poděkování) dobře snáší kratší separaci od rodičů

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Umožňujeme pohyb a změnu polohy
- Rozvíjíme pozornost, vnímavost a poznání
- Vedeme žáka k vytváření vztahů smyslového vnímání, myšlení a řeči
- Smyslová cvičení upravujeme do podoby hry, cvičení provádíme systematicky, krátkodobě a opakovaně

Kompetence k řešení problémů

- Navozujeme jednoduché problémové situace a podporujeme žáka k jejich řešení
- Učíme žáka používat naučená pravidla přiměřeně ke svým možnostem
- Učíme žáka překonávat strach
- Učíme žáka reagovat na různé stimuly

Kompetence komunikativní

- Učíme žáka reagovat na své jméno a dorozumívat se s blízkými osobami verbálními i neverbálními způsoby komunikace
- Vedeme žáky k rozvoji komunikativních dovedností, využíváme systémů AAK
- Učíme žáka rozlišovat zvuky běžného života a verbálně i neverbálně na ně reagovat
- Rozvíjíme pomocí her schopnost reagovat na všechny nabízené stimuly

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k osvojení základních hygienických návyků a činností týkající se sebeobsluhy
- Učíme žáka poznávat a používat předměty denní potřeby
- Učíme žáka rozlišovat předměty různé velikosti a tvarů, uchopovat je a účelně s nimi manipulovat
- Vedeme žáka k podílení se na jednotlivých činnostech
- Pomáháme žákovi orientovat se v prostředí

Kompetence sociální a personální

- U žáků zajišťujeme atmosféru jistoty a bezpečí jako základ pro vytváření vztahů
- Výuku nerealizujeme jen ve třídě., ale i v okolí školy
- Rozvíjíme u žáků schopnost spolupracovat s blízkými osobami
- Zprostředkováváme sociální zážitky, být nablízku a spolupracovat
- Vedeme žáky k respektování osobního prostoru

<p>Školní výstupy</p> <p>Žák by měl</p>	<p>Učivo</p>	<p>Mezipředmětové vztahy</p>
<p>ROZUMOVÁ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pojmenovat části svého těla, případně na ně ukázat • Reagovat na oslovení jménem, znát své jméno • Znát členy své rodiny • Poznat své spolužáky i učitele, podle schopností je oslovovat jménem • Vnímat různé podněty a reagovat na ně • Orientovat se ve vztazích k nejbližšímu prostředí, denním časovém rozvrhu; vnímat prostor • Poznat a používat předměty denní potřeby, uplatňovat základní hygienické a sebeobslužné činnosti • Vnímat a uspokojovat základní životní potřeby, sdělit své pocity a upozornit na zdravotní potíže • Řadit obrázky podle zadaných kritérií • Koncentrovat se na určitou činnost • Rozlišovat velikost a tvary předmětů, dvojic obrázků • Zvládnout složení dějových obrázků • Opakovat slova a krátké říkanky; reprodukovat krátký text • Uchopit a podržet podaný předmět • Uchopit tužku, štětec nebo jiné psací náčiní • Nakreslit různé druhy čar • Poznat základní geometrické tvary 	<p>Rozvíjení poznávacích schopností Vlastní osoba; znát a používat vlastní jméno, oslovení; části těla a jejich pojmenování Rodina, členové rodiny, Škola, třída, orientace ve třídě, v budově, školní pomůcky, vztahy ve škole Prostorová orientace; časová orientace (roční období, části dne) Poznávání různých činností, předmětů a zvířat na obrázcích, modelech, ve skutečnosti Třídění a řazení předmětů podle různých kritérií Sebeobslužné, hygienické a stravovací návyky Sociální čtení – poznávání běžně používaných symbolů</p> <p>Rozvíjení logického myšlení a paměti Manipulační činnosti Základní časové vztahy (ted', potom, dnes, včera, zítra)</p> <p>Orientace v čase (činnosti v určitou denní dobu) Vytváření asociací, zobecňování, konkretizace Porovnávání a rozlišování předmětů podle různých znaků Vytváření představ</p> <p>Rozvíjení grafických schopností Rozvíjení hrubé i jemné motoriky, cvičení dlaní, prstů, uchopování předmětů Uvolňovací cviky ruky, prstů, manipulační činnosti s předměty Čáry svislé, podélné, šikmé; vlnovky, smyčky, oblouky</p>	<p>HV – rytmické hry</p> <p>ŘV – logopedická cvičení</p> <p>BS – nabízení podnětů</p> <p>SV – smyslová stimulace</p> <p>PV – nácvik sebeobsluhy</p> <p>VV – výtvarné znázornění svých pocitů FTh - pohybové hry</p> <p>HV – melodizace říkanek RV – poznávání</p>

<p>SMYSLOVÁ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozlišovat tvary a barvy předmětů • Třídít obrázky, rozeznat reálné a vyobrazené předměty • Poznat osoby ze svého okolí a své spolužáky • Rozpoznat denní dobu podle činnosti, obrázku nebo piktogramu • Napodobit předvedené pohyby • Reagovat na své jméno, na oslovení, na zavolání • Poznat, rozlišit a napodobit různé zvuky • Poznat podle hlasu osoby ze svého nejbližšího okolí • Poznat a rozlišit různé zvuky a hlasy zvířat podle zvukové nahrávky • Rozlišit zvuky spojené s denním životem; nebát se nepříjemných zvuků • Uchopit předměty a manipulovat s nimi • Zvládat základní sebeobslužné dovednosti • Poznat známé předměty podle hmatu • Rozlišit hmatem základní fyzikální vlastnosti předmětů • Třídít předměty na základě hmatu • Orientovat se ve třídě, ve škole a svém nejbližším okolí • Rozlišovat vpravo – vlevo • Rozlišovat nahoře – dole, před – za, vedle • Řadit, skládat a umístit předměty na určené místo podle pokynu • Rozeznat roční období podle základních znaků • Rozlišit jednotlivé chutě • Poznat předměty čichem podle vůně • Rozlišit vůně a pachy • Poznat zkažené potraviny a nebezpečné látky 	<p>Rozvíjení zrakového vnímání Vnímání prostoru oběma očima, jedním okem Denní časové úseky podle obrázků nebo piktogramů Cvičení soustředěného zrakového vnímání pomocí různých výrazných předmětů Rozlišování a třídění předmětů podle tvaru, velikosti a barev Třídění obrázků podle obsahu, poznávání změn a rozdílů na obrázcích a na skutečných předmětech</p> <p>Rozvíjení sluchového vnímání Nácvik soustředěného sluchového vnímání pomocí zvuků, poznávání a rozlišování zvuků Sluchová cvičení s využitím zraku i bez využití zraku Cvičení sluchové paměti, napodobování různých zvuků Rozlišování a určování zvuku podle směru, délky a intenzity Rozlišování zvuků v přírodě Sluchově motorická cvičení</p> <p>Rozvíjení hmatového vnímání Sebeobslužné dovednosti Rozvíjení hmatové percepce, manipulace s předměty, úchopy předmětů různých tvarů, velikosti a z různých materiálů Rozlišování fyzikálních vlastností předmětů Třídění předmětů podle tvaru, velikosti, povrchu</p> <p>Prostorová a směrová orientace Orientace ve třídě, ve škole, v nejbližším okolí Rozlišování pravá – levá Směrová orientace v řadě, na ploše, v prostoru; řazení předmětů podle směrové orientace Umísťování předmětů podle pokynů Příroda v ročních obdobích</p> <p>Rozvíjení čichového a chuťového vnímání Rozvoj čichové percepce; správné dýchání Poznávání podle čichu; specifické vůně potravin Rozlišování vůně a zápachu Rozlišování základních chutí potravin, ovoce, zeleniny, nápojů</p>	<p>předmětů RV – vyprávění dle obrázků</p> <p>PV – procvičování jemné motoriky</p> <p>VV – výtvarné vyjádření</p> <p>FTh – změna polohy</p> <p>HV – hry s rytmem</p>
--	--	---

KOMUNIKAČNÍ VÝCHOVA

ročník: 1. – 10.

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací obor Komunikační výchova je součástí vzdělávací oblasti **Člověk a komunikace**, zasahuje však do všech vyučovacích předmětů. Komunikativní kompetence u žáků s vícenásobným postižením rozvíjíme na úrovni verbální i neverbální, rozvíjíme aktivní a pasivní slovní zásobu. Ke kompenzaci slouží systémy alternativní a augmentativní komunikace. **Alternativní a augmentativní komunikace** (AAK) podporuje různými formami komunikační schopnost žáků, kteří se z důvodu postižení nejsou domluvit mluvenou řečí. Při budování podpůrných nebo náhradních komunikačních systémů je třeba využívat všech schopností žáka. Zásadou je vždy to, aby způsob dorozumívání byl co nejpřirozenější, jak je to jen v dané situaci možné.

Obsahové časové a organizační vymezení

Pro vzdělávání žáků s těžkým postižením využíváme :

- komunikaci facilitovanou referenčními předměty (zástupné znaky reality symbolizující konkrétní činnost, např. ták – čas svačiny, štětec – výtvarná činnost, nůžky – pracovní činnost, bubínek – hudební činnost),
- piktogramy, fotogramy
- nonverbální prostředky řeči (gestika, mimika)

Úspěšný rozvoj komunikace je závislý na určitých schopnostech a dovednostech neuromotorických, sensorických a kognitivních. Podle stupně, rozsahu postižení a aktuálního stavu žáka rozlišujeme u žáků s těžkým mentálním a kombinovaným postižením tři úrovně komunikačních dovedností a z nich vycházíme při dalším plánování výchovné práce.

Časová dotace : Předmět je vyučován 2 hodiny týdně v každém ročníku.

Komunikační schopnosti	
úroveň 1	na hlas reaguje pohybem, vyjadřuje radost, nespokojenost vokalizuje, hovoří řečí těla
úroveň 2	ukazuje prstem, k uspokojení potřeb používá jednoduchá gesta, používá zvuky, které slyší kolem sebe ptá se očima na význam situace – sociální odkazování, sleduje směr pohledu očí tónem hlasu vyjadřuje emoční ladění zapojuje se do sociálních hříček (paci – paci), reaguje na pokyn „dej mi“, „podej mi“, „ukaz mi“, rozlišuje a používá „já“, „ty“, reaguje na otázky jednoslovnou odpovědí „ano“, „ne“
úroveň 3	zmodulovaný oční kontakt – „stydí se“, „pokukuje“, sleduje reakci dospělých užívá spontánně komunikační gesta (mávání, tleskání), dožaduje se pomoci vede druhé za ruku, aby mu něco ukázalo, řeč je spontánně doprovázena gesty, umí a používá některé znaky řekne (slovem nebo znakem) své jméno, spojuje slova do slovních řetězců signalizuje slovem/znakem „vše, co vidí“, odpovídá na otázku „co dělá“ komunikace je většinou srozumitelná pouze osobám, které ho znají, výrazné řečové vady

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Podporujeme žáky k reakci na jednoduché pokyny podle jejich možností a schopností
- Podněcujeme žáky k vyjádření svých potřeb a pocitů verbálními i neverbálními prostředky a prostředky AAK
- Uplatňujeme individuální přístup k žákům
- Využíváme možnosti kladného hodnocení

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k tomu, aby vnímali problém a podle svých možností na něj verbálně či neverbálně upozornili
- Učíme žáky chápat souvislosti a řešit problémy
- Učíme žáky verbálním a neverbálním způsobem požádat o pomoc

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k rozšiřování aktivní i pasivní slovní zásoby
- Učíme žáky naslouchat
- Umožňujeme žákům verbálně, neverbálně a pomocí pomůcek AAK se vyjádřit
- Podněcujeme žáky k vyjádření pozitivních i negativních citů

Kompetence pracovní

- Přihlížíme k rozdílům a pracovnímu tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům pomáháme
- Oceňujeme úspěšnost jednotlivých žáků
- Podněcujeme chuť u žáků se vyjadřovat

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky, aby využívali získané komunikační dovednosti k vytvoření sociálních vztahů
- Podporujeme žáky v dorozumívání se známými osobami verbálními i neverbálními způsoby komunikace
- Učíme žáky, aby v případě ohrožení přivolali pomoc možnostmi AAK

Předmět: KOMUNIKAČNÍ VÝCHOVA – alternativní a augmentativní komunikace

Školní výstupy Žák podle svých schopností:	Učivo – formy AAK	Pomůcky
Všeobecná průpravná cvičení, rozvoj slovní zásoby - cvičení zrakového vnímání – diferenciacie, pojmy stejný, jiný - rozvoj motoriky, říkanky s prsty, manipulace s měkkými míčky, drátěnkami, hry na rozvíjení jemných pohybů prstů, doplněná rytmickými říkadly - cvičení pohyblivosti artikulačních orgánů - vybírání, vyhledávání obrázků na slovní pokyn - upevňování pojmů v konkrétních situacích a ve spojení s činnostmi - povzbuzování snahy o jakoukoliv formu komunikace - využívání všech přístupných komunikačních kanálů – totální komunikace		
1. úroveň – objevování <ul style="list-style-type: none"> ▪ Reaguje na zrakové, hmatové a pohybové podněty ▪ Rozliší a přiřadí předmět k předmětu ▪ Přiřadí obrázek k předmětu, ▪ Chápe význam stejný – jiný ▪ Rozeznává různé obrázky a symboly v souvislosti s předmětem nebo činností 	fáze „trilingu“ evaluace dítěte za účelem nalezení optimálního způsobu komunikace <ul style="list-style-type: none"> - a) volba komunikační pomůcky (logoped) - b) způsob ovládání pomůcky (fyzioterapeut, ergoterapeut) - c) „hra“ s komunikační pomůckou – stádium objevování, pomůcka k dispozici nonstop, volba i náhodných shluků slov.... („žvatláni“) - umístění pomůcky v dosahu dítěte (vozík, chodítko, stoleček, na krku ...), aktivující spínače 	Referenční předměty Piktogramy Komunikační řádek Komunikační knihy Tlačítka s hlasovým výstupem iPad
2. úroveň – interakce <ul style="list-style-type: none"> ▪ Pojmenuje (symbolem, znakem) různé předměty a činnosti ▪ Doprovází svou řeč domluvenými symboly ▪ učí se aktivně vyjadřovat, jaké pocity prožívá a jak se cítí 	<ul style="list-style-type: none"> • rozhodovat se • plánovat • reflektovat nacvik pochopení principu komunikace práce s emocemi využití všech způsobů komunikace	Systémy bez pomůcek <ul style="list-style-type: none"> ○ Cílené pohledy očí, mimika ○ Gesta, gestikulace, manuální znaky (znak do řeči, znaková řeč) Spojení řeči s pohybem - jako pomoc při vybavování slov, podpora paměti pro vybavování či spojování slov ve větě

<ul style="list-style-type: none"> ▪ učí se chápat a používat AAK ikony v papírové podobě ▪ Využívá obrázky, symboly, znaky ke komunikaci ▪ <p>3. úroveň – komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Využívá ke komunikaci schopnost čtení a psaní ▪ Využívá ke komunikaci prostředky ICT 	<p>komunikační řádek</p> <p>komunikační a zážitkové deníky pomůcka (knížka) se stránkami tematických okruhů</p> <p>třídni i-pad a nastavení komunikační stránky, která slouží všem dětem</p> <p>Technické pomůcky Tablety, počítače a speciální programy Využívání: Velkoplošné a senzorické klávesnice, dotykovou obrazovku, kryty na klávesnice, myš Kids Ball, adaptéry pro ovládání počítače pomocí spínačů,</p> <p>Interaktivní tabule - využívání speciálních programů - internet - schopnost vlastní práce</p> <p>iPad (tablety) – nácvik komunikace prostřednictvím speciálních aplikací iPad – aplikace pro rozvoj komunikace a speciální komunikační aplikace</p>	<p>Systémy s pomůckami</p> <ul style="list-style-type: none"> • Předměty, trojrozměrné symboly (lžička – symbolizuje lžičku samotnou i pojem jíst). • Fotografie <p>Mohou znázornit předměty, činnosti, osoby, místa, činnosti (dítě vidí konkrétní, "své" osoby, jsou zobrazeny jeho vlastní zážitky)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Systémy grafických symbolů - piktogramy • Komunikační tabulky <p>Forma komunikační tabulky vychází z potřeb uživatele a zohledňuje jeho jazykové potřeby - z obrázků, symbolů, psaných slov a vět</p> <ul style="list-style-type: none"> • Písmena a psaná slova <p>Symwriter - textový editor, v němž se při psaní textu automaticky objevují obrázkové symboly.</p> <ul style="list-style-type: none"> - vytváření obrázkových informačních materiálů - Logopedická podpora - Pracovní listy, básničky - Kontrola psaného textu
---	--	---

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací obor Hudební výchova je spojen ze dvou vzdělávacích oblastí **Umění a kultura** a **Člověk a zdraví**.
Obecným cílem předmět je rozvíjení hudebnosti žáků a jejich pohybové kultury zpěvem, hrou na jednoduché nástroje, poslechem hudby a pohybovým projevem podle hudby. K naplnění speciálních cílů jsou využívány prvky muzikoterapie. Speciální cíle jsou zaměřeny na uvolnění motoriky, nácvik správného dýchání a artikulace a rozvoj sluchového vnímání. Při hudebně pohybových činnostech žáků s těžkým postižením využíváme převážně českou muzikoterapeutickou metodiku „Hudbu těla“.

Metodika *Hudba těla* vychází z terapeutických přístupů:

- psychomotorická terapie (tělesně-pohybová stimulace ovlivňující psychické procesy)
- pohybová a taneční terapie (expresivní forma terapie využívající pohybových a tanečních postupů k vyjádření pocitů a prožitků)
- bazální stimulace (metoda sensorické komunikace na bázi somatické, vestibulární a vibrační komunikace u dětí s těžkým postižením)
- socioterapie (terapie prostředím, výchovou a vztahem)

Obsahové časové a organizační vymezení

Výuka je uspořádána do dvou forem:

- práce s malou skupinou (2-3 žáci) je realizována na koberci, v herním koutku nebo ve snoezelenu
- společná práce s celou skupinou probíhá v kruhu na koberci

Žáci se do hudebně pohybových činností zapojují aktivně i pasivně

Aktivní činnosti :

vokální (zpěv)

řečové (rytmická deklamace textu)

instrumentální (hra na tělo, hra s nástroji Orffova instrumentáře)

pohybová (spojení pohybových aktivit s hudbou)

výtvarná (muzikomalba)

Pasivní činnosti :

poslechové činnosti živé hudby (pedagoga)

poslechové činnosti reprodukované (zprostředkované hudebními nahrávkami)

Prostředky metodiky hudby těla:*Materiální:*

- třída, relaxační místnost (snoezelen)
- hudební instrumentář (Orffův instrumentář, elementární nástroje, klavír, kytara, flétna, zvonkohra, bonga)

Obsahové :

- hudební výrazové prostředky (rytmus, melodie, harmonie, tempo)
- elementární hudební činnosti (hra na tělo, hra na nástroj, vokalizace, rytmická deklamace textu, melodizace textu, hudebně pohybové techniky)
- metody (interpretace, kompozice, improvizace, hudební relaxace, komunikativní a pohybové techniky s hudbou)

Časová dotace : předmět je vyučován 3 hodiny týdně v každém ročníku

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Hudbu využíváme jako motivačního prostředku; žáka stimulujeme, aktivizujeme, uvolňujeme i uklidňujeme
- Hudebními aktivitami rozvíjíme individualitu žáků
- Užíváme zvuku a ticha ke srozumitelnému uspořádání času
- Hudbou zapojujeme současně více smyslů žáka
- Použitím písní, nápěvů a rytmizovaných rýmů udržujeme pozornost a podporujeme paměť žáka

Kompetence k řešení problémů

- Využíváme prvky muzikoterapie
- Rozvíjíme kreativitu, spontánnost a hravost
- Rozvíjíme schopnosti zaznamenat a sdílet vnitřní prožitky

Kompetence komunikativní

- Rozvíjíme schopnosti naslouchat
- Podporujeme zájem o komunikaci
- Rozvíjíme všechny prvky verbální i neverbální komunikace
- Rozvíjíme motoriku mluvidel

Kompetence pracovní

- Podporujeme chuť žáka doprovázet zpěv hrou na rytmické a hudební nástroje
- Motivujeme žáka k výrobě jednoduchého hudebního nástroje

Kompetence sociální a personální

- Hudebními aktivitami povzbuzujeme sociální interakci
- Umožňujeme žákům naplnění jejich fyzických, emocionálních a sociálních potřeb
- Vedeme žáky k dosažení uvědomění si sebe sama (svého já)
- Motivujeme žáky k začlenění do procesu skupinového hudebního dění

Předmět: Hudební výchova**ročník: 1. – 10.**

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> • Zvládat správné dýchání, snažit se o správnou intonaci • Rozlišovat zvuky hudebních nástrojů • Rozlišovat sílu zvuku • Zvládat zpěv jednoduchých písní • Doprovázet sebe i spolužáky na jednoduché rytmické hudební nástroje • Zvládat jednoduchá rytmická cvičení a pohyb podle rytmických změn • Soustředit se na poslech jednoduchých krátkých skladeb 	<p>Vokální a instrumentální činnosti Cvičení dechu, fonace, intonace a melodizace Orffův instrumentář (bubínek, triangl, ozvučná dřívka, tamburína, xylofon) Diferenční cvičení (nahlas, potichu) Zpěv písní přiměřeného rozsahu Vnímání rytmu, rytmizace říkadel, hra na nástroje Orffova instrumentáře, hra na tělo (tleskání, pleskání, dupání)</p> <p>Poslechové činnosti Poslech lidových písní, říkadel, jednoduchých krátkých skladeb, relaxační hudby</p>	<p>RV – rytmizace říkadel daných k tématu; poznávání a určování hudebních nástrojů BS – cítění vibrace VV – muzikomalba, výtvarné vyjádření písničky nebo hudební nahrávky PV – výroba elementárních hudebních nástrojů</p> <p>SV – rozlišování zvuků jednotlivých nástrojů</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Získat kladný vztah k pohybovým aktivitám • Reagovat na pokyny a povely k dané pohybové činnosti • Mít osvojeny základní pohybové činnosti, dovednosti a prostorovou orientaci • Rozvíjet motoriku a koordinaci pohybů • Zvládnout uvolnění zklidnění organismu 	<p>Hudebně pohybové činnosti Pohybové hry s říkadly a popěvky, tanečky, pohyb podle rytmického doprovodu Pohybové hry a cvičení s využitím tradičního i elementárního náčiní Rytmická cvičení; základní manipulace s míčem a drobným náčiním Pohybové hry s říkadly, popěvky, tanečky; pochod a běh podle rytmického doprovodu Pohyb v terénu, vycházky Relaxační cvičení</p>	<p>TV – cvičení dle hudby, tanečky</p>

PRACOVNÍ A VÝTVARNÉ ČINNOSTI

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Pracovní a výtvarné činnosti je vytvořen sloučením oboru Výtvarná výchova a Pracovní výchova. Zahrnuje vytváření základních pracovních dovedností a sebeobslužných návyků i činnosti rozvíjejících kreativitu a výtvarné cítění. Cíleně se zaměřuje na vytváření citového vztahu ke kráse, rozvíjení vnímání, fantazie, vůle a tvořivosti, systematicky ovlivňuje rozvíjení komunikačních, motorických a tvořivých schopností, posiluje poznávací funkce, stimuluje řeč a myšlení.

Koncepce předmětu vychází z využívání konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách. Vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci. Doplnuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro celistvý rozvoj osobnosti.

Obsahové časové a organizační vymezení

Obsah se skládá z těchto tematických okruhů:

- Sebeobsluha
- Hygienické návyky
- Stolování
- Péče o okolní prostředí
- Práce s různými druhy materiálů (práce s pískem, kostkami a stavebnicemi; modelování; práce s papírem; práce s textilními materiály; práce s přírodními materiály, práce s barvami)

Časová dotace: je 3 hodiny týdně v každém ročníku.

sebeobsluha, samostatnost	
úroveň 1	zcela závislý na péči druhé osoby Stravování – zcela závislý na péči druhé osoby, je krmen mixovanou stravou Hygiena – zcela závislý na péči druhé osoby, nespolupracuje Vyprazdňování – inkontinentní, zcela závislý na péči druhé osoby Oblékání – při oblékání i svlékání oděvu nespolupracuje
úroveň 2	vyžaduje trvalý dohled a dopomoc Stravování – přijímá polotuhou potravu ze lžice, spolupracuje, když je krmen, pomocí prstů se sám krmí, lžící dává do úst Hygiena – ví, kam jít, když se chce umýt, na slovní pokyn a dohled si žák sám umyje ruce, vezme si podaný ručník, utře si ruce a tvář Vyprazdňování – naznačuje, že udělal potřebu do plen, nebrání se, pokud je pravidelně vysazován na toaletu, dokáže poznat nutkání na stolici Oblékání - při oblékání spolupracuje, umí sundat čepici, svléká si rozepnutý kabát či bundu, svlékne si kalhoty na gumu nebo rozepnuté

úroveň 3	s podporou a částečnou dopomocí zvládá.... Stravování - používá lžíci, vidličku bez pomoci, jí nečistě, s pomocí dokáže prostřít, utře políť stůl – musí být vedeno Hygiena – za dohledu se sám namydlí a snaží se sám mýt, na pokyn se sám vysmrká – nutná pomoc Vyprazdňování – na pokyn používá WC, občas se pomocí Oblékání – oblékne se i svlékne s pomocí, sám si oblékne předem rozepnuté části oděvu
----------	--

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Uplatňujeme individuální přístup k žákům
- Vedeme k praktickému osvojování práce podle pokynů
- Vedeme žáky k plánování pracovních postupů
- Používáme praktické pomůcky ze života, umožňujeme poznávání vlastností materiálů
- Využíváme možnosti pozitivního hodnocení

Kompetence k řešení problému

- Zadáváme přiměřeně obtížné úkoly, vedeme k samostatné práci
- Rozvíjíme u žáků tvořivost
- Učíme žáky předvídat možná nebezpečí při práci s pomůckami

Kompetence komunikativní

- Seznamujeme s přesným významem pojmů vztahem k práci s materiály
- Vedeme žáky k rozšiřování slovní zásoby v oblasti pracovních nástrojů a pomůcek
- Učíme žáky naslouchat
- Umožňujeme žákům prezentovat výsledky jejich práce

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- Přihlížíme k rozdílným v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáháme
- Podněcujeme u žáků chuť pracovat
- Požadujeme dokončení činnosti a úklid pracovní plochy
- Oceňujeme úspěšnost jednotlivých žáků a jejich pokrok

Kompetence sociální a personální

- Zařazujeme skupinovou práci žáků a učíme je základům týmové práce vzájemné pomoci. Sledujeme spolupráci žáků
- Podporujeme u žáků zdravé sebevědomí
- Vyžadujeme dodržování dohodnutých pravidel

Předmět: Pracovní a výtvarné činnosti**ročník: 1. – 10.**

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> • Samostatně se svlékat a oblékat • Samostatně se zouvat a obouvat • Udržovat pořádek ve svých věcech a v okolí • Zvládat základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti • Zvládat používání toalety • Samostatně používat kapesník • Samostatně žvýkat a ukusovat potravu • Pít brčkem, z hrnečku • Zvládat správný sed při jídle • Umět používat lžici, příbor • Napomáhat při přípravě svačiny • Dodržovat klid a čistotu při stravování • Zametat koštětem, umět používat smetáček a lopatku, umět utřít lavici, utírat tabuli • Pečovat o květiny • Napomáhat při výzdobě třídy • Zvládat jednoduché práce na školním pozemku • Umět pracovat s pískem, na pískovišti- • Pracovat s různými druhy stavebnic a kostek; Vkládat kostky do krabic • Pracovat podle pokynů s různými druhy materiálů • Používat nůžky samostatně nebo s dopomocí • Pozorovat přírodu v jednotlivých ročních obdobích a popsat výsledky pozorování • Vnímat základní vztahy mezi barvami (barevné kontrasty a tvary) • Výtvarně se vyjádřit k lidovým zvykům, svátkům a ročním obdobím • Udržovat pracovní místo v čistotě • Dodržovat bezpečnost při práci 	<p>Sebeobsluha Nazouvání obuvi Ví, kam se která část oděvů obléká Rozepínání a zapínání knoflíků, suchých zipů, patentů Skládání a úklid osobních věcí</p> <p>Hygienické návyky Osobní hygiena; spolupráce při hygieně a používání hygienických pomůcek; čištění zubů, česání vlasů; mytí hraček</p> <p>Stolování Nácvik správného žvýkání a kousání potravy; pití brčkem, z hrnečku, vnímání přijímání potravy; nácvik správného sezení při jídle; samostatného stolování, používání lžice, příboru, ubrousku; Udržování čistoty při stravování, prostírání stolu, úklid stolu po jídle</p> <p>Péče o okolní prostředí údržba pořádku ve svých věcech; úklid hraček a pomůcek ve třídě; utírání prachu a nácvik zametání, nácvik utírání stolu a tabule; zalévání květin; výzdoba třídy; práce na školním pozemku</p> <p>Práce s různými druhy materiálů práce s pískem, kostkami, zpracování písku rukama, nástroji (nabírání, hrabání, stavění kopců, tunelů); vybírání kamínků zpracovává modelovací hmotu rukama, volná tvorba z modelíny práce s různými plastickými materiály, papírem, textilem, vlnou, korálky, přírodninami práce se stavebnicemi</p> <p>Práce s barvami a dalším grafickým materiálem Tematické práce –Vánoce, Velikonoce</p>	<p>ŘV – pojmenování jednotlivých částí oblečení a pomůcek užívaných při samostatnosti a soběstačnosti odpovídající úrovni žáka</p> <p>RV- rozvoj poznávacích schopností a logického myšlení</p> <p>SV- práce s materiály s různou strukturou, barevností a zvukovými vlastnostmi</p> <p>VV- kombinované techniky</p> <p>HV- výroba jednoduchých hudebních nástrojů</p> <p>ZTv- rozvoj jemné motoriky; zásady hygieny, první pomoc</p>

BAZÁLNÍ STIMULACE

Charakteristika vyučovacího předmětu

Bazální stimulace je koncept, který podporuje v nejzákladnější (bazální) rovině vnímání žáka s těžkým postižením. Základními prvky konceptu bazální stimulace jsou pohyb, komunikace a vnímání a jejich úzké propojení. Koncept bazální stimulace umožňuje žákům se změnami v těchto třech oblastech podporu, a to cílenou stimulací smyslových orgánů. Pomocí speciálně pedagogické diagnostiky je vytvářen každému žákovi program, vycházející z jeho individuálních potřeb.. Speciálně pedagogická péče je strukturovaná tak, aby byly podporovány zachovalé schopnosti (komunikační a pohybové) žáka. Základem je zprostředkovat vjemy ze svého těla a stimulací vnímání organismu umožnit lépe vnímat okolní svět a následně s ním navázat komunikaci. U žáků s těžkým postižením výrazně podporuje kvalitu jejich života.

Obsahové časové a organizační vymezení

Obsah předmětu bazální stimulace je tvořen tématickými bloky:

Somatické podněty

Vibrační podněty

Vestibulární podněty

Orální podněty

Akustické podněty

Taktilně haptické podněty

Vizuální podněty

Podle podmínek, materiálního a personálního zajištění lze dále zařazovat různé techniky/terapie – orofaciální stimulace, kranio-sakrální terapie, aura soma, tibetské mísy, chirofonetika, masáže, míčkování, trampoterapie, pobyt v solné jeskyni, canisterapie, hipoterapie.....

Časová dotace: 2 hodiny týdně v každém ročníku.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Pomocí konceptu bazální stimulace učíme žáky vnímat různé podněty a reagovat na ně
- Uplatňujeme individuální přístup k žákům
- Podporujeme snahu poznávat, motivujeme k chuti poznávat

Kompetence k řešení problémů

- Pomocí konceptu bazální stimulace pomáháme řešit různé problémy
- Pomocí konceptu bazální stimulace pomáháme zaznamenávat změny v prožívání žáků
- Pomáháme žákům zbavit se pocitů nejistoty

Kompetence komunikativní

- Stimulujeme žáka svou mimikou a vzbuzujeme jeho pozornost speciálním zabarvením hlasu
- Vedeme žáka k tomu, aby svým vzhledem a svou mimikou stimuloval učitele k jeho specifické formě komunikace
- Podněcujeme sluchový orgán vibrační stimulací

Kompetence pracovní

- Učíme žáka motoricky reagovat na podněty
- Umožňujeme žákovi rukama něco cítit a vytváříme možnost něco uchopit a pevně držet
- Vytváříme možnost věci vědomě pustit
- Učíme žáka, že hluk lze vyrobit

Kompetence sociální a personální

- Prostřednictvím pohybu a vnímání vytváříme tělesné zkušenosti žáka
- Pomocí bazálních podnětů navozujeme žákův kontakt s okolím

Školní výstupy Žák by měl	Učivo	Mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> • Reagovat na somatické podněty • Vytvářet předpoklady pro základní poznatky o vlastním těle a jeho zkušenostním potenciálu • Poznat a využívat povrch těla jako orgán vnímání • Reagovat na vibrační podněty • Cítit vibraci • Reagovat na vestibulární podněty • Vnímat v různých směrech • Reagovat na orální podněty • Poznat, že nos a ústa mohou zprostředkovat vjemy • Reagovat na akustické podněty • Samostatně produkovat zvuky • Reagovat na taktilně haptické podněty • Reagovat na vizuální podněty 	<p>Somatické podněty Učíme poznat a využívat povrch těla jako orgán vnímání Učíme lokalizovat podněty na vlastním těle Podporujeme motoricky reagovat na podněty těla</p> <p>Vibrační podněty podporujeme vnímání chvění a směru odkud přichází</p> <p>Vestibulární podněty Zprostředkováváme informace o poloze v prostoru Zprostředkováváme informace o pohybu celého těla Vnímání různých směrů (pohyb nahoru, dolů, dokola) Orientace v prostoru</p> <p>Orální podněty Aktivace oblast úst Chuťové a čichové podněty</p> <p>Akustické podněty Učíme reagovat na podněty, které nejsou bezprostředně vztažené k tělu Učíme, že tóny, zvuky, šumy mohou mít různou kvalitu, různý zdroj a přicházejí z různých směrů</p> <p>Taktilně haptické podněty Umožňujeme rukama něco cítit Vytváříme možnost pevného úchopu Vytváříme možnost vědomého uvolnění předmětu</p> <p>Vizuální podněty Učíme fixovat jednoduché podněty Učíme vědomě aktivovat postavení očí Nacvičujeme pohyby očí a hlavy za podnětem</p>	<p>RV – nauka o vlastním těle</p> <p>ŘV – rytmické říkanky SV – stimulace všech smyslů</p> <p>VV – výtvarné ztvárnění svých pocitů</p> <p>FTh – změna polohy</p> <p>HV – hudebně pohybové činnosti</p>

FYZIOTERAPIE

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vzdělávací obor Fyzioterapie je součástí vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví**. **Fyzioterapie** prostupuje vzdělávacími programy školy praktické, speciální i rehabilitačního programu. Jejím cílem je nabídnout žákům s těžším zdravotním postižením alternativu Tělesné výchovy, případně Zdravotní TV.

Obsahové časové a organizační vymezení předmětu:

Obsahově vychází z postižení a individuálních potřeb žáka a jejím cílem je udržení, případně zlepšení aktuálního zdravotního stavu žáka. Fyzioterapií dochází ke vnímání prožitků z pohybové činnosti, což může vést ke zmírňování důsledků mentálního postižení a rozvoji mentálních schopností.

Probíhá individuálně s každým žákem, který to vzhledem k tělesnému postižení potřebuje a vykonává ji fyzioterapeut či rehabilitační pracovník.

Fyzioterapeutický plán tvoří fyzioterapeut na základě konzultace s lékařem, rodiči a třídními učiteli. Časový plán cvičení závisí na stupni a druhu postižení a na organizačních možnostech školy. Využívá všech dostupných pomůcek a zařízení, které má škola k dispozici (uvedeno níže).

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- používáme učební pomůcky vhodné ke zdravotnímu stavu žáka

Kompetence k řešení problémů

- nabízíme bezpečné a stabilní prostředí, které vede k orientaci žáka v prostředí a k překonání pocitů strachu

Kompetence komunikativní

- využíváme vhodné formy komunikace s žákem (verbální i neverbální)
- učíme vyjádřit různou formou souhlas či nesouhlas

Kompetence sociální a personální

- volbou vhodné terapie vedeme k uvědomění si své osoby prostřednictvím svého těla

Fyzioterapie

Zásady fyzioterapie

1. Zásada vývojovosti

- Musí se brát v úvahu fyziologický vývoj dítěte. Dítě se teprve musí přetáčet, poté plazit, dále lézt po čtyřech atd.
- Při vlastní rehabilitaci není vhodné jednotlivé etapy přeskačovat, hrozilo by tak vybudování chybných pohybových stereotypů.

2. Zásada reflexnosti

- Využívá aferentace inhibičních nebo stimulujících podnětů z periferie. Tímto dosáhneme vyprovokování pohybu.

3. Zásada komplexnosti

- Využívá všech dosažitelných prostředků ke zlepšení stavu žáka.

4. Zásada aktivního přístupu dětí a rodičů

5. Zásada individuálního přístupu

Terapie	Charakteristika	Vliv na zdravotní stav
Terapi-Master	Cvičí se dle S-E-T-conceptu na Terapi-Masteru, který využívá principů dynamické stability agonistů a antagonistů, senzomotorických funkcí v individuálních kloubech, reaktivity svalových procesů.	Návratnost do funkčních pohybů a do správných pohybových stereotypů přes vlastní aktivní pohyb žáka.
Balanční cvičení	Využívá se labilních ploch (gymnastické balóny, overbally, balanční čocky, balanční ježci, úseče, schody, balanční kostky). Cvičí se balanční cvičení, pružení, houpání, poskakování, balancování, zvedání, házení, tlačení proti odporu.	Cvičení ovlivňuje svalový tonus, svalovou sílu, zkrácené svaly, pohyblivost kloubní, držení postury těla, rovnovážné reakce žáka.
Vojtova metoda	Metoda reflexní lokomoce, do které patří reflexní otáčení a plazení, obojí se vybavuje pomocí tlaku na spouštěcích zónách, které jsou na končetinách a trupu přesně vymezeny.	U žáka se reflexně vyvolá fyziologický pohyb, který odstraňuje patologické pohybové vzorce, ovlivňuje postavení pánve, vzpřímení, udržení rovnováhy, správné vzpřímení, bezpečnou stabilitu při stoji a chůzi.
Bobathova metoda	Metoda reflexní lokomoce respektující ontogenezi dítěte. Rehabilituje se v polohách, které dítě již posturálně zvládá aniž se provokuje patologická	U žáka dochází k utlumení patologických tonusových reflexů, čímž se může rozvinout normální motorika.

	svalová aktivita.	
Kabatova metoda	Metoda založena na nervosvalové propioceptivní facilitaci, kde jde o usnadnění pohybu pomocí signalizace z vlastního těla. Používáme v ní pohybové vzorce, které mají spirální a diagonální průběh. Pohyb má tři složky (flexe x extenze, addukce x abdukce, zevní x vnitřní rotace).	U žáka se objevuje úprava pohyblivosti a posturálních reakcí, zlepšení dýchání, zlepšení polykání a pohybů jazyka.
Freemanova technika	Technika na principu senzomotorická stimulace, při které se ovlivní periferie a dojde ke zmožnění vzruchů, což ovlivní CNS. Cvičí se pomocí tzv. Malé nohy, používají se kamínky, míčky, hrášek....	U žáka pozorujeme zlepšující se dostředivou aferentaci a svalovou koordinaci. Tyto změny navozují obnovení pohybu. Především jde o správné držení těla a správný nácvik chůze.
Posilování	Cvičí se sestavy cviků posilovacích. Dávkování počtu opakování souvisí s diagnózou, věkem a pohlavím žáka. Posilujeme aktivně se zátěží, proti odporu, vlastní vahou.	Žák posiluje svalstvo a vazy, roste mu svalová síla. Druhotně toto cvičení přispívá k nápravě dysbalancí svalových.
Protahování Kloubní pohyblivost	Jde o protahování pasivní, které provádí fyzioterapeut žákovi, či aktivní, které je možné pouze za aktivní účasti žáka. PIR je izometrická kontrakce proti minimálnímu odporu, následuje uvolnění a protažení svalu či provedení pohybu v kloubu do bolesti. Druhé aktivní protahování je v rytmu dýchání. S nádechem se sval zkrátí a tím napne, s výdechem se sval uvolní a protáhne.	U žáka dochází k protažení svalů, tím jejich uvolnění a následné zvýšení kloubní pohyblivosti.
Aktivní cvičení	Při této terapii nacvičujeme správné přetáčení, plazení, lezení, sedu, stoje, chůze, chůze do a ze schodů, či v nerovném terénu. Nácvik se děje dle správných pohybových vzorců nebo ve vhodných modifikacích vzhledem k Dg klientů.	U žáka se nacvičují a fixují správné či modifikované pohybové vzorce přetáčení, plazení, lezení, sedu, stoje, chůze, chůze do a ze schodů, či v nerovném terénu.
Bazální stimulace	Koncept, který podporuje v nejzákladnější (bazální) rovině vnímání žáka s těžkým postižením. Základními prvky konceptu bazální stimulace jsou pohyb, komunikace a vnímání a jejich úzké propojení.	Koncept bazální stimulace umožňuje žákovi se změnami v pohybu, komunikaci a vnímání podporu, a to cílenou stimulací smyslových orgánů.
Orofaciální stimulace	Rehabilituje se dle Orofaciální komplexu, který	Z rovnovážné situace při Orofaciálu vzniká u žáka

	obsahuje funkci přijímání potravy, mimiku, dýchání a fonaci. Orofaciál funguje komplexně a harmonicky. Forma a funkce jsou v interakci.	optimální interakce mezi formou a funkcí. Zlepšuje se sání, polykání, žvýkání, mimika, dýchání a fonace.
Měkké techniky	Při této jemné, nenásilné technice se odbourávají patologické bariéry. Vše se děje přes posunlivost kůže a podkoží. Nejprve dojde k nárazu na patologickou bariéru, po té k jejímu tání.	U žáka dochází k částečnému uvolnění myogelóz a spastických svalů, tím ke snížení bolestivosti.
Mobilizace	Přes pružení od fixované proximální části těla k části distální dojde k postupnému a nenásilnému obnovování hybnosti po funkční poruše.	U žáka se uvolní blokády. Mobilizace jsou šetrné i ke spastickým žákům.
Manipulace	K manipulaci dojdeme jednorázovým pohybem v extrémním, ale fyziologickém postavení v kloubu.	U žáka je znatelné volnění blokad.
Klasická masáž	Přes dotyk maséra působí mechanické podněty na tělo žáka. Druhotně jde o specifickou pomoc při strečinku. Masáž může být aplikována místně, či celkově.	Masáž u žáka příznivě ovlivňuje prokrvení tkání, odstranění únavových látek, svalové napětí, CNS, psychické napětí, kloubní pohyblivost, navozuje pocit pohody a relaxace.
Reflexní masáž	Léčebný účinek při reflexní masáži je dosahován přes reflexní oblouky prostřednictvím nervových spojů. Při masáži dráždíme receptory, toto dráždění je přenášeno dostředivými drahami jde do kůže, podkoží, na svaly nebo do orgánů.	Cílem při této terapii u žáka je odstranění chorobných změn na kůži a ve tkáních, dochází k částečnému uvolnění spastických svalů.
Míčkování	Tato komplexní rehabilitační technika facilitující nádech a inhibující výdech, využívá účinku komprese v akupresurních a akupunkturních bodech.	U žáka dochází k relaxaci a protažení trupových, břišních, pánevních, ramenních a krčních svalů, uvolňuje se bránice, navozuje se fyziologický dech. Míčkování má přímý účinek na kosterní svaly, udržuje pružnost a pohyblivost hrudníku, zlepšuje koordinaci dechových pohybů.
Dechová gymnastika	Terapie založená na nácviku správného dýchání, jeho frekvence, hloubky, délky. Dýchá se proti odporu, což je vědomě prohloubené dýchání. Či	U žáka se projevuje zlepšení souhry dýchacích svalů, zvýšení kapacity plicní. Při svých obtížích je žák schopen lokalizovaně dýchat.

	lokalizovaně kdy jde o dýchání klidové. Dýchání dynamické je spojeno s pohyby HK.	
Relaxace	Relaxace je navození tělesného a duševního uvolnění (napětí a uvolnění). Jacobsnova metoda relaxace je s dechovými pohyby postupující od HK, DK, trupu, krku až na obličej. Schulzův autogenní trénink je metoda psychorelaxační. Dochází k sugesci klidu, únavy, tepla, chladu a spánku.	Relaxace u žáka odstraňuje nefyziologické napětí, odráží se kladně i na pohybovém systému.
Snoezelen	Principem metody je vytvoření prostředí (většinou samostatné místnosti), které děti stimuluje. Podstatou je kontakt mezi dvěma nebo více lidmi.	Ve Snoezelenu u žáka dochází k relaxaci, ovlivnění smyslové stimulace, interakci, zvýšení pozornosti a k motivování k pohybu.
Fyzikální terapie	Termoterapie – parafín Hydroterapie- perlička, vířivka, vibrace	Tyto metody u žáka podporují elasticitu kůže, podkoží a svalů, dále snižují kontraktury svalové, čímž zvyšují kloubní pohyblivost.
Léčba hrou a prací	Pomocí ergoterapeutických technik se cvičí drobná motorika, správný úchop, palpce a hapticita, pohybová souhra.	U žáka se zlepšuje palpce a hapticita, správný úchop, drobná motorika či pohybová souhra při drobných denních činnostech.
Chodecký a běžecký pás	Díky chodeckému a běžeckému pásu cvičí žáci samostatnou chůzi bez asistence jiné osoby. Pás je využíván jak u vozičkářů, tak u autistů.	Žák vozičkář je schopen samostatné chůze s oporou, což přispívá i ke zlepšení psyché. U artistického žáka dochází k vytrvalostnímu tréninku (vliv na srdce,dech), udržování hmotnosti.
MOTomed Rotoped	Za přispění rehabilitačních přístrojů je vyvoláván pohyb, který je velmi podobný jízdě na kole. Pohyb žák buď provádí aktivně (rotoped), či jej za něj pasivně vykonává přístroj (MOTomed).	U žáka se za přispění těchto přístrojů aktivně zapojují - posilují svaly DK i HK. Dále se svaly pasivně protahují. Nacvičuje a stabilizuje se koordinace pohybu.
AURA-SOMA	Tato terapie vede k syntéze za pomoci vzácných kamenů, minerálů, energií rostlin a barev. Harmonizují se emocionální, mentální, duchovní a fyzické roviny bytí.	U žáka se tato terapie projevuje v rovině emocí, vlastností, chování, či na jeho těle.

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Vzdělávací obor Zdravotní tělesná výchova je součástí vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví**. ZTV prostupuje vzdělávacími programy školy praktické, speciální i rehabilitačního programu. Jejím cílem je nabídnout žákům s těžším zdravotním postižením alternativu Tělesné výchovy.

Zdravotní tělesná výchova je určena a vytvářena pro všechny žáky a přizpůsobována jejich zdravotnímu stavu. Umožňuje žákům aktivně využívat nebo ovlivňovat vlastní pohybové možnosti i zdravotní a pohybová omezení. Ve shodě s věkem a pohybovými možnostmi je vede od spontánního pojetí pohybu k řízené pohybové aktivitě a vlastní pohybové seberealizaci.

Činnosti, poznatky a návyky získané v předmětu by měl mít žák možnost si ověřovat, doplňovat a obohacovat v dalších formách pohybových aktivit v průběhu výuky jiných předmětů i mimo vyučování.

Obsahové časové a organizační vymezení předmětu:

Obsahově vychází ZTV z postižení a individuálních potřeb žáka. Jejím cílem je udržení, případně zlepšení aktuálního zdravotního stavu žáka. Při ZTV dochází ke vnímání prožitků z pohybové činnosti, což může vést ke zmírňování důsledků mentálního postižení a rozvoji mentálních schopností.

Pro pohybové vzdělávání žáků je důležité nejen rozvíjení pohybového nadání, ale zároveň i korekce zdravotních oslabení v běžných i specifických formách pohybového učení. Korektivní a speciální vyrovnávací cvičení mohou být preventivně zařazována a využívána v hodinách ZTV všech žáků nebo jsou využívána pro žáky se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení. Žákům s trvale nebo i přechodně změněným zdravotním stavem škola současně nabízí Fyzioterapii pod vedením fyzioterapeuta či rehabilitačního pracovníka.

Cílem ZTV je odstranění nebo alespoň zmírnění zdravotního oslabení a celkové zlepšení zdravotního stavu. Probíhá skupinově, pod vedením pedagoga. Časový plán cvičení závisí na časové dotaci a programu školy praktické, speciální i rehabilitačního programu. Dále pak na organizačních možnostech školy. Využívá všech dostupných pomůcek a zařízení, které má škola k dispozici.

Předmět je realizován ve všech ročnících 1. – 10.

Dívky i chlapci dohromady, v tělocvičně či v přírodě.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí:

Kompetence k učení

- Uplatňujeme individuální přístup ke každému žákovi dle jeho speciálních potřeb
- Uplatňujeme motivaci v souladu s individuálními pohybovými zájmy a předpoklady žáků
- Podporujeme schopnost soustředění
- Zapojujeme žáky do přípravy a vyhodnocování pohybových soutěží
- Podporujeme vzájemnou spolupráci v kolektivu
- Začleňujeme do výuky sociálně interakční formy, které umožňují zažít úspěch samostatně i v rámci týmu

- Vytváříme příležitosti a časový prostor pro dostatečné osvojení pohybových dovedností
- **Kompetence k řešení problému**
 - Vzbuzujeme zájem o sportovní aktivity
 - Zadáváme přiměřeně obtížné úkoly
 - Učíme předcházet problémům a konfliktním situacím, zapojujeme žáky do jejich řešení
 - Pěstujeme u žáků zdravou soutěživost a ctižádost stále se zlepšovat
 - Učíme žáky sebeovládání, samostatnost, odpovědnost a vytrvalost
- **Kompetence komunikativní**
 - Při činnostech vyžadujících spolupráci kladně hodnotíme schopnost se domluvit ve skupině (i alternativně)
 - Rozvíjíme všechny možnosti verbální a neverbální komunikace
 - Vedeme žáky ke vhodné komunikaci s okolím, ke sdělování vlastních zážitků a zkušeností, k předcházení konfliktních situací
 - Učíme žáky naslouchat a porozumět obsahu sdělení
- **Kompetence pracovní**
 - Podporujeme aktivní přístup žáka k činnosti, ke schopnosti týmové práce, k přizpůsobivosti, k zodpovědnosti
 - Pěstujeme u žáků smysl pro povinnost, zodpovědnost za své chování, vytrvalost a dodržování obecných pravidel
 - Vyžadujeme u žáků pravidelnou a automatickou přípravu i úklid sportovního náčiní a nářadí s přihlédnutím k jejich možnostem
- **Kompetence občanské**
 - Vedeme žáky k dodržování dohodnutých pravidel a respektování povinností, s důrazem na vstřícný přístup k ostatním a odmítavý postoj k násilí
 - Motivujeme žáky k využití sportovních aktivit jako možnosti volnočasové aktivity, čímž předcházíme sociálně patologickým jevům
 - Učitel vede žáka k přizpůsobení se autoritě a k plnění svých povinností, k zodpovědnosti
- **Kompetence sociální a personální**
 - Vyžadujeme, aby žáci vnímali pedagoga jako autoritu i jako partnera
 - Vedeme žáky ke zdravému sebevědomí, dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty, ale i k umění přiznat chybu
 - Chceme žáky naučit základům týmové práce, ohleduplnosti, empatii a schopnosti ocenit práci ostatních

<p>Školní výstupy Žák by měl</p>	<p>Učivo</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Znát význam tělesné zdatnosti pro zdraví a snaží se začleňovat pohyb do svého denního režimu ▪ Zvyšovat si samostatnost ▪ Má osvojovat základní hygienické návyky při pohybových aktivitách ▪ Dodržovat základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech ▪ Zvládat podle pokynů přípravu na pohybovou činnost ▪ Zvládat podle pokynů zklidnění po ukončení činnosti ▪ Zdokonalovat si základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností ▪ Uplatňovat správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech ▪ Zaujímat správné základní cvičební polohy ▪ Zvládat jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením ▪ Zvládat základní techniku speciálních cvičení, korigovat techniku cvičení podle pokynů učitele nebo nápodobou 	<p>Činnosti ovlivňující zdraví Význam pohybu pro zdraví – pohybový režim, délka a intenzita pohybu, spontánní pohybové činnosti a hry Příprava na hodinu ZTV – samostatné svlékání, oblékání, ukládání oděvu Osobní hygiena, hygiena cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí</p> <p>Bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí, první pomoc při úrazech Příprava organismu – příprava před pohybovou činností Zklidnění organismu – zklidnění po pohybových činnostech Rozvoj rychlostních, vytrvalostních, silových a koordinačních schopností</p> <p>Zdravotně zaměřené činnosti Správné držení těla Průpravná Koordinační Kompenzační Relaxační Psychomotorická Dechová Vnímání svého těla při cvičení Vnímání pocitů při cvičení</p> <p>Cvičení zaměřená na: Správné držení postury (hlavy, ramen, pánve, kyčlí, kolen, kotníků)</p> <p>Zlepšení fyziologického rozsahu (pletence ramenního, kolenního, kyčelního a hlezenního kloubu a páteře ve všech směrech) Protahování svalů zkrácených (šjíjových, prsních, ramenních, ohybačů lokte, drobných svalů na ruce, bederních, vzpřimovačů páteře, ohybačů kyčle, zadní strany stehen, lýtkových, drobných svalů nohy) Posílení svalů oslabených (šjíjových, pažních, mezilopatkových, vzpřimovačů trupu břišních, hýžd'ových, stehenních, lýtkových)</p>

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Účastnit se jednoduchých relaxačních činností ▪ Reagovat na základní pokyny a povely k osvojované činnosti ▪ Zlepšovat svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla ▪ Osvojovat základní způsoby lokomoce a prostorové orientace podle individuálních předpokladů a svého handicapu ▪ Posuzovat provedení osvojované pohybové činnosti, označovat příčiny nedostatků ▪ Účastnit se rytmicky pohybových aktivit za hudebního doprovodu ▪ Sledovat určené prvky pohybové činnosti a výkonů a vyhodnocovat je ▪ Spolurozhodovat hry a soutěže ▪ Užívat osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence (i alternativní) 	<p>Relaxační cvičení (celková a lokální) Dechová cvičení (správný dechový stereotyp, rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů, zlepšení hrudního a bráničního dýchání, lokalizované dýchání) Rovnovážná a koordinační cvičení Vyrovnávání svalové nerovnováhy Vyrovnávání funkční adaptability pohybového, srdečně-cévního a dýchacího systému (při větší tělesné zátěži, koordinace srdečního, dýchacího a pohybového rytmu) Rozvíjení pohybové a prostorové koordinace Rovnovážných postojů (sluchového, zrakového a taktilního vnímání) Orientaci v prostoru (zrakovou, sluchovou, taktilní lokalizaci)</p> <p>Pohybové činnosti v návaznosti na obsah zdravotní tělesné výchovy s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení Soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení Rytmická a kondiční cvičení: vyjádření rytmu pohybem, sladění jednoduchého pohybu s hudbou, jednoduché tanečky</p> <p>Další pohybové činnosti a netradiční sporty: Trampolínink, Psychomotorika, Cvičení na gymbalónech, Cvičení s overbaly, Prostorové velkostavebnice, Měsíční vozítka</p> <p>Plavání: hry ve vodě, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob</p> <p>Činnosti podporující pohybové učení Komunikace v TV (terminologie, povely, signály, značky, gesta, vzájemná komunikace) Organizace prostoru a pohybových činností Zásady chování (v různých prostředích a činnostech)</p>
--	--

Kritéria a pravidla hodnocení – pro část B, C

Pro potřeby plánování a hodnocení výchovně vzdělávacích činností využíváme **diagnostické tabulky**. Na základě vstupní speciálně pedagogické diagnostiky jsou stanoveny úrovně, kterých žák dosahuje v oblasti:

- poznávacích schopností, vnímání a myšlení
- komunikaci
- motorických schopností
- sebeobsluhy
- stupni socializace

Podle dosažené úrovně je žák zařazen do konkrétní třídy a vzdělávacího programu, případně je tato úroveň východiskem pro tvorbu IVP. Pomocí těchto tabulek je určen směr žákova vývoje v jednotlivých oblastech a je možné sledovat pokrok, který dosahuje. Žák je hodnocen **2x ročně formou širšího slovního hodnocení**, není srovnáván se spolužáky, ale je vždy hodnocen na základě vlastního vývoje a pokroků, kterých dosahuje. První dvě úrovně (vyjma motorických schopností) zpravidla charakterizují žáka vzdělaného podle rehabilitačního programu, dalších úrovní postupně dosahuje žák speciálních tříd. Úroveň pátá je stupněm, který by v rámci svých možností měl dosáhnout absolvent 10. ročníku speciální školy.

pravidla a kritéria hodnocení

- v průběhu školního roku je žák průběžně hodnocen slovně a dohodnutými symboly (razítka, obrázky, známky....)
- svá pozorování a závěry učitel zapisuje do záznamového archu, který slouží jako podklad pro hodnocení a další plánování
- na konci 1. a 2.pololetí je vydáno vysvědčení s širším slovním hodnocením podle úvahy a poznatků třídního učitele (žáci se středně těžkým mentálním postižením), případně se stručným slovním hodnocením (žáci s těžkým mentálním postižením)
- do katalogových listů je vloženo podrobnější hodnocení, které je konzultováno s rodiči, případně s poradenským zařízením a podle možností i se žákem. Na základě tohoto hodnocení je upravován a doplňován IVP, pokud podle něho žák pracuje
- kritéria hodnocení vycházejí z diagnostických tabulek

stručné slovní hodnocení

1 – zvládá spolehlivě, bezpečně

2 – přetrvávají problémy (občasné, dílčí)

3 – zvládá s vynaložením maximálního úsilí

4 – dosud nezvládá (má vážnější obtíže)

N – není hodnoceno (nelze říci, neprojevuje se)

-

DIAGNOSTICKÁ TABULKA

Poznávací schopnosti, vnímání, myšlení	
úroveň 1	reaguje na podněty z okolí, otáčí se za zvukem, poznává známou osobu pozoruje nabízený předmět, sleduje pohyblivý objekt
úroveň 2	manipuluje s hračkou, rozeznává laskavý a přísný tón, vytrvale se snaží něco získat, (neúspěch hned nevzdává) upustí předmět, aby si vzal jiný, reaguje na vlastní obraz v zrcadle, prožívá pocit potencionálního nebezpečí (reaguje strachem) chápe, co znamená „NE“, na příkaz zastaví činnost, chápe jednoduché pokyny projevuje náznak vlastnického myšlení (můj, mně) s pomocí, na výzvu a po předchozím procvičení plní jednoduché úkoly napodobuje jednoduché manipulační činnosti, zná užitkovou hodnotu různých předmětů (co se jí, co se obléká)
úroveň 3	orientuje se ve známém a bezpečném prostředí, chápe a plní jednoduché pokyny zná některé barvy a geometrické tvary, třídí podle jednoho kritéria, dokáže zobecnit a zvládne jednoduchou abstrakci pojmů podle obsahu pozná některá písmena a chápe jednoduché matematické pojmy (málo, mnoho, více, méně...)
úroveň 4	třídí podle více kritérií (struktura, barva, velikost...) orientuje se v čase (roční období, den, týden, části dne...) zná některá písmena, přečte s porozuměním jednoduchá slova orientuje se ve známých sociálních situacích, rozpozná nebezpečnou situaci chápe pojem čísel do 10-20ti, zvládá základní početní úkony s těmito čísly, orientuje se v mincích do 20ti
úroveň 5	pojmenuje a zhodnotí problémovou situaci orientuje se ve svém denním režimu má zájem o nové poznatky s pomocí propojuje nové informace s předchozími zkušenostmi orientuje se v jednoduchém textu, chápe smysl přečteného zvládne písemně vyjádřit základní myšlenku má základní představy o číslech, orientuje se v penězích (do 100) a chápe jejich hodnotu

DIAGNOSTICKÁ TABULKA

Komunikační schopnosti	
úroveň 1	na hlas reaguje pohybem vyjadřuje radost, nespokojenost vokalizuje hovoří řečí těla
úroveň 2	ukazuje prstem, k uspokojení potřeb používá jednoduchá gesta používá zvuky, které slyší kolem sebe ptá se očima na význam situace – sociální odkazování, sleduje směr pohledu očí tónem hlasu vyjadřuje emoční ladění zapojuje se do sociálních hříček (paci – paci), reaguje na pokyn „dej mi“, „podej mi“, „ukaz mi“, rozlišuje a používá „já“, „ty“, reaguje na otázky jednoslovnou odpovědí „ano“, „ne“
úroveň 3	zmodulovaný oční kontakt – „stydí se“, „pokukuje“, sleduje reakci dospělých užívá spontánně komunikační gesta (mávání, tleskání), dožaduje se pomoci vede druhé za ruku, aby mu něco ukázalo, řeč je spontánně doprovázena gesty, umí a používá některé znaky řekne (slovem nebo znkem) své jméno, spojuje slova do slovních řetězců signalizuje slovem/znakem „vše, co vidí“, odpovídá na otázku „co dělá“ komunikace je většinou srozumitelná pouze osobám, které ho znají, výrazné řečové vady
úroveň 4	slovy řeší jednoduché problémové situace (proč se musíš rozhlédnout na silnici) určí funkci předmětů (na co je tužka, boty) doplňuje slova podle analogií (pes je velký, štěně je ...) definuje jednoduché rozdíly (rozdíly – květina, strom) vysvětlí podobnosti pojmů používá knihy, tabulky v komunikaci se objevují méně nápadné řečové vady
úroveň 5	skloňuje a časuje většinou správně tvoří souvětí vypráví krátké příběhy popíše užití předmětu naslouchá sdělení druhých a vyjádří se k situaci umí si částečně zjistit potřebné informace (PC, mobil)

DIAGNOSTICKÁ TABULKA

Motorika	pohyb	hrubá motorika	jemná motorika
úroveň 1	imobilní (ležící)	- Fyzioterapie	Grafomotorika - nevládá - pasivně procvičuje jemnou motoriku (fyzikální terapie, masáže, dotyková terapie, míčkování, léčebná tělesná výchova)
úroveň 2	částečně mobilní (vozičkář) - plazení - lezení	- Fyzioterapie - Zdravotní TV	Grafomotorika - úchop dlaňový - úchop s pomůckou (držáky na tužky, štětce, křídly) - manipuluje s tužkou (drží ji účelně, ale nikoliv zcela správně) - napodobuje psaní (čmárá bez obsahu)
úroveň 3	částečně mobilní - chůze s plnou dopomocí či podporou - chůze se speciálními pomůckami (chodítka)	- Fyzioterapie - Zdravotní TV	Grafomotorika - správný úchop nevládá - tužku však udrží - zvládá částečný úchop do špetky (sám nepoužívá) - podle vzoru kreslí vodorovné a svislé čáry pastelkou, obkresluje kruh, vybarvuje obrázky
úroveň 4	mobilní - samostatná chůze s částečnou dopomocí - samostatná chůze s částečnou podporou (za ruku druhé osoby, zábradlí, podél zdi)	- Fyzioterapie - Zdravotní TV - Tělesná výchova B	Grafomotorika - tužku po upozornění drží správně - zvládá špetku a používá ji - kreslí vodorovné a svislé čáry pastelkou, obkresluje kruh, vybarvuje obrázky
úroveň 5	zcela mobilní - samostatná chůze po rovině - samostatná chůze v terénu - samostatná chůze do a ze schodů - běh	- Zdravotní TV - Tělesná výchova B - Tělesná výchova A	Grafomotorika - tužku drží správně - zvládá všechny úchopy - maluje dle předlohy i dle fantazie - zvládá úpravu psaného textu

DIAGNOSTICKÁ TABULKA

sebeobsluha, samostatnost	
úroveň 1	<p>zcela závislý na péči druhé osoby</p> <p>Stravování – zcela závislý na péči druhé osoby, je krmen mixovanou stravou Hygiena – zcela závislý na péči druhé osoby, nespolupracuje Vyprazdňování – inkontinentní, zcela závislý na péči druhé osoby Oblékání – při oblékání i svlékání oděvu nespolupracuje</p>
úroveň 2	<p>vyžaduje trvalý dohled a dopomoc</p> <p>Stravování – přijímá polotuhou potravu ze lžice, spolupracuje, když je krmen, pomocí prstů se sám krmí, lžička dává do úst Hygiena – ví, kam jít, když se chce umýt, na slovní pokyn a dohled si sám umyje ruce, vezme si podaný ručník, utře si ruce a tvář Vyprazdňování – naznačuje, že udělal potřebu do plen, nebrání se, pokud je pravidelně vysazován na toaletu, dokáže poznat nutkání na stolici Oblékání - při oblékání spolupracuje, umí sundat čepici, svléká si rozepnutý kabát či bundu, svlékne si kalhoty na gumu nebo rozepnuté</p>
úroveň 3	<p>s podporou a částečnou dopomocí zvládá....</p> <p>Stravování - používá lžičku, vidličku bez pomoci, jí nečistě, s pomocí dokáže prostříhat, utře políty stůl – musí být vedeno Hygiena – za dohledu se sám namydlí a snaží se sám mýt, na pokyn se sám vysmrká – nutná pomoc Vyprazdňování – na pokyn používá WC, občas se pomoci Oblékání – oblékne i svlékne se s pomocí, sám si oblékne předem rozepnuté části oděvu</p>
úroveň 4	<p>občas potřebuje dopomoc</p> <p>Stravování – jí příborem, občas potřebuje jídlo nakrájet, snaží se zachovávat čistotu Hygiena – má zafixované hygienické návyky, ale potřebuje kontrolu a částečný dohled Vyprazdňování – samostatně používá toaletu, zachovává čistotu, v neznámém prostředí potřebuje dohled Oblékání – je samostatný, potřebuje pomoc pouze u některých složitějších částí oděvu</p>
úroveň 5	<p>má základní sebeobslužné a hygienické návyky, je samostatný, nezávislý na druhé osobě</p> <p>Stravování - žák je zcela samostatný, sám si prostře, jí čistě, místo po sobě uklidí Hygiena – žák má hygienické návyky zcela upevněny, v péči o tělo i o dutinu ústní je zcela samostatný Vyprazdňování – žák udržuje čistotu, zcela samostatně používá WC i v neznámém prostředí Oblékání – žák se sám oblékne i svlékne, pozná, kde je na oblečení přední a zadní díl, vhodné oblečení si sám vybere i podle počasí,</p>

DIAGNOSTICKÁ TABULKA

Socializace, pracovní možnosti	
úroveň 1	je schopen sociálního úsměvu (reakce na spatření obličeje) upřednostňuje kontakt s lidmi před věcmi směje se na vlastní obraz v zrcadle je vázané na nejbližší osoby
úroveň 2	odlišuje cizí osoby, objevují se počátky separační úzkosti z odloučení má strach z cizích lidí je vázané na nejbližší osoby zapojuje se do hry s dospělým
úroveň 3	prosazuje svá přání a záměry, občas je negativistické, odmítá splnit pokyny pozná a pojmenuje vlastní obraz v zrcadle chce všechno dělat „samo“ dožaduje se pozornosti dospělých využívá formy společenského styku (pozdrav, prosba, poděkování) dobře snáší kratší separaci od rodičů
úroveň 4	navazuje přátelské vztahy s vrstevníky pokouší se řešit problémy s vrstevníky s pomocí učitele učí se respektovat svoji intimitu i intimitu ostatních snaží se respektovat základní společenské normy využívá formy společenského styku (žádost, pozdrav, vykání, prosba, poděkování) ne vždy si uvědomuje si důsledky svého chování je schopné pod dohledem a vedením vykonávat a plnit jednoduché pracovní činnosti
úroveň 5	dokáže udržet vztahy s vrstevníky samo řeší problémy s vrstevníky respektuje společenské normy a pravidla respektuje intimitu ostatních zvládne pobyt mimo domov bez rodinných příslušníků po delší dobu plně si uvědomuje důsledky vhodného i nevhodného chování formy společenského styku jsou zautomatizované samostatně vykonává a plní jednoduché pracovní činnosti

Záznamový arch pro sledování a hodnocení rozvoje a výuky žáka

Jméno žáka:..... Datum narození:..... Třída/ročník.....

Vdělávací program..... Třídní učitelka.....

Speciální potřeby:.....

Kdy a jak záznamový arch používat

Záznamový arch umožňuje sledovat **deset základních dovedností**. Jsou formulovány v podobě očekávaných výstupů, k nimž by vzdělávání mělo směřovat. Nejsou to výstupy povinné, ale pouze orientační, jichž každý žák může dosahovat v jiné kvalitě či v jiné úrovni dokonalosti, dle svých osobních dispozic a možností. **Tyto výstupy jsou však určující pro pedagogické úsilí učitelky, která by se měla snažit poskytnout každému dítěti takovou podporu a pomoc, aby dosáhlo maxima svých individuálních možností.**

Záznamový arch může sloužit ke zjištění toho, na jaké úrovni rozvoje a učení se žák v průběhu školního roku nachází (jeho pomocí můžeme provést **základní vstupní diagnostiku dítěte** a spolehlivěji rozpoznat jeho konkrétní vzdělávací potřeby). V průběhu školního roku pak může sloužit učitelce k **postupnému sledování vzdělávacích pokroků dítěte** a ověřování toho, zda a v jaké míře si dítě sledované dovednosti osvojuje či nikoli. Dle zjištění pak učitelka v rámci individuálního vzdělávacího plánu upravuje vzdělávací nabídku.

Záznamový arch postačuje pro obě pololetí(I. –II.). Rubriku pro **poznámky u jednotlivých dovedností** lze využít tehdy, má-li dítě v konkrétní dovednosti vážnější problémy a potřebuje-li výraznější intervenci. Tuto rubriku může učitelka využít také k upřesnění zápisu, popř. k uvedení jiných důležitých skutečností, které se zjištěním souvisejí.

Prostor pro **pracovní poznámky** (na poslední straně archu) učitelka využije pro závěry z jednotlivých etap, kdy hodnotí vzdělávací pokroky dítěte. Zapisuje zde konkrétní podněty pro pedagogickou práci do další etapy a zároveň zhodnotí i konkrétní pedagogická opatření, která byla uskutečněna (zda a nakolik byla či nebyla opatření či intervence účinná). Má tak možnost získávat **průběžně zpětnou vazbu** a podle toho následně plánovat, usměrňovat či korigovat svoje další vzdělávací kroky.

Při práci s archem zapisujeme v příslušném sloupci k jednotlivým dovednostem, na jaké úrovni ji dítě zvládá. **Hodnotíme podle stupnice 1 – 4.** Pokud nemáme dostatek podnětů k tomu, abychom úroveň určité dovednosti zhodnotili, zapíšeme **N** (např. u dítěte, které se dostatečně neprojevuje, apod.).

Stupnice pro hodnocení dítěte v jednotlivých dovednostech (způsobilostech):

1 – zvládá spolehlivě, bezpečně

2 – přetrvávají problémy (občasné, dílčí)

3 – zvládá s vynaložením maximálního úsilí

4 – dosud nezvládá (má vážnější obtíže)

N – není hodnoceno (nelze říci, neprojevuje se)

1. Praktická samostatnost (fyzický rozvoj a pohybová koordinace, sebeobsluha)

	I.	II.	poznámky
pohyby jsou koordinované, v běžném prostředí se pohybuje bezpečně			
samostatně se svléká i obléká			
je samostatný při jídle			
je samostatný při zvládání pravidelných denních úkonů osobní hygieny			
udržuje kolem sebe pořádek (je schopný samostatně připravit či uklidit pomůcky, srovnat hračky apod.)			
dovede si poradit s běžnými problémy (např. uklidí po sobě papír od sušenky, nalije si nápoj, utře rozlitý čaj, zalije květiny apod.)			
dokáže se postarat o své věci			

2. Sociální informovanost (orientace v prostředí, v okolním světě i v praktickém životě)

	I.	II.	poznámky
vyzná se ve svém okolí (ví, kde bydlí, kam chodí do školy aj.)			
rozumí běžným okolnostem, dějům, jevům, situacím, s nimiž se setkává (má základní poznatky o světě přírody i o životě lidí)			
ve známém prostředí se pohybuje a vystupuje samostatně			
s pomocí dospělého se dovede zorientovat v novém prostředí			
dovede vyřídit drobný vzkaz			
dokáže si vhodně říci o to, co potřebuje			
odhadne nebezpečnou situaci, neriskuje			

3. Citová samostatnost (emoční stabilita, schopnost kontrolovat a řídit své chování)

	I.	II.	poznámky
zvládá odloučení od rodičů			
vystupuje samostatně, má svůj názor, dokáže vyjádřit souhlas i nesouhlas			
projevuje se jako emočně stálý, bez výrazných výkyvů nálad			
reaguje přiměřeně na drobný neúspěch			
dovede odložit přání na pozdější dobu			
dovede se přizpůsobit konkrétní činnosti či situaci			

4. Sociální samostatnost (soužití s vrstevníky, uplatnění se ve skupině vrstevníků, komunikace, spolupráce, spolupodílení se)

	I.	II.	poznámky
uplatňuje základní společenská pravidla (umí pozdravit, požádat, poděkovat, omluvit se)			
dovede se vcítit do potřeb druhého dítěte			
dokáže vyslovit a obhajovat svůj názor			

dokáže vyjednávat a dohodnout se			
dovede se zapojit do práce ve skupině, bez projevů prosazování se či naopak neúčastní se			
komunikuje a spolupracuje s ostatními dětmi			
při skupinových činnostech se snaží přispět svým podílem			
pokud jsou dány pokyny, je srozuměno se jimi řídit			

5. Výslovnost, gramatická správnost řeči, slovní zásoba, úroveň komunikace

	I.	II.	poznámky
vyslovuje srozumitelně			
mluví ve větách, dovede vyprávět příběh, popsat situaci apod.			
mluví gramaticky správně (tj. užívá správně rod, číslo, čas, tvarů, slov, předložky aj.)			
rozumí většině slov a výrazů běžně užívaných v prostředí			
má bohatou slovní zásobu konkrétních pojmů			
rozumí pojmům vyjadřujícím časoprostorovou orientaci (např. nad, pod, dole, nahoře, dlouhý, krátký, malý, velký, těžký, lehký, dřívě, později, včera, dnes atd.)			
užívá správně uvedených časoprostorových pojmů			
zná bezpečně pojmosloví tvarů (kruh, čtverec, trojúhelník atd.) a správně jich užívá			
dokáže správně pojmenovat barvy			
běžně komunikuje s dětmi i dospělými, je schopný dialogu, v komunikaci si je jistý (nevyskytují se pravidelná nedorozumění)			

6. Lateralita ruky, koordinace ruky a oka, držení tužky

	I.	II.	poznámky
upřednostňuje užívání pravé či levé ruky			
při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje			
je zručný při zacházení s předměty, hračkami, pomůckami a nástroji (pracuje se stavebnicemi, modeluje, stříhá, kreslí apod.)			
tužku drží správně, tj. třemi prsty, s uvolněným zápěstím			
dokáže vést stopu tužky a napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary, písmena)			

7. Diferencované vnímání (sluchová a zraková analýza a syntéza)

	I.	II.	poznámky
rozlišuje podstatné znaky předmětů (rozlišuje barvy, tvary, figuru a pozadí)			
rozlišuje zvuky (slyší hlásku ve slově)			
dovede pracovat se strukturou slov (zvládá hrát slovní fotbal, odebere počáteční či konečnou hlásku ve slově, dovede vytleskat slabiky ve slově)			

dokáže najít rozdíly mezi dvěma obrázky či mezi dvěma podobnými slovy			
dovede složit obrázek z několika tvarů a slovo z několika slabik			
postřehne změny ve svém okolí			

8. Logické a myšlenkové operace (porovnávání, třídění, řazení, číselné představy, řešení problémů)

	I.	II.	poznámky
dovede porovnávat vlastnosti předmětů (velikost, tvar aj.)			
dovede třídít předměty dle daného kritéria (roztřídí korálky do skupin podle barvy, tvaru, velikosti)			
dovede seřadit předměty podle velikosti vzestupně i sestupně (např. pastelky)			
vyjmenuje číselnou řadu a spočítá počet prvků v rozsahu do pěti (deseti)			
přemýšlí, uvažuje (odpovídá na položené otázky, řeší jednoduché problémy a situace, slovní příklady, úlohy, hádanky, rébusy)			

9. Záměrná pozornost, úmyslná paměť pro učení

	I.	II.	poznámky
dovede soustředit pozornost na potřebnou dobu, neodbíhá od činností			
soustředí se i na ty činnosti, které pro něj nejsou aktuálně zajímavé (které mu byly zadány)			
dokáže si záměrně zapamatovat, co prožil, viděl, slyšel, je schopný si to po přiměřené době vybavit a reprodukovat			

10. Pracovní chování, soustředěná pracovní (učební) činnost, záměrné učení

	I.	II.	poznámky
dokáže přijmout úkol či povinnost			
dokáže postupovat podle pokynů			
zadaným činnostem se věnuje soustředěně, neodbíhá k jiným, dokáže vyvinout úsilí k jejich dokončení			
dovede odlišit hru od systematické práce			
„nechá“ se získat pro záměrné učení			
neruší v práci ostatní			

Pracovní poznámky učitelky – závěry z jednotlivých etap hodnocení

Datum záznamu	Aktuální vzdělávací potřeby dítěte a závěry pro pedagogickou práci v další etapě

Evaluace školy a její evaluační činnost

	Cíl	Ukazatele	Nástroje	Četnost	
Evaluace vnější	Soulad ŠVP A RVP	Hodnocení práce tříd, aktivity, písemné práce, vztahy ve škole	ČŠI	Škola neovlivní	
	Úroveň pedagogického a výchovného procesu, plnění cílů ŠVP	Úroveň pedagogického sboru, plnění tématických plánů, školní kurikulum, organizace školy,	ČŠI, Rada školy, Kraj- zřizovatel		
	Personální obsazení	Personalistika, kultura a klima školy, otevřenost školy	Rodiče, Rada školy,		
	Hospodaření	Rozbory výkazů, smlouvy, personalistika, plnění rozpočtu a závazných ukazatelů	Zřizovatel - kraj	1x za čtvrtletí	
	Revize, kontroly BOZP a PO	Technický stav, předpisy, dokumentace	Revizní zprávy odborníků	Revize dle plánu	
	Hodnocení úrovně práce ředitelky školy	Výsledky dlouhodobé práce, vyžádané podklady	Hodnocení zřizovatelem – Radou kraje	1x za 4 roky	
valuace vnitřní	Kultura a klima školy	dotazník	Učitelé, rodiče	1x za 3 roky	
	SWOT analýza	Silné a slabé stránky, příležitosti, rizika	Vyjádření – přehledy od učitelů, žáků, vedení, Rady školy, zřizovatele – příležitostně k dílčím otázkám	1x za 3 roky	
	Sponzoring	Získání prostředků od sponzorů, úspěšnost grantů	Vedení přehledů, zřizovatel	Každoročně	
	Vyhodnocení strategického plánu školy	Vyhodnocení jednotlivých dílčích oblastí	Kombinace evaluačních nástrojů podle hodnocené oblasti	Každoročně	
	Public Relation	Články v tisku a masmediích	Přehled o článcích v tisku, masmediích, návštěvnost WWW stránek	Průběžně	
	Demografický vývoj, zájem o školu	Žáci nastupující do školy, důvody k výběru školy	Dotazník pro rodiče, seznamy žáků	Každoročně	
	Zhodnocení práce školy ve školním roce, plnění cílů ŠVP	a) úroveň výchovného a vzdělávacího procesu	a) Výroční zpráva o výsledcích pedagogického působení b) Vlastní hodnocení školy		Každoročně
		b)hospodaření – čerpání rozpočtu	Výroční zpráva ekonomická		1x za půl roku
Úroveň pedagogického procesu	Průběh pedagogického procesu, příprava na	Hospitace, pohospitační pohovor, kontrola		2x ročně	

a práce jednotlivých pracovníků, uplatňování strategických postupů ŠVP	výuku, úroveň žákovských prací, vzdělávání, tématické plány, úroveň vedení dokumentace, aktivita a iniciativa práce pro školu, vedení portfolia	žákovských prací, vedení přehledu o vzdělávání pracovníků, kontrola dokumentace, vyhodnocení portfolia, pohovor při přidělování odměn a osobního příplatku	2x ročně 1x ročně 2x ročně 1x ročně
Úspěšnost absolventů	Zhodnocení relativního úspěchu	Zpráva výchovné poradkyně	1x ročně
Výchovné problémy	Neomluvená absence	Vedení přehledů – třídní učitel, výchovná poradkyně	4x ročně
	Šikana – prevence	Dotazník – preventistka patol. jevů, TU	Podle potřeby
	Monitoring – drogy	Dotazník – preventistka patol. jevů, TU	Podle potřeby
Škola z pohledu začínajícího pedagoga	Hodnocení průběhu roku	Rozhovor s vedením	Po prvním roce výuky
Hodnocení školy pedagogy	Dotazníkové šetření	Dotazník	1x za tři roky
Úspěšnost jednotlivých akcí	Stupeň hodnocení jednotlivými pedagogy	Slovní zhodnocení jednotlivými pedagogy, doporučení, nedoporučení, opakování	Ihned po skončení akce

Plán evaluace a autoevaluace učitele

	Cíl	Kriteria	Nástroje	Četnost
Evaluace	Kvalita vyučovacího procesu	Záznamy z hospitací	Hospitace + pohospitační rozhovor	2x ročně
		Kázeň žáků	Pozorování (hospitace, suplování, dozory)	Průběžně
		Spolupráce s rodiči	Rozhovory, zápisy z jednání, z třídních schůzek	Průběžně
		Vztah učitel x žák	Pozorování	Průběžně
		Integrovaní žáci	Úroveň zpracování IVP, jejich plnění	2x do roka
		Úroveň zpracování tématických plánů	Kontrola	1x ročně
		Plnění tématických plánů	Hospitace, pedagogické rada, rozhovor	Průběžně
	Rozvoj osobnosti, studium	Výběr školení, dlouhodobé studium	Přehledy, záznamy, portfolio	
	Přínos pro školu, motivace	Větší šíře úkolů, aktivita, práce pro školu mimo vyučování	Pozorování, osobní kontakty, portfolio, docházkový záznam	průběžně
	Vedení pedagogické dokumentace		Kontrola třídních knih a výkazů	4x ročně
Komplexní hodnocení pedagogického pracovníka	Všechna předchozí kriteria	Předchozí záznamy, pohovor, portfolio	1x ročně	
Autoev.	Výsledek pedagogického působení	Jak žáci rozumí x nerozumí Co se líbilo x nelíbilo Co a proč jsme nestihli	Diskuze se žáky Pohovor se žáky	Průběžně v hodině
	Kvalita vyučovacího procesu	Metody, vystupování, řeč těla, řečové schopnosti	Vzájemné hospitace, rozборы hodiny,	Dle potřeby
	Mapování vlastní práce (plán osobního rozvoje)	Sebevzdělávání, osobní a kariérní růst, příklady dobré praxe, vlastní projekty, spolupráce s kolegy, rodiči, fotodokumentace...	Profesní portfolio	1x ročně

Přílohy: ŠVP pro přípravný stupeň
Metodiky
Doporučené učební materiály